

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**AMATÖR SPORCULARIN ANTRENÖRLERİNDEN BEKLENTİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
İlksen İrem GÜZEL**

**Tez Danışmanı
Prof.Dr.Özbay GÜVEN**

ANKARA, 2008

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**AMATÖR SPORCULARIN ANTRENÖRLERİNDEN BEKLENTİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
İlksen İrem GÜZEL**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Özbay GÜVEN**

ANKARA, 2008

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

İlksen İrem GÜZEL'in “ Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri” başlıklı tezi 07.05.2008 tarihinde, jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı): Prof. Dr. Özbay GÜVEN

Üye : Prof. Dr. İbrahim YILDIRAN

Üye : Yard. Doç. Dr. Bekir BULUÇ

ÖNSÖZ

“Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri” konulu tez konusuna beni yönlendiren ve çalışmam süresince desteğini ve rehberliğini hiçbir zaman eksik etmeyen tez danışmanım Sayın Prof.Dr.Özbay GÜVEN’e, önerilerinden dolayı Sayın Doç.Dr.Emin KURU’ya, veri toplama aracının hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen Sayın Yrd.Doç.Dr.Erman ÖNCÜ’ye, tezi hazırlamam sürecinde sürekli desteklerini hissettiğim Sayın Yrd.Doç.Dr.H.Mehmet TUNÇKOL’a ve Sayın Araş.Gör.Dr.Baybars Recep EYNUR’a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarım sırasında ve her zaman beni destekleyen sevgili anneme, babama, kardeşime anlayış ve sabırlarından dolayı teşekkürlerimi borç bilirim.

İlksen İrem GÜZEL

Ankara, 2008

ÖZET

AMATÖR SPORCULARIN ANTRENÖRLERİNDEN BEKLENTİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

GÜZEL, İlksen İrem

Yüksek Lisans, Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof.Dr. Özbay GÜVEN

2008

Araştırmada; Ankara İlindeki “Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri” belirlenmiş ve bu beklentilerin amatör sporcuların kişisel bilgilerinden de elde edilen sonuçlar doğrultusunda amatör sporcuların antrenörleri hakkındaki görüşlerinin bağımsız değişkenlere göre, farklılaşıp farklılaşmadığını karşılaştırılarak sporcuların beklentileri ortaya konulmuştur. Araştırmada Ankara İlindeki Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı amatör lisans sahibi sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin kişisel görüşleri incelenerek değerlendirilmiştir.

Araştırmanın örneklemini, Ankara İli’nde 2006 – 2007 spor sezonunda lisanslı olarak spor yapan ve spor müsabakalarına iştirak eden 15 farklı spor branşındaki 300 bayan ve 300 erkek amatör sporcu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ve “Amatör Sporcuların Antrenörlerinde Beklentileri Ölçeği” (ASABÖ) kullanılmıştır. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri arasında fark olup olmadığını belirlemek için ölçeklerden elde edilen bilgiler varyans analizi, Anova ve t-testi uygulanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda amatör sporcuların “Amatör Sporcuların Antrenörlerinde Beklentileri Ölçeği”nden aldıkları puanların amatör sporcuların “yaş, cinsiyet, branş, spor yaşı, millîlik durumu, antrenör cinsiyeti, öğrenim durumu, yaptıkları spordan ekonomik kazanç sağlama durumu, spor performanslarını algılama, ailelerinin gelir durumu, annelerinin öğrenim durumu, babalarının öğrenim durumu, sporcuların ailelerinden aldıkları sosyal destek, antrenörlerinin başarı bulma durumları’na göre farklılaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Amatör Sporcu, Antrenör, Beklenti

ABSTRACT

A RESEARCH ABOUT EXPECTATIONS OF AMATOUR SPORTIVES FROM COACH

In this research: “Expectations of amatour sportives from tehir coachs” in Ankara province are defined, these results are considered with the personal informations of sportives, then expectations of sportives are represented by deciding if the expectations are changing by those independent variables. In the research personal opinions of amatour sportive licence owners from “Ankara Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü” about their coachs are exemined and considered.

Chosen research samples are collected from 300 male and 300 female amatour sportives from 15 different sport branches, who are licenced and joined to sport competition in 2006-2007 season. “Personal Information Form” and “Expextation Scale of Amatour Sportives From Coach” which developed by researcher, is used for collecting wanted data. Variance analys, Anova and T-tests are used to determine if the expecations are changing from one sportive to another. . In the research; level of significance is accepted as 0.05. Eventually, it is decided that points of sportives from “Expextation Scale of Amatour Sportives From Coach ” are changing from one to another by their “age, sex, branch, sport age, coach sex, education level, economic gains from sport, perception of sport performance, family incomes, mother education level, father education level, social support from family, coach’s succes”

Keywords: Amatour sportive, coach, expectation

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ	i
ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar	v
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	3
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Araştırmanın Denenceleri	6
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	7
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	7
1.7. Araştırmanın Konusu ile İlgili Tanımlar.....	8
1.8. Araştırmanın Konusu ile İlgili Yapılan Çalışmalar	9
1.8.1.Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	9
1.8.2.Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	14
2. GENEL BİLGİLER	20
2. 1. Amatör Sporcu	20
2.2. Antrenör	21
2.3. Antrenörün Özellikleri	24
2.3.1. Zor Antrenörün Özellikleri	24
2.3.2. Sevecen Antrenörün Özellikleri.....	25
2.3.3. Otoriter Antrenörün Özellikleri	26
2.3.4. Aldırış Etmez Antrenörün Özellikleri.....	26
2.3.5. İşkolik Antrenörün Özellikleri	27
2.4. Sporcu-Antrenör İletişimi	27
2.4.1. İletişim	27
2.4.2. Antrenör ve Sporcu Arasında Etkili İletişim.....	28
2.4.3. Antrenör-Sporcu Çatışması.....	29
2.5. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri	31
2.5.1. Etik İlkelere Sahip Olmalı.....	32
2.5.2. Güvenilir Olmalı	32
2.5.3. Zeki Olmalı	33
2.5.4. Organizatör Olmalı	33
2.5.5. Dikkatli ve Çalışkan Olmalı.....	34
2.5.6. Mizah Duygusu Olmalı.....	35
2.5.7. Kendini Kontrol Edebilmeli.....	35
2.5.8. Sabırlı Olmalı	36
2.5.9. İnatçı ve Israrcı Olmamalı.....	37
2.5.10. Yenilikçi Olmalı.....	37
2.5.11.Tarafsız Olmalı.....	38
2.5.12. İlgi Göstermeli	39
2.5.13. Vizyon Sahibi Olmalı.....	39
2.5.14. Bilgili Olmalı	40

2.5.15. Motive Edici Olmalı.....	41
3. MATERİYAL VE YÖNTEM.....	42
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	42
3.2. Evren ve Örneklem	42
3.2.1. Evren	42
3.2.2. Örneklem.....	42
3.3. Veri Toplama Araçları	44
3.3.1. “Açık Uçlu Soru Formu”nun Hazırlanması	44
3.3.2. Kişisel Bilgi Formunun Hazırlanması.....	44
3.3.3. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”nin Hazırlanması	45
3.3.4. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”nin Geçerlik Çalışması	46
3.3.5. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”nin Güvenirlilik Çalışması.....	50
3.3.6. Veri Toplama Araçlarının Saha Uygulama Süreci.....	50
3.4. Verilerin Toplanması, Kodlanması ve Bilgisayar Ortamına Aktarılması.....	51
3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi.....	51
4. BULGULAR.....	52
5. TARTIŞMA.....	81
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	88
6.1. Sonuç.....	88
6.2. Öneriler.....	90
7. KAYNAKÇA.....	92
8. EKLER.....	98

TABLOLAR

	Sayfa
Tablo 1. Evren ve Örneklemi Oluşturan Amatör Sporculara İlişkin Sayısal Dağılım	43
Tablo 2. Faktör Analizi (Döndürülmüş Temel Bileşenler Analizi) Sonuçları	48
Tablo 3. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklenti Ölçeği”nin Faktör Yapısı	59
Tablo 4. Güvenirlilik Analizi Sonuçları	50
Tablo 5. Amatör Sporculara Ait Demografik Bilgiler	53
Tablo 6. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Yaş” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	55
Tablo 7. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Cinsiyet” Değişkenine Göre Farklılığı için t-Testi Sonuçları	57
Tablo 8. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Branş” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	58
Tablo 9. Branş Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler	60
Tablo 9 Devamı. Branş Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler	61
Tablo 10. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Spor Yaşı” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	62
Tablo 11. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Millîlik” Değişkenine Göre Farklılığı için t-Testi Sonuçları	64
Tablo 12. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Antrenör Cinsiyeti” Değişkenine Göre Farklılığı için t-Testi Sonuçları	65
Tablo 13. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	67

Tablo 14. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Sportif Kazanç” Değişkenine Göre Farklılığı için t-Testi Sonuçları	69
Tablo 15. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Sportif Performans” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	70
Tablo 16. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Aile Geliri” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	71
Tablo 17. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Anne Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	73
Tablo 18. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Baba Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	75
Tablo 19. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Aile Desteği” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	77
Tablo 20. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Antrenör Başarısı” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	79

1. GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problemi, amacı, önemi, denenceleri, sayıltıları, sınırlılıkları ile araştırmanın konusu hakkında yapılan ilgili araştırmaların değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Spor, kazanmaya yönelik teknik ve fizikî bir çabadır. Sporcu ise ferdi veya takım halinde rekabetçi, dayanışmacı, fizik ve moral yanı olan, yaptığı sporda tatmin arayan kişidir. Amatör sporcu ise; her türlü beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yapılması sayesinde hayatın devamı için gerekli geliri temin etme amacı taşımadan ve faaliyetlere katılmaktan dolayı hiçbir suretle ücret almaksızın, belirli kurallara uygun olarak yapılan beden ve ruh sağlığını sağlayıcı ve geliştirici faaliyetleri yapan sporculardır (Fişek, 1980; s.34).

Amatör olarak yapılan spor branşlarındaki büyük gelişmeler, gerek sporcu sayısının artması, gerek bu branşlarda seyir zevkinin yaygınlaşması bir sosyal olay olan sporun temel niteliklerinden biri olan rekabet şartlarını arttırmıştır. Spor branşının rekabet imkanlarının artışı ile yarışmaya, rekabete dayanan faaliyetler yatay ve dikey olarak artmaktadır. Bir spor branşı toplumda yaygınlaştıkça, sporu yapanlar arasında profesyonelleşme eğilimi -gizli de olsa- artmaktadır (Erkal, 1986, s. 87).

Uluslararası Olimpiyat Komitesince uygun görülen bazı gelirler, araç-gereç, kamp ve müsabaka sırasında ikâmet, beslenme, ulaşım, spor malzemesi, tesislerden yararlanma, antrenman ve sağlık hizmetleri, geleneksel oyun ve yarışmalarda para ve mal şeklindeki ödüllerle sınırlı masraflar karşılığı alınan para ve mallar amatörlüğü engellememektedir (DPT, 1979, s. 2).

Antrenör ise teknisyen gibi gerekli bilgileri, bilimin ışığın da toplayan, sporcunun başarısı için kullanan, daha sonra bu bilgileri spor becerileri ve stratejileri ile birleştiren ve farklı mizaçlardaki insanlara uygulayabilen kişi olarak tanımlanırken, antrenörün iyi bir organizatör, etkili bir yönetici, motivatör

ve sporcuya bağımsızlığını, yeterliliğini kazandıran bir eğitimci olması gerektiği de belirtilmektedir (Sevim, vd., 2001, s.16-36).

Antrenör tarafından yüksek standartlar belirleme, sporun tamamlayıcı bir parçası olmuştur ve sıklıkla sporcunun performansı için de yararlı olmaktadır. Bunun yanı sıra performans iyi olmadığında ve mükemmel performans, yeterince iyi olmak olarak algılandığında, bu orijinal olarak olumlu olan beklentiler, olumsuz beklenti kavramı ve başarısızlık korkusu gelişimine neden olabilmektedir (Koivula, Hassmén ve Fallby, 2002, s. 32).

Sporcu ne kadar yetenekli ve istekli olursa olsun, ne kadar çalışırsa çalışsın kazanabilmek için mutlaka bir antrenörün yardımına ihtiyaç duyar. Sporcunun performansında önemli etkenlerden biri de antrenörün performansa doğrudan etkisinin olmasıdır. Antrenör yıllar süren antrenman sürecinde sporcuya doğrudan ilişki içinde olan, sporcuyu psikolojik ve fizyolojik açıdan tanıyan, onu en yüksek performansına ulaştırmaya çaba gösteren kişidir. Antrenör, ayrıca sporcular ve spor araştırması yapan bilim adamları arasında köprü vazifesi kuran kişidir. Spor alanında geliştirilen en son bilgileri yorumlayıp kendi deneyleri ile karşılaştırdıktan sonra sporcuya en uygun şekilde aktarır (Alper, 1998, s.19). Bu süreç içerisinde antrenör ve sporcu arasında karşılıklı beklentiler meydana gelmektedir. Beklenti ise bir olgunun sonunda gerçekleşmesi beklenen sonuçtur (TDK, 1994, s. 110).

Her insan iletişim içerisinde bulunduğu kişiler hakkında görüşlerinden, davranışlarına kadar kimi özelliklerinden hareketle olumlu veya olumsuz bazı izlenimler edinmekte ve buradan yola çıkarak bazı beklentiler geliştirmektedir. Bu durum, bir yere kadar kişinin kontrolü dışında gelişen, çoğu zamanda farkına varmadan gelişen bir süreçtir (Özkal, v.d., 2002, s.157-164).

Sporcular yaptıkları sporlarda çok başarılı olmak, iyi transferler gerçekleştirip çok para kazanmak, yaşam statüsünü yükseltmek, rekorlar kırmak, ünlü olmak istemektedirler. Bu beklentileri gerçekleşmediği sürece de devamlı

olarak performanslarında bir düşme, antrenörleriyle olan iletişimlerinde aksamalar, kendilerine ve antrenörlerine olan güvenlerini kaybetme gibi problemler gözlenmektedir. Sporcular antrenörleri için değerli olduklarını hissetme ihtiyacı duyarlarken, antrenörler ise sporcularından başarılı olmaları beklentisi içerisindeyler.

Sporcular için antrenörün görevi yalnızca onları çalıştırması ya da sporda çeşitli hareketlerin nasıl yapıldığını göstermekten ibaret değildir. Sporcu antrenöründen iyi bir çalıştırıcı olmasının yanında iyi bir kişilik özelliğine sahip olmasını ister. Karşılıklı iletişim içerisinde olduğu antrenörünün sadece spor performansında değil her türlü kişisel problemlerinde de yanında bulunmasını isteyebilir.

1.1. Araştırmanın Problemi

Araştırmanın problem cümlesi: Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri nelerdir? Bu beklentiler kişisel bilgilere göre gerçekleşmekte midir? Bunlara dayalı olarak da aşağıda araştırmanın amacı kısmında araştırmanın alt problemleri belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı; Ankara İlindeki “Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri” ni tespit etmek ve beklentiler arasında kişisel niteliklere göre fark olup olmadığını ortaya koymaktır.

Bu genel amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *yaşları* arasında bir ilişki var mıdır?
2. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *cinsiyetleri* arasında bir ilişki var mıdır?
3. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *branşları* arasında bir ilişki var mıdır?
4. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *sporculuk yaşları* arasında bir ilişki var mıdır?

5. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *millîlik durumları* arasında bir ilişki var mıdır?
6. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *antrenörlerinin cinsiyetleri* arasında bir ilişki var mıdır?
7. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *öğrenim durumları* arasında bir ilişki var mıdır?
8. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *yaptıkları spordan ekonomik kazanç sağlama durumları* arasında bir ilişki var mıdır?
9. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *spor performanslarını algılamaları* arasında bir ilişki var mıdır?
10. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *ailelerinin gelir durumları* arasında bir ilişki var mıdır?
11. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *annelerinin öğrenim durumları* arasında bir ilişki var mıdır?
12. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *babalarının öğrenim durumları* arasında bir ilişki var mıdır?
13. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *sporcuların ailelerinden aldıkları sosyal destek* arasında bir ilişki var mıdır?
14. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile sporcuların *antrenörlerinin başarı durumlarını algılamaları* arasında bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

“Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri” üzerinde yapılan çalışmada sporcuların antrenörlerinden beklentileri ortaya konmuştur.

Spor, kişinin önce kendisine sonra doğaya, zamana, insana karşı ruhsal ve bedensel faaliyetlerle sürdürdüğü mücadele biçimidir. Spor belli kurallarla işleyen sosyal bir olaydır. Spor kişiye sağlıklı, disiplinli, kurallara saygılı, toplum içersinde sevgi ve anlayışla ilişkiler kurabilen bir karakter kazandırmaktadır (Yetim, 2000, s.186).

Spor kişilere kazanımlar sağlarken beraberinde bazı beklentileri de getirmektedir. Bu beklentiler bazı kişilik rollerini ortaya koymaktadır. Bazı roller katı beklentilere sahipken, derin sorumluluk isterler ve ciddi davranışlar gerektirmektedirler. Bazı roller ise beklentilerinde oldukça esnektirler. Her sosyal rol içerisinde bir beklenen davranış bulunur. Bu durumda beklenti umut etmekten daha fazla bir anlama sahiptir olmaktadır (Fichter, 1996, s.99-102).

Antrenör-sporcu ilişkilerinde de farklı beklentiler ortaya çıkmakta ve sporcular genelde antrenörlerinden beklentileri sonucu olan ilişkilerini iyi ya da kötü olarak değerlendirebilmektedirler.

Antrenörün teknik bilgisine güvenme ya da onun sporcular arası ilişkilerini yürütmesi gibi bazı faktörlerde beklentiler sonucu ortaya çıkmaktadır (iletişim kurma istekliliği, dinleme, disiplinsiz tarzlarda açık olma vs.). Bu antrenörlük mevkiinin kuvveti ya da gösterilen otorite gücü olarak tanımlanabilmektedir. Antrenör- sporcu ilişkisi uyumluysa, işin yapısı belirginse (neyin, nasıl yapılacağı belliyse) ve antrenörün elinde yeterli derecede güç ve yaptırım varsa, antrenör sporcuları tarafından lider olarak kabul ediliyorsa, antrenör için liderlik davranışı gösterilebilmesi için uygun bir ortam sporcu açısından oluşmuş anlamına gelmektedir. Antrenörün sevildiği ve çalışma ortamının tamamen uygun olduğu durumlarda antrenörün anlayışlı, sosyal-duygusal davranışlar göstermesi kişi yönelimli olması gereksiz görülmektedir. Tüm faktörlerin uygun olduğu durumlarda antrenörden takıma, sporcuya yol göstermesi beklenir. Antrenörün her davranışının ve kararının öncelikle sporcunun iyiliği ve sonrada sporcunun veya takımın kazanma şansını artırma temeline dayanmaktadır (Martens, 1998, s. 6).

Ancak ülkemizde konuyla ilgili olarak araştırmalar incelendiğinde amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileriyle ilgili çalışmaların yetersiz olduğu görülmüştür. “Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri” başlıklı bu araştırma ile beklentilerin spor branşlarına, antrenörlerinin cinsiyetlerine, performanslarını algılamalarına sporcuların ekonomik durumlarına, sporcuların

yaşlarına ve sporcuların kişisel bilgilerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı ortaya konulmaktadır. Araştırma, antrenör-sporcu ilişkilerinin daha sağlıklı yürümesi açısından; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğündeki yetkililere, federasyonlara, okullara ve kulüplere amatör sporcuların beklentilerini anlayarak onlarla ilişki kurmalarına yardımcı olması açısından önemli olacaktır. Ancak araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılması da önemli olacaktır.

1.4. Araştırmanın Denenceleri

Araştırmadaki “araştırma denenceleri” şunlardır:

1. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *yaşları* arasında bir ilişki vardır.
2. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *cinsiyetleri* arasında bir ilişki vardır.
3. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *branşları* arasında bir ilişki vardır.
4. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *lisanlı olarak spor yapma yılları* arasında bir ilişki vardır.
5. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *millilik durumları* arasında bir ilişki vardır.
6. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *antrenörlerinin cinsiyetleri* arasında bir ilişki vardır.
7. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *öğrenim durumları* arasında bir ilişki vardır.
8. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *spordan ekonomik kazanç sağlama durumları* arasında bir ilişki vardır.
9. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *kendi spor performanslarını algulamaları* arasında bir ilişki vardır.
10. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *ailenin gelir durumu* arasında bir ilişki vardır.
11. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *annenin öğrenim durumu* arasında bir ilişki vardır.

12. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *babanın öğrenim durumu* arasında bir ilişki vardır.
13. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *ailenin spor yaşamını destekleme durumu* arasında bir ilişki vardır.
14. Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile *antrenörlerini başarılı bulma durumu* arasında bir ilişki vardır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmanın planlanıp yürütülmesinde, ulaşılan bulguların yorumlanmasında aşağıda verilen varsayımlardan hareket edilmiştir:

1. Araştırma konusu ile ilgili ulaşılabilecek kaynakların, elde edilecek bilgilerin objektifliği yansıttığı varsayılmıştır.
2. Ankara İlinde lisanslı, amatör olarak spor yapan çeşitli spor branşlarındaki sporculara uygulanacak anket maddeleri doğru ve içten cevaplandırılmış olup, buna ilişkin ifadelerin gerçeği yansıtacağı varsayılmıştır.
3. Anketin uygulanması esnasında iç ve dış şartların bütün sporcular için aynı olduğu varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın yapısında bulunan veya araştırmacı tarafından bu araştırma için getirilen başlıca sınırlılıklar şöyle açıklanabilir:

1. Araştırma bulgularının kaynağı 2006-2007 Spor Sezonu'nda Ankara İli'nde farklı branşlarda lisanslı olarak spor yapan ve spor müsabakalarına iştirak eden; Atletizm, Badminton, Basketbol, Boks, Cimnastik, Futbol, Güreş, Halter, Hentbol, Judo, Karate, Masa Tenisi, Taekwon-do, Tenis, Voleybol branşındaki amatör sporcularla ve onların antrenörleri ile sınırlandırılmıştır.

1.7. Araştırmanın Konusu ile İlgili Tanımlar

Araştırma konusu ile ilgili olup anlamının bilinmesi gereken ve okuyanlara bir bakış açısı kazandıracak nitelikte görünen bazı terimler aşağıda tanımlanmıştır.

Amatör Sporcu: Doğrudan veya dolaylı olarak maddî bir kazanç almaksızın spor faaliyetlerine katılan kişilere amatör sporcu denilmektedir (Petek, 2002 s.92).

Antrenör: İlgili spor dalında eğitim gördüğü kademedeki programları başarı ile tamamlayarak bulunduğu kademe için Genel Müdürlükten belge alan, sporcuları veya spor takımlarını ulusal ve uluslararası kural ve tekniklere uygun olarak yetiştirmek, yarışmalara hazırlanmalarını ve yarışmalarını, gelişmelerini takip etmek görev ve yetkisini haiz olan kişiyi ifade eder (GSGM, Madde:4).

Beklenti: Bir olgunun sonunda gerçekleşmesi beklenen sonuç. Bireyin belli şart ve durumların alacağı biçimler veya kendisinden beklenenler konusundaki ön görüşü (TDK, 1994, s. 110).

Çatışma: Çatışma; aynı hedefe ulaşmaya çalışan iki veya daha fazla kişi veya grubun, birbirlerinin hedefine ulaşmasını açıkça engellemeye çalıştığı ilişkilerdir. Çatışma süreci sonunda ortaya çıkan, nefrete dayanan ve karşısındakilere maddî veya manevî zarar vermeyi amaçlayan ilişkileri içerir (Joseph, 1994, s. 113).

Kişilik: Bir insanı başkalarından ayıran bedensel, zihinsel ve ruhsal özelliklerin bütünüdür. Kişilik bir insanı nesnel (objektif) ve öznel (subjektif) yanlarıyla diğerlerinden farklı kılan duygu, düşünce, tutum ve davranış özelliklerinin tümüdür (Köknel, 1982, s. 23).

Sosyal İlişki: Toplum, sosyal varlıkların karşılıklı olarak birbirlerini tanımaları, kabul etmeleri şartıyla, hareket etmeleri halinde var olabilir ve böylece beliren ilişkilere sosyal ilişkiler adı verilir (Dönmezer, 1984, s. 158).

1.8. Araştırmanın Konusu ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Araştırmanın bu alt bölümünde sporcu–antrenör beklentilerini konu alan ve kapsamında, araştırmanın bir boyutuna veya bir alt kesitine yer vererek, bu araştırmayı destekleyen bazı çalışmalar ve kaynaklar tanıtılmıştır.

1.8.1.Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Wortruba ve Golden (1968), antrenörler üzerine yaptıkları “Antrenörün Kişiliği” konulu çalışmalarında; şu sonuçlar vurgulanmıştır. “Antrenör, iyi bir antrenör ise her zaman olumlu görüşe sahip, somut ve konusunda uzman olmalıdır. Bu tip bir antrenör dinlemeye ve öğrenmeye istekli olan bir sporcuyu gerçek şampiyon yapacak bir antrenördür. Sporcunun antrenör tarafından olumlu bir atmosfer sağlamadığı ve kendisinin bir kişi olarak gerçekten kabul edildiğini hissetmemesi halinde, onun başarılı olması mümkün değildir” sonucuna varılmıştır (Singer, 1972, s. 358).

Hendry (1969), antrenörlerin ve yüzücülerin “İdeal Antrenör Nasıl Olmalıdır?” konusu üzerindeki görüşlerini incelemiş ve sonuçlar oldukça başarılı sayılabilecek yüzme antrenörleriyle karşılaştırılmıştır. Araştırmada önce 56 kişilik antrenör gurubundan 30 kişi seçilerek kişilik özellikleri belirlenmiştir. İdeal antrenörün kişiliğinin bir şekli çizilmeye çalışılmıştır. Fakat test sonucu olarak çok başarılı ve daha az başarılı antrenörlerin kişilikleri arasında çok büyük farklılıklara rastlanılmadığı görülmektedir. Hendry; bu sonuca dayanarak antrenörlerin başarılarının farklılık göstermesinin nedeninin kişisel faktörler değil antrenman teknikleri, daha iyi insan ilişkileri, daha iyi adapte yöntemleri ve benzerlerinden kaynaklandığını ortaya koymuştur (Singer, 1972, s. 360).

Vanek ve Craaty (1970) “Bireysel ve Takım Spor Yapan Sporcuların Benlik Algıları” konulu çalışmalarında, bireysel spor ve takım sporu yapan sporcuların benliklerini algılama düzeyleri karşılaştırılmıştır. Çalışma sonucunda bireysel spor yapan sporcuların takım sporu yapan sporculara göre daha az kaygılı, kendine daha yeterli ve daha bağımsız olduklarının, kendilerine daha çok güvendikleri, başkalarının yardımlarına fazla ihtiyaç duymadıkları, sorunlarını kendileri çözümleyebildikleri ortaya konulmuştur (Tiryaki; 2000, s. 109).

Ogilvie ve Tutko (1971), “Sporcuların Karşılaştığı En Yaygın Problemler” adlı çalışmada sporcu problemlerini, sebeplerini ve çözüm yollarını araştırmışlardır. Araştırma sonucunda, antrenmanlara karşı çıkan veya uyum sağlamayan sporcuların davranışlarını antrenörün görmezden gelmemesi gerektiği, bencil ve inatçı sporculara bazı yaptırımlar uygulaması gerektiği, aşırı heyecanlı sporculara destek ve yardım göstererek antrenöre güven sağlaması gerektiği, başarı fobisi olan sporcuya kendi hareketlerinden sorumlu olduğunun hatırlatılması gerektiği sonucu ortaya çıkarılmıştır (Tutko, Richards, 1971, s. 50-52).

Nelson ve Kagan (1972), Sporcularda Başarı ve Rekabetçi Davranışı Yönlendirmede Sosyal Çevrenin Rolü” adlı çalışmada farklı yaşlardaki sporcular üzerinde çeşitli spor branşlarında incelemeler yapmışlar ve çeşitli kültürel farklılıklar belirlemişlerdir. Spor yarışmalarında yer alan farklı kültürdeki sporcuları gözlemledikten sonra Amerikalı sporcular Meksikalı sporcularla karşılaştırıldığında Amerikalı sporcuların Meksikalı sporculara göre daha fazla rekabetçi, hırslı ve yarışma sever bir kişilik yapısına sahip olduklarını belirlemişlerdir. Araştırmacılar bu doğrultuda kültürel farklılıkların çocuk yetiştirme modeline bağlı olduğunu öne sürerek Amerikalı anneler, çocuklarını başarıya odaklı olarak ödüllendirirken, Meksikalı anneler ise bir şeye bağlı olmadan başarıları gözetmeksizin çocuklarını övüp teşvik eden ve destekleyen bir tarz kullandıkları ettikleri ortaya koymuştur (Tavacıoğlu, 1999, s. 45-46).

Danielson, Zelhart ve Drake (1975), “Antrenörlük Davranışı” adlı çalışmalarında yaşları 12 ile 18 arasında değişen 160 adet buz hokeyi

oyuncusunun antrenörlerinin davranışlarıyla ilgili görüşleri esas alınmıştır. Yapılan araştırma sonucu, başarılı antrenörlerin etkili eğitim ve gösterimde bulunma davranışına sahip oldukları belirlenmiştir. Başarılı antrenörler ne, neden, ne zaman ve nasıl yapılacakla ilgili olarak etkili öğretimde bulunduklarının ve başarılı antrenörlerin çalışma yoğunluğu ve çabalarıyla ilgili olarak teşviklerde bulundukları sonucuna varılmıştır (Konter, 1996, s. 30).

Rossenthal ve Jacobson (1976), “Sporcu Performansını Etkileyen Beklentiler” adlı çalışmalarında Rossenthal (1976) Meta analiz yöntemi kullanarak 300’ün üzerinde denek sporcu ile yaptığı karşılaştırmalar sonucunda sporcuların beklentilerinin gelişmesi çalışma hissini perçinlediğini, sporcuyu başarıya taşıdığı ve başarı sonucunda kendine güveninin arttığını ortaya koymuştur. Rossenthal ve Jacobson (1976) çalışma sonucunda yaptıkları araştırmalarda sporcunun performansında beklentilerinin büyük önem taşıdığının sonucuna varmışlardır (Baumann, 1994, s. 38).

Mahoney ve Avenier (1977), ABD olimpiyat erkek cimnastik takımı üzerinde yaptıkları çalışmalarında başarılı ve başarısız cimnastikçileri deney grubu olarak çalışma kapsamına almışlardır. Başarılı olan cimnastikçilerin kendilerine ve antrenörlerine karşı daha fazla güven sahibi oldukları, cimnastikle ilgili geleceğe dair planlar yaptıklarını ve kendilerini çok iyi motive edebildiklerini, müsabaka öncesinde önce ziyapacakları hareketleri zihinlerinde canlandırıp prova yaptıklarını ortaya koymuşlardır. Bu tipteki cimnastikçilerin üzüntülerini kontrol altına aldıklarını ve dikkatlerini rahat toplayabildikleri sonucuna varılmıştır (William, 1987, s. 83).

Canocott ve Hutslar (1979) “Antrenör Tutumları” adlı çalışmalarında yüksek tutumlarının ve düşük performans beklenen oyunculara yönelik antrenör tutumlarını incelemişlerdir. İki bin üzerinde denek olan antrenörlerin tutumlarını inceledikten ve değerlendirdikten sonra, bu iki gruptaki sporcularına karşı farklı davranış ve tutumlar sergiledikleri görmüşlerdir. Antrenörlerin başarılı olacağına inandıkları sporcularını ödüllendiren bir tutum izlediklerini, güvenmedikleri

sporcularına karşı da daha çok teknik bilgi vermekten yana oldukları sonucuna varmışlardır (Akyüz, 1998, s. 46).

James ve Johnson (1983), “Bireysel ve Takım Spor Yapan Sporcuların Kişilik Özellikleri” adlı çalışmalarında bireysel ve takım sporu yapan sporcular üzerine yaptıkları araştırma sonucunda farklı kişilik özelliklerine sahip olduklarını ortaya koymuşlardır. Bireysel spor yapan sporcuların kendi başlarına yalnız olarak antrenman yapmayı sevdiklerini, yeteneklerini ve kişisel özelliklerini kendileri yalnız geliştirmek istedikleri daha gergin ve öfkeli oldukları, kendilerine güvenen, ben merkezci ve tepkisel özellikleri yüksek kişiler olduklarını belirtmişlerdir. Takım sporu yapan sporcuların ise, işbirliğine önem verdikleri, tek başlarına antrenman yapmaktan hoşlanmadıkları, arkadaşlarına karşı güven duygusu besledikleri sonucuna varılmıştır (Tiryaki; 2000, s. 109).

Smoll ve Smith (1988), “Antrenörlük Davranışını Değerlendirme Sistemi”ni (ADDS) geliştirmişlerdir. Yapılan bu çalışmaya göre antrenörlük davranışlarının değerlendirilmesinde tepkisel ve kendiliğinden olan davranış kategorileri yer almaktadır. Smoll ve Smith doğal ortamlarda antrenörlük davranışlarını takip etmek için “Antrenörlük Davranışın Değerlendirme Sistemi”ni (ADDS) kullanılarak yapılan araştırmalar şu sonuçları ortaya koymuştur. Yanlışa bağımlı teşvikler ve pekiştirmeler kullanan antrenörlerle çalışan sporcular kendilerine daha çok saygı ve güven geliştirirlerken, genel teknik öğretimi iyi antrenörlerle çalışanların ise takım arkadaşlarına daha çok önem vermekte olduğu ve yaptıkları spora daha pozitif bakmakta oldukları ortaya konulmuştur (Weinberg, Gould, 1995, s. 205).

1991 yılında Kuzey İrlanda’da, “Ortaöğretim Öğrencilerini Spor Yapmaya Teşvik Eden Unsurlar” adlı çalışmada ortaöğretim kız ve erkek öğrencileri spor yapmaya teşvik eden unsurlar araştırıldığında, kız ve erkek öğrencilerin verdikleri anket cevaplarına göre; spora başlama, sporla vakit geçirme, spordan hoşlanma, aile, okul ve arkadaş çevresi olarak

sınırlandırılırken, spordan ayrılmaya sebep olarak verdikleri cevaplarda ise yine ailesinin desteğinin eksilmesine inandıkları ve ailelerinin yaptıkların sporla ilgili olarak ilgilerinin azaldığını belirtmişlerdir. Araştırma sonucunda ortaöğretim kız ve erkek öğrencileri spor yapmaya ve sporu bırakmaya teşvik eden en büyük unsuru aileler olduğu ortaya konulmuştur (Thomas, 1991, s. 15).

Woodman ve Launder (1993), antrenör ve sporcu ilişkisi düşünüldüğünde, antrenörün özelliklerinin sporcu kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadırlar. Woodman ve Launde'un başarılı olan antrenörler üzerinde yaptıkları bu çalışmada antrenörlerin şu özellikleri taşımaları gerektiğini belirtmişlerdir;

- Oyuncunun ne yaptığını gözlemleyebilmeli.
- Gözlemlenen performansla ideal performans arasında karşılaştırma yapabilmeli.
- Farklılıkların gerçekten önemli olup olmadığına karar verebilmeli.
- Değişikliklerin nedenini belirlemeli.
- Hassas, önemli sorunlarla uğraşabilmek için öncelikler koyabilmeli.
- Uygun çözüm yolları önerebilmeli.
- Performans düşüşleriyle başa çıkabilmeli (Woodman, 1993, s. 111).

Douge ve Hasti (1993), “Antrenörlük Özellikleri” adlı çalışmada Amerika'daki ünlü koçlar arasında yaptıkları testler sonucunda 2.300 adet davranış ortaya çıkarmışlar ve bu davranışları 11 kategorilik kodlama sistemi kullanarak analiz ettiklerini belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda bulunan 2.300 adet davranışın asıl nedeni olarak antrenörlerin sporcuları üzerindeki ilginin yoğunlaşması sonucunda ortaya çıktığını ve bir spor dalına özgü gerek duyulan antrenörlük özellikleri aynı spor dalında belli roller üstlenen sporcuların sahip olduğu niteliklerle benzerlik göstermektedir (Douge, Hasti, 1993, s.14-27).

Weinberg ve Gould (1995), sporcular ve antrenörlerle ilgili etkili antrenörlük stratejilerinin olduğunu ortaya koymuşlardır. Weinberg ve Gould'a göre; sporcular bir hareketi veya tekniği doğru olarak yaptıklarında

antrenörlerinden övgü ve cesaret dolu sözler beklemektedirler. Etkili bir antrenörlük biçimi geliştirebilmek için antrenörlerin Övgüyü sık sık kullanması gerektiğini savunmaktadırlar. Sporculara bazen ödül olarak sadece arkadaşça bir gülücük verilmesinin sporcuya güven verdiğini belirtmişlerdir (Weinberg, Gould, 1999, s.243-244) .

1.8.2.Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Çakıroğlu (1987), tarafından yapılan “Antrenör–Sporcu İlişkileri ve Başarıda Spor Psikolojisinin Önemi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında antrenör kişiliği, antrenörlerin sporculara karşı davranışları, antrenör ve sporcu iletişimini incelemeyi amaçlamıştır. Antrenör ve sporcu ilişkisini şu şekilde sıralamıştır;

- Sporcuyu bir fert olarak görme.
- Antrenör ve sporcu arasındaki iletişim kabiliyetinin açık ve rahat olması.
- Sporcunun sakatlığı durumunda psikolojinin önemi.
- Motivasyon ve motivasyonun yapısı.

Sonuç olarak; antrenör ve sporcu ilişkisinde psikolojik faktörlerin önem taşıdığı ve tutarlı etkileşim kurmada birbirlerinin kişisel özelliklerini iyi bilmeleri gerektiği yargısına varılmıştır (Çakıroğlu, 1987).

Işıl (Ertekin), (1988), “ 12-18 Yaş Grubu Öğrenci Voleybolcuların Başarılarını Etkileyen Bazı Faktörler Üzerine Bir Araştırma” adlı yüksek lisans tez çalışmasında sporcuların kişiliklerini, aile yapılarını, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel niteliklerini, klüp ve okul türlerinin vasıflarını, voleybol takımlarının başarılarını ele almıştır. Araştırmada başarıyı etkileyen faktörler şu şekilde sıralanmıştır;

- Sporcunun kişilik özellikleri.
- Okul beden eğitimi öğretmenlerinin ve antrenörlerinin nitelikleri.
- Öğrenci ailelerinin özellikleri.
- Antrenman saatleri.

Sonuç olarak; voleybol sporuna başlayan sporcuların başarılarında antrenörleri kadar ailelerinin de etkisi olduğu ortaya konulmuş ve öğrencilerin kişisel özellikleri, aile yapıları, okudukları okullar gelir seviyelerini belirttiği yargısına varılmıştır (Ertekin, 1988).

Güven (1996), “12-16 Yaş Grubu Sporcuların Müsabaka Motivasyonu ve Antrenör Davranışları Konusunda Karşılaştıkları Bazı Sorunlar” adlı araştırmasında antrenör ve sporcuların müsabaka öncesi motivasyonları, kaybeden sporcuya karşı antrenörün yaklaşımı, sporcuların antrenörleriyle olan anlaşmazlık durumları incelenmiştir. Araştırmanın sorun alanları aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

- Genç sporcuların müsabaka öncesi kendilerini müsabakaya motive edici sözleri
- Antrenörlerin genç sporculara müsabaka öncesi ilettikleri motivasyon sözcükleri.
- Müsabakayı kaybeden sporcuların kendi kendilerine söyledikleri sözler.
- Antrenörlerin müsabakayı kaybeden genç sporculara karşı sözel yaklaşımları.
- Genç sporcuların antrenörleriyle anlaşmazlığa düşme sıklığı.
- Antrenörlerin antrenmanlarda hata yapan veya sözünü dinlemeyen genç sporculara karşı davranışları.

Sonuç olarak; sporcuların kendilerini müsabakaya olumlu düşüncelerle motive ettikleri ortaya konulmuş ve müsabaka öncesi antrenörün ilettiği sözlerin sporcu başarısını etkilediği yargısına varılmıştır (Güven, 1996, s. 29-40).

Yakupoglu (1997), “Basketbol ve Hentbol Antrenörlerinin Benzer ve Farklı Kişilik Özelliklerinin Araştırılması” adlı araştırmasında takım sporları içerisinde yer alan basketbol ve hentbol antrenörlerinin benzer bir çalışma süreci yaşadıkları saptanmış ve bundan yola çıkarak basketbol ve hentbol antrenörlerinin ortak olan ya da ortak olmayan yönleri saptanmıştır. Sonuç olarak; basketbol antrenörlerinin hentbol antrenörlerine göre daha kararlı olduğu

ortaya konulmuş ve iki antrenöründe zeki, yaratıcı, ileri görüşlü olduğu yargısına varılmıştır (Yakupoglu, 1997, s.160-164).

Sunay (1998), “Spor Eğitim Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi” adlı çalışmasında beden eğitimi ve spor etkinliklerinin düzenlenmesinde görev alan beden eğitimi öğretmenleri ile spor antrenörlerinin spor alt yapısındaki rolü ve önemini incelemiştir. Eğitim bütünlüğü içinde insan gelişimine önemli katkıları olan beden eğitimi ve spor etkinliklerinin düzenlenmesi ve organizasyonlarında görev alan beden eğitimi öğretmenleri ile spor antrenörlerinin spor alt yapısındaki rolü ve önemi üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak çalışmada; alt yapıdaki sporcuların imkansızlıklarının giderilmesi ve spor eğiticiyi yetiştiren kurumların daha sağlıklı spor eğitimi vermesi gerektiği yargısına varılmıştır (Sunay, 1998, s.43-50).

Alper (1998), “Voleybolda Antrenör-Sporcu İlişkisi ve Voleybolcuların Müsabaka Öncesi Kaygı Düzeyleri” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, antrenör ve sporcu ilişkisinde antrenör tipleri ve sporcu kişilikleri üzerinde çalışmıştır. Antrenör-Sporcu ilişkisi aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir;

- Antrenörün kişiliği,
- Antrenörün sporculara karşı davranışı,
- Antrenörün sporcuya yaklaşımı,
- Antrenörün çalışma yöntemi,
- Antrenör sporcu ilişkisi,
- Antrenör sporcu iletişimi.

Müsabaka öncesinde voleybolcuların kaygı düzeyleri araştırılan çalışmada sonuç olarak; antrenör – sporcu ilişkisinin başarıda etkin bir faktör olduğu ortaya konulmuş ve takım içi problemlerin ancak antrenörün sporcusunu tanıyarak çözülebileceği yargısına varılmıştır (Alper, 1998).

Akyüz (1998), “1. Lig Bayan ve Erkek Takımlarında Antrenör - Oyuncu Etkileşimi ve Performansa Etkisi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, antrenör

davranışları ve sporcuların antrenör davranışlarını değerlendirmesi incelemiştir. Sonuç olarak; antrenörlerle sporcuların etkileşim sürecinde birbirlerini algılamada, olaylara bakışlarında farklılıklar görülmüş ve bu süreçte takım içinde çatışmaların yaşandığı yargısına varılmıştır (Akyüz, 1998).

Güçlü (2000), “Kulüplerde Aktif Spor Yapan Üniversite Öğrencilerinin Problemleri ve Beklentilerini Belirlemesi (Ankara İli Örneği)” adlı doktora tez araştırmasında, aktif spor yapan üniversite öğrencilerinin beklenti ve problemleri incelenmiş, sporcuların ne yönde beklentileri olduğu belirlenmiştir. Bulgular şöyle sıralanmıştır;

- En büyük problemleri maddî alandadır.
- Maddi problemler cinsiyetlere göre farklılık göstermektedir.
- Öğrencilerin ailevî ve kişisel problemleri farklılık göstermektedir.
- Beklentilerinin öncelikle maddî alanda olduğu saptanmıştır.
- Çalıştıkları kulüplerde tesis olan öğrencilerin daha az problemleri olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak; sporcuların ekonomik ve sosyal problemleri ortaya çıkarılmış, sporcuların kulüplerinden daha çok beklenti içerisinde oldukları yargısına varılmıştır (Güçlü, 2000).

Hergüner (2001), “Farklı Liselerdeki Sporcu Öğrencilerin Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi ve Karşılaştırılması (Ankara İl Örneği)” adlı doktora tez araştırmasında, farklı liselerdeki sporcu öğrencilerin problem ve beklentilerini belirlemek, okulların gelişmişlik düzeyleri ve sporcu öğrencilerin bağımsız değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı üzerinde çalışılmıştır.

- Genel, meslek, anadolu, özel ve devlet liselerindeki sporcu öğrencilerin problemleri,
- Farklı tür liselerde okuyan sporcu öğrencilerin problemleri yaşamlarını ne derecede etkilediği,
- Farklı tür liselerde okuyan sporcu öğrencilerin beklentileri,

- Sporcu öğrencilerin kişisel bilgileri ile her bir beklenti alanı arasındaki anlamlı farklılıklar,
- Farklı tür liselerde okuyan sporcu öğrencilerin sağlık, beslenme, okul, aile ve kişisel benlik ile ilgili problemler olduğu ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak; sporcu öğrencilerin en öncelikli problem alanı spor kurumları ve kuruluşları olduğu belirlenmiş, gelecek kaygısı ve ekonomik koşulların, sporcu öğrencilerin yaşamında ne kadar etkili olduğu ortaya konmuştur. Çalışmada sporcu öğrencilerin en önemli beklentilerinin kulüplerinden olduğu yargısına varılmıştır (Hergüner, 2001).

Civil (2002), “Türkiye Profesyonel 3. Futbol Ligi B Grubunda Bulunan Futbol Kulüplerinin Yönetici ve Taraftarlarının Kulüple İlgili Görüş ve Beklentilerinin Belirlenmesi” adlı yüksek lisans tez araştırmasında, yönetici ve taraftarların kulüp ile ilgili görüşleri, kulüpten beklentileri ve önerileri incelenmiştir. Sonuç olarak; yöneticilerin ve taraftarların, kulüplerde görev alan sporculardan ve antrenörlerden sürekli bir başarı beklentisi içerisinde oldukları saptanmıştır. Gerek antrenörlerin gerekse sporcuların içsel ve dışsal olarak destek görmeleri gerektiği yargısına varılmıştır (Civil, 2002).

Kavlu (2002), “Spor Eğitim–Öğretiminde Antrenör Davranışlarının Araştırılması (Judo Modeli)” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, judo eğitim–öğretim uygulamalarında antrenörlerin eğitici–öğretici davranışları, sporcu–antrenör ilişkileri, eğitici–öğretici iletişim kurmada cinsiyet, yaş ve sosyo-ekonomik–kültürel faktörler incelenmiştir. Sonuç olarak; antrenör davranışlarının belirli boyutlarına dikkat çekilmiş, bu boyutlarda ülkemizdeki antrenörlerin antrenman esnasındaki uygulamaları ve judoya bakış açıları incelenmiştir. Antrenörlerin daha çok millî sporcularla çalışmak istedikleri görülmüş ve yaş gurupları yükseldikçe antrenman biçimlerinde de çeşitliliklerin olduğu yargısına varılmıştır (Kavlu, 2002).

Öcel (2002), “Takım Sporunu Yapan Oyuncularda Kollektif Yeterlik, Öz Yeterlik ve Saygınlık ile Başarı Algı ve Beklentileri Arasındaki İlişkiler” adlı yüksek lisans tez araştırmasında, takım sporu yapan sporcuların kişisel algı ve beklentileri incelenmiştir. Sonuç olarak; öz yeterlik, saygınlık ve başarı algısı yüksek olan sporcuların beklentilerinin, düşük algıya sahip sporculardan daha yüksek olduğu yargısına varılmıştır (Öcel, 2002).

Uslu (2005), “Ortaöğretim Sporcu Öğrencilerinin Problemleri, Spordan ve Beden Eğitimi Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi ve Karşılaştırılması” adlı yüksek lisans tez araştırmasında spor ve sporcu eğitiminde dikkat edilmesi gereken hususlar, gençlerin spora katılma ve ayrılma nedenleri araştırılmıştır. Sonuç olarak ; sporda ve spor dışı faaliyetlerdeki gençlerin ve çocukların çabalarının teşvik edilmesi, anne- baba ve eğitimcilerin hedefleri sadece gençlere ve çocuklara yüklememeleri gerektiği sonucuna varılmıştır (Uslu, 2005).

Donuk (2006), “Türkiye Profesyonel Futbol Ligleri Antrenörlerinin Liderlike Tarzlarının İncelenmesi ve Bir Model Yaklaşım” adlı doktora tez araştırmasında antrenörlerin görüşleri doğrultusunda, sporcularına karşı eğitim ve öğretime önem veren, onlara sosyal destek sağlayan yarı demokratik, yarı otokratik bir lider tarzlarının olduğu tespit edilmiş ve sporcular ise antrenörlerini daha az otokratik daha çok demokratik olmasını istedikleri sonucuna varılmıştır (Donuk, 2006).

Yurt Dışında ve Yurt İçinde yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, çalışmaların genellikle takım sporu yapan sporcular ve onların antrenörleri ile ilgili olduğu görülmüştür. Çalışmalarda daha çok sporcularda kaygı, stres, müsabaka korkusu ve antrenör tutumları incelenmiştir.

2. GENEL BİLGİLER

2. 1. Amatör Sporcu

Amatör, bir işi kâr için değil, zevk için yapan kimse, hevesli, meraklı olan, profesyonel ise bir işi meslek edinmiş kimsedir (TDK Türkçe Sözlük, 1998, s.37). Günümüzde sporculuğun bir meslek olduğu kabul görmeye başlamıştır. Ancak sporda amatörlük ve profesyonelliğin sınırlarını çizmek oldukça zordur. Yasal olarak amatör gözüken pek çok spor dalında sporcular, toplumda kazancı yüksek kabul edilen meslek sahiplerinden çok daha fazla gelir elde etmektedirler (Öztürk, 1998, s.113).

Günümüzde bireyler spora; eğlence, sağlık, statü, sosyalleşme ve şampiyonluk kazanma amacı ile katılmaktadır. Performans amaçlı yapılan sporlarda, sporcular yoğun baskılar altına girmekte ve müsabaka ortamından fazlaca etkilenmektedirler. Yapılan sporun özelliklerine bağlı olarak spor ortamında, sporcu gerek yarışmadan önce gerekse yarışma sırasında ve sonrasında zaman zaman ya da sürekli olarak gerginlik ve huzursuzluk yaşayabilir. Yarışma, sporcuların uzun süre fiziksel ve psikolojik hazırlık döneminin ardından, tüm fiziksel ve ruhsal kapasitesini sergilemeye çalıştığı ve kendisini sınavdığı bir tür etkinliktir (Başer, 1986, s. 123).

Sporun hemen her dalında ulaşılacak istenilen teknik ve taktik mükemmellik ile ortaya konulmaya çalışılan şaşırtıcı performans düzeylerine erişebilmek için artık sporcunun sadece yaptığı sporla ilgilenmesini zorunlu hale getirmektedir. Her gün belirli bir disiplin içerisinde yapılan ve uzun zaman alan antrenmanlar, bunun yanı sıra antrenman dışındaki veya antrenman içindeki zihinsel çalışmalar sporcunun diğer başka bir işte çalışarak kazanç sağlamasını zorlaştırmaktadır. Büyük organizasyonlarda seyirciye sunulan spor müsabakaları, ya da yarışmaları ancak belli bir kaliteyi içeriyorsa ilgi çekici olmaktadır. Bunun için de uzun süren, çok yönlü olan ve maddî açıdan yüksek harcamalar

gerektiren hazırlıklar yapılmaktadır. Göz ardı edilen bu tür durumlarda sporcunun, sporu meslek gibi algılaması ve meslek edinmiş duruma gelmesi çok normal gözükmemektedir. Yine de amatör ya da profesyonel olmanın kriterleri toplumdan topluma farklılıklar gösterebilmektedir.

- Spor araç-gereç yapımcılarıyla, yarış düzenleyicilerinden çeşitli biçimde kazanç sağlayan sporcular vardır. Bu tür amatörlük özellikle uluslararası düzeyde çok sık görülmektedir. Değişik ürünlerin reklam filmlerinde rol alan sporcular da bu kategoride kazanç sağlıyor olarak kabul edilebilmektedirler.
- Özellikle Amerika Birleşik Devletlerinde, üstün sporculara verilen yüksek dereceli öğrenim bursları sporcunun hem spor hem de okul yaşantısına destek olmaktadır.
- Resmi veya özel kuruluşların kulüplerinde yarışan sporcuların bu kurumlarda işçi veya memur kadrosunda gösterilerek maaş ödemesi yapılarak hem meslek sahibi olması hem de maddi kazanç elde etmesi sağlanmaktadır.
- Sosyalist ülkelerde gelişen devlet amatörlüğü de bu uygulamadır, sporcular öğrencilikleri sırasında beden eğitimi ve spor uzmanlığı gibi ilgili dallara yöneltilmekte, böylece de aktif sporculuk yaşamları sona erdiğinde yetenek ve yetişkinliklerine uygun çalışma alanları bulabilmektedirler. (Öztürk, 1998, s. 113).

2.2. Antrenör

Holland'a (1997), göre meslek seçimi kişiliğin bir yansıması ve sonucudur. Günümüzde mesleki kimliğin bireylerin kişilikleri, cinsiyetleri, statüleri ve toplum içerisinde üstlenmiş olduğu diğer rollerle ilişkili olduğu söylenebilmektedir. Bir bireye kendisiyle ilgili bilgiler sorulduğunda alınacak ilk cevap; mesleğiyle ilgili olarak kendisini ifade etmesidir. Çünkü insanlar yaptıkları işlerle anılmakta ve önemli olayların sonucunda yaptıkları işlerle tarihe geçmektedirler (Holland, 1997, s.135).

Sporcuların ferdi ve toplu olarak, uluslararası kural ve tekniklere uygun olarak eğitilmesini sağlayan, sporun esaslarını, teknik prensiplerini ve kurallarını öğreten ve alanındaki gelişmeleri takip eden kişiye antrenör denilmektedir. (GSGM, Madde 4). Günümüzde antrenörlük meslek olarak kabul edilmektedir. Bunun yanı sıra antrenör yetiştirmek için beden eğitimi ve spor yüksek okullarında antrenörlük bölümleri açılmakta, antrenörlükle ilgili olarak kurum ve kuruluşlarda seminer ve kurslar verilmektedir.

Bir antrenör öğrettiği sporun yanı sıra, o spora faydalı olan diğer yan dalları anatomi, fizyoloji, sporcu sağlığı ve antrenman bilgisi gibi bilimsel konu alanlarına da hakim olabilmeli sistem ve bilimsellikten hiçbir zaman ayrılmamalıdır. Farklı branşlarda rast gele seçilen 60 sporcuya uygulanan açık uçlu anket sonucunda elde edilen veriler dahilinde sporcuların antrenörlerinden beklentileri ve antrenörlerin sporcularına karşı davranışları şu şekilde sıralanabilir (EK-1);

- Sporcusunun teknik ve bedensel gelişmesinin yanında onların toplumun diğer fertleriyle iyi ilişkiler kurmasını da sağlayarak, toplumda kişilik sahibi insanlar olarak yetiştirmelidir.
- Sporcusuna karşı iyi bir örnek model olmalıdır. Dürüst davranmalıdır.
- Maddi çıkar ilişkileri içerisinde olmamalıdır ve sporcusunun güvenini sarsmamalıdır.
- Kendisine yöneltilecek sorulara daima hazırlıklı olmalı, soruları biliyorsa nezaketle cevaplamalı, bilmediği soruları araştırıp sonra cevaplayacağını belirtmelidir. Böylece yanlış bilgi vermekten ve sporcusunu yanlış bilgi doğrultusunda yönlendirmekten kaçınmış olacaktır.
- Sporcularına sert davranmamalı, yanlışları düzeltirken onları kırmamalı, cezalandırıcaksa bunu gizli yapmalı, gerekirse özel olarak konuşmalıdır. Ciddi bir otorite kurmalı, fakat gerektiğinde gülmesini ve

sporcularıyla karşılıklı iyi vakit geçirmesini, sporcularıyla arkadaş olmasını da bilmesi gerekmektedir.

- Sporcularına sorumluluk vermeli, gerekirse küçük görevlerle vazifelendirmelidir.
- Öğretirken sıkıcı olmamalı, aynı şeyleri tekrar yerine değişik konulara, tekniklere ve taktiklere yer vermeli değişik öğretim tekniklerine baş vurmalıdır.
- Öğrettiklerinin doğru öğrenilip öğrenilmediğini kontrol etmeli, yanlışları sabırla düzeltmelidir.
- Her sporcusunun yeteneğini ve ilgilerini bilmeli ona göre çalıştırmalıdır.
- Antrenmanları bir konuşma ile açarak, antrenmanın amacını açıklamalı, programdan her sporcusunu haberdar etmeli, verilen antrenmanların faydalarını açıklamalıdır.
- Sporculara yenmek ve yenilmenin birbirinden ayrılmaz parçalar olduğunu öğretmelidir.
- Eğitim araçlarından yeterince yararlanmalı, göze ve kulağa eşit şekilde hitap etmelidir.
- Antrenmanlarda sporcuyu etkileyecek her çeşit emniyet ve sağlık tedbirlerini almalıdır.
- Belirgin bir ses tonunun yanı sıra zaman zaman ses tonunu değiştirmeli, önemli noktalarda bu tonu arttırarak, gerektiği zaman dikkat çekici olmalıdır.
- Antrenmanda ve antrenman dışında soru yöneltmeli ve sporcularının soru yöneltmelerine izin vererek eksikleri görebilmeli, sporcuya karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmalıdır.
- Antrenör öğrencilerin ruh ve psikolojik durumlarını bilmeli, meydana gelen ruhsal değişiklikleri fark edebilmeli ve ona göre hareket etmelidir.
- Müsabakalarda sporcusunun yanında olmalı, taktik verirken yüksek sesle bağırmamalı, başkalarını rahatsız etmemeli, müsabakalarda diğer

antrenör, sporcu ve kendi sporcusuna karşı kırıcı hareketler, hakaretler, davranışlar ve sözlerden kaçınmalıdır.

2.3. Antrenörün Özellikleri

İletişime dayanan sosyal ilişkiler sayesinde insanlar çevrelerindeki dünyayı oluşturacak anlamlar yaratırlar ve sonrada bu anlamlara göre davranırlar. Bir insanın diğer bir insanın yanında yaptığı her hareket bir anlam içermektedir. Hiçbir şey söylemeden öylece susmak, göz teması kurmak veya yürüyüp gitmek bile bir tavır içermekte ve karşı taraf için bir mesaj yerine geçmektedir. İnsanlar bir arada oldukları sürece iletişimde bulunmamaları imkansızdır (Güçlü, 2000, s.61-66).

Antrenörler de sporcularıyla sürekli etkileşim halinde bulunmaktadır. Davranışları, jestleri, mimikleri ve konuşmaları sporcularını en çok etkileyen durumlardır. Antrenörlerin kalıplaşmış davranışları incelendiğinde ortaya birbirinden farklı antrenör özellikleri çıkmaktadır. Fakat her antrenör her ortamda aynı antrenörlük modelini kullanamamaktadır. Tek bir antrenörlük modeli kullanmak hem antrenör için hem de sporcular için oldukça zor olmaktadır. Başarılı bir antrenör olabilmek için her bir antrenörlük stili gerektiği zaman ve gerektiği yerde kullanılmalıdır. Antrenör özelliklerini 5 ana başlık altın altında toplanabilmektedir. Bunlar;

2.3.1. Zor Antrenörün Özellikleri

Pek çok yönden otoriter antrenörün özellikleri ile benzerdir. Antrenör, zaman zaman, içinde bulunduğu kendi koşulları bir insan olarak onun da olumsuz duygular içine düşmesine neden olabilir. Pek çok meslek ve aile sorunları onun antrenmandaki ve maçtaki insancıl davranışlarını engelleyebilir. Ancak antrenör kendini iyi tanımalı ve insancı bir antrenör içinde bulunduğu olumsuz duygularını antrenmanda veya maçta devamlı bir yer değiştirme mekanizması olarak kullanma tuzağından kendilerini korumalıdır (Jones, Jones, 1998, s.119).

Antrenör, programlarında, davranış tarzlarında ve düşüncelerinde katıdırlar. Zorlayıcı bir antrenöre "dogmatik", "dik kafalı" veya "inatçı" gibi isimler verilebilmektedir. Bu tür antrenörler genelde sporcusunun ne söylediğini dinleyeceği yerde ona vereceği yanıtı da düşünmektedirler (Bucher v.d, 1983, s. 86). Bucher ve arkadaşlarının bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

- Sporcularına kendilerinden örnekler vererek motive etmeye çalışmaktadırlar.
- Olaylara aşırı önem verirler ve dramatize ederler.
- Materyaller ve detaylar üzerinde çok fazla zaman harcamaktadırlar.
- Asla başarılarıyla memnun olmamaktadırlar. Oyundan, skordan, takımın yada sporcunun performansından asla gerçekten memnun olmamaktadırlar.
- Rakip takımların veya rakip oyuncuların oyun stilleri ve metotları hakkında sürekli araştırma yapmaktadırlar.
- Sık sık kaygı durumları yaşamaktadırlar.
- Her şeyin üstesinden tek başına gelmeye çalışmaktadırlar.

2.3.2. Sevecen Antrenörün Özellikleri

Sporcusunun ya da takımın başarılı olmasında antrenörün kişilik özelliği büyük önem taşımaktadır. Anlayışlı ve sempatik olan antrenörler sporcularını her zaman olumlu motive etmektedirler (Işıl (Ertekin), 1988, s.4). Işıl'ın bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

- Pek çok kişi tarafından sevilen insanlardır.
- Sporcularına, meslektaşlarına, rakiplerine ve diğer kişilere karşı saygılıdırlar.
- Sporcularını motive etmek için olumlu sözler kullanmaktadırlar.
- Planlarında oldukça esnekler.
- Genellikle takımları veya sporcuları diğer takımlara oranla daha iyi fiziksel kondisyona sahiptir.
- Takım ruhuna önem vermektedirler.
- Yeni sistemleri ve stilleri denemeye açıktırlar.

2.3.3. Otoriter Antrenörün Özellikleri

Singer'a göre; sporcunun antrenörü tarafından olumlu bir atmosfer sağlanmadığı ve kendisinin bir kişi olarak gerçekten kabul edildiğini hissetmemesi halinde, sporcunun başarılı olması mümkün değildir (Singer, 1972, s.356). Singer'ın bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

- Disipline güçlü bir biçimde inanmaktadırlar.
- Kuralları uygulamak için genellikle cezalandırıcı yollar seçmektedirler.
- Program ve kurallarda esnek davranmamaktadırlar.
- Merhametsiz olabilirler ve hakaret edebilmektedirler.
- Genellikle sıcak bir kişiliğe sahip değildirlerdir.
- Çok iyi plan ve organizasyon yapmaktadırlar.
- Kişiler arası ilişkilerde çok yakın olmayı sevmektedirler.
- Genellikle katı bir biçimde geleneksel davranışlara sahiptirler.
- Genellikle önyargılı ve peşin hükümlüdürler.
- Motive etmek için tehdit kullanmaktadırlar.
- Yardımcı antrenör olarak zayıf insanları tercih etmektedirler.

2.3.4. Aldırış Etmez Antrenörün Özellikleri

Bu stildeki antrenörler, planlanmamış ve üzerinde iyice düşünülmemiş ani hareketlere sahiptirler. Bu tür durumlarda karar, sonucu düşünülmeden alınmıştır ve kötü sonuçlara yol açarak birçok hayal kırıklıklarına neden olabilmektedir. Davranışları bir heves veya fevriyet sonucu oluştuğu için, güvenilmezdirler (Bucher v.d, 1983, s. 86). Bucher ve arkadaşlarının bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

- Plan ve program yapmaktan hoşlanmamaktadırlar.
- Herşeyin kontrolleri altında olduğu izlenimi vermektedirler.
- Çoğu zaman tembel davranışlar sergilemektedirler.
- Takım içerisinde ve sporculara bireysel olarak çok az baskı uygulamaktadırlar.
- Sınırlarını kolayca bozmaz ve kolayca tedirginlik duymazlar.

2.3.5. İşkolik Antrenörün Özellikleri

Sürekli kazanmak için çalışan sporcular ve antrenörler vardır. Bazı antrenörler devamlı başarılarla doğru yavaş ama düzenli tempo oluşturabiliyorlarken, bazı antrenörler diğer meslektaşlarına göre sonuca çabuk ulaşmak için daha hızlı tempoda çalışırlar (Singer, 1972, s. 358). Singer'ın bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

- Yaklaşımlarında mantık kurallarına uygun davranırlar.
- Çok iyi organize olmaktadırlar.
- Tüm davranışlarını hesaplayarak yapmaktadırlar.
- Kişiler arası ilişkilerde oldukça soğukturlar.

2.4. Sporcu-Antrenör İletişimi

Sporcu- antrenör iletişimi üç alt başlıkta incelenebilir. Bunlar; iletişim, antrenör sporcu arasındaki etkili iletişim ve antrenör-sporcu çatışmasıdır.

2.4.1. İletişim

Dilimizde Fransızca'dan gelen “communication” sözcüğü Latince'deki “communicatio” sözcüğünün karşılığıdır. Bunun kökenindeki “communis” kavramı bir çok kişiye ya da nesneye ait olan ve ortaklaşa yapılan anlamlarını taşımaktadır. İletişim sözcüğünün, yalın bir ileti alışverişinden çok, toplumsal nitelikli bir etkileşim ve paylaşımı içerdiğini gözlenmektedir (Zıllıoğlu, 1993, s.7).

İletişim, kişiler arasında yer alan düşünce ve duygu alışverişini sağlayan bir etkinliktir. Toplumsal yaşamın temeli olan iletişim tüm insan etkinliklerini içermektedir. Çünkü insanlar kendilerini ifade etmede ve diğer insanlarla anlaşabilmede onları etkileyebilmek için iletişim sürecindedirler (Thomas, 1998, s. 35).

İletişim en az iki kişi arasında yüz yüze gerçekleşmelidir. Kişiler arasındaki iletişimde genellikle kendiliğinden ve teklifsiz olarak meydana çıkmaktadır. İletişimi gerçekleştirenler birbirlerinde sürekli geri bildirim almaktadırlar. Roller sürece göre esnek olmaktadır. Çünkü taraflar nöbetleşe

gönderici ve alıcı olarak iletişimde bulunmaktadır. Bu iletişimin gerçekleşmesi sırasında bireyler genellikle aynı fiziksel ortam içerisinde yer almaktadırlar (Mutlu, 1994, s.5).

Kişiler arası iletişimin en karmaşık aracı olan konuşma; bilgi aktarma, başkalarının davranışlarını yönlendirmeye, emirlerle, kimi kez şakayla, kimi kez saldırgan kırıcı sözlerle karşıdakini etkilemek için kullanılmaktadır. Kişiler arası iletişim kendini sözlü ve sözsüz olmak üzere iki şekilde göstermektedir. Sözlü iletişimde konuşma en önemli yeri tutarken sözsüz iletişimde ise , yüz anlamları, göz hareketleri, bedenin duruşu, giyim, sesin özelliklerini içeren bu iletişim beden dili olarak bilinmektedir. Kişinin bedensel duruşu kişinin içinde bulunduğu duygusal durumu açıklayabilmektedir. Örneğin, kızgınlık, ilgisizlik, utanma, kararsızlık örnek olarak gösterilebilmektedir (Usluata, 1991, s. 54-55).

2.4.2. Antrenör ve Sporcu Arasında Etkili İletişim

Etkili iletişim bir antrenörün, sporcunun, spor yöneticisinin ve spor psikologlarının sahip olabileceği en güçlü araçlardan biridir. Bu nedenle antrenörler, sporcuların kendilerine yardım ettiği hissini geliştirmesi ve her bir sporcunun aynı amaçlar için birlikte çalışması için açık iletişim modelleri kurmalıdırlar. Bu da antrenörün takıma olan ilgisi, kişiliği, antrenörlük felsefesi, sabırlı bir şekilde sporcularıyla iletişim halinde olması açık iletişim modelleri ile başlar. İletişim bütün ilişkiler için binanın temeli gibidir. İyi iletişim kurmak, sporcular arasında olumlu eleştiri ve sürekli etkileşim sağlamaktadır. İletişim sporcuya performansı hakkında bilgi vermek, kulüp içinde etkileşim, motivasyon ve arabuluculuk gibi çeşitli sonuçların oluşmasını sağlamaktadır (Erkan, 2002, s.73).

Antrenörün uygun iletişim yöntemini benimsemesi ve bunu doğru olarak kullanması hem sporcusuyla kişisel ilişkilerinde, hem de toplumsal yaşamında büyük önem taşımaktadır. Antrenörün karşısındaki sporcu ya da sporcuları sürekli yargılaması, eleştirmesi ve suçlaması da karşılıklı iletişimi engellemektedir. Bu tür iletiler sonunda sporcular kendilerini anlaşılmamış, itilmiş, haksızlığa uğramış, daha çaresiz hissederler, karşılığında ise

antrenörleriyle iletişimlerinde kopukluk meydana gelmektedir. Antrenörün; ifadelerinde emir vermesi, yönlendirme eğiliminde olması, insan davranışlarının kabul edilmez olduğu tutum ve davranışları benimsemesi de iletişimin kesilmesine ve antrenör sporcu arasında çatışmaya neden olabilmektedir.

Günümüzde “Antrenör ve Sporcu Arasında Etkili İletişim” konusu büyük önem taşımaktadır. Yazılı ve görsel basında antrenörlerin sporcularıyla ilgili davranışları zaman zaman yer almaktadır. Bu konudaki haberlerin ülkemizde gündemi de teşkil ettiği görülmektedir. Bununla ilgili olarak 22 Ocak 2008 tarihinde “Bir Kız Güreşçiye Atılan Tokat Şiddet Amaçlı Değilmiş” başlıklı haberde: antrenör Türkiye Genç Bayanlar Serbest Güreş Şampiyonası final karşılaşmasında rakibine yenilen bayan sporcusuna tokat atmasının şiddet amaçlı olmadığını savunabilmiştir. Her ne şekilde olursa olsun antrenörün bu davranışı örnek antrenör davranışları içerisinde yer almaması gereken bir davranıştır. Özellikle bayan sporcuları çalıştıran antrenörlerin bu konuda hassas olması gerekmektedir (Akkaya, 2008, s.4). Yine 16 Şubat 2008 tarihli günlük gazetelerde yer alan bir başka haberde; “İlköğretimler arası yıldız kızlar basketbol maçında sporcularının hata yapmasına sinirlenen bir antrenörün, bir kız sporcusunun kulağını çekip tokatlarken diğer sporcusunun da kolundan çekmesi olumsuz bir antrenör davranışı olarak yorumlanmıştır. Antrenörün bu davranışları sonucunda maçın hakemi ise antrenöre sadece uyarıda bulunmuştur (Demirci, 2008, s.4), (Arduç, 2008, s.6). Basına konu olan bu haber sonucunda antrenörün iletişim anlayışının ne kadar sert ve onur kırıcı olduğu görülmektedir. Bu tarzdaki antrenörleri gören sporcu ve aillerinin her antrenörü bu kategoriye koymasıda muhtemel olacaktır.

2.4.3. Antrenör-Sporcu Çatışması

“Çatışma”, ilişki içindeki iki insanın isteklerinin ve ihtiyaçlarının birbiriyle uzlaşamaması durumudur. İnsanların istek ve ihtiyaçlarının diğerleriyle tamamen uyuşması imkansız olduğu için, tüm ilişkilerde zaman zaman çatışma yaşanması doğal karşılanmaktadır. Önemli olan, çatışma yaşayan

tarafların arasındaki ilişkinin/iletişimin kalitesi ve çatışmanın nasıl çözümlendiğidir. İki taraftan birinin ‘kazandığını’, diğerinin ise ‘kaybettiğini’ hissettiği bir çatışmada asıl kaybeden, ilişkinin kendisi olmaktadır (Joseph, 1994, s. 113).

İnsan ilişkilerinde başarılı olmak için insanın doğasını iyi tanımak gerekmektedir. Başarılı bir iletişimde bulunabilmek için insanın bu ilişkiden beklentilerini anlayabilmek gereklidir. İnsanlar, oldukları gibi kabul edilebilmek, söyledikleri ve yaptıklarının onaylanması ve değerlerinin bilinmesini istemektedirler (Giblin, 1995, s.210).

Antrenörlük, bireyleri ve takımları sonuçlara ulaştırmak için yetkilendiren, geliştiren ve cesaretlendiren uygun ortam ve koşulları yaratan yönetsel bir eylemdir. Antrenörler, insanların “bulundukları” yerlerden “olmak istedikleri” yerlere gitmelerine yardımcı olmaktadır. Ancak bunu yaparken, cezalandırma ve tehdit etme yerine cesaretlendirme, özendirme ve bilgilendirme yolunu kullanmaları gerekmektedir.

Antrenörler sporcunun yetiştiği aile yapısını, değerlerini, inançlarını ve kişisel özellikleri dikkate almalı ve sorunların sorun sahibi olan sporcu tarafından belirlenmesinde fırsat vermelidirler. Antrenör ve sporcu karşılıklı olarak birbirlerine saygı duymalı, birbirlerinin varlığını kabul etmeli, önemli ve değerli olduklarını birbirlerine hissettirmeli, ve birbirlerini olduğu gibi benimsemelidirler. Kabul edildiğini hissetmek, sevildiğini, güvenildiğini ve saygı duyulduğunu hissetmektir. Kişiyi söyledikleri, düşündükleri ve hissettikleriyle birlikte bir birey olarak kabul etmek, onun bireyselliğine, farklılığına ve tekliğine saygı göstermektir. Sporcusuyla iyi bir iletişim içinde olan antrenör, iyi ilişkiler içinde olduğu oranda sporcusunu etkileme, eğitme ve birlikte çalışma konusunda daha başarılı olma şansına sahip olmaktadır (Morgan, 1999, s.213-215).

İdeal bir antrenör rol yapmayı bırakıp olduğu gibi davranan ve daha erişilebilir olandır. Antrenman ortamında antrenör – sporcu arasında etkin iletişimin kurulması bu iki kişi arasında özel bir ilişkinin, güvene dayalı sağlam bir bağın kurulmasına bağlıdır. Bu ilişki içinde her iki taraf birbirlerinin bireyselliğine, gereksinmelerine saygı gösterirken; birbirlerinin yaratıcılığına ve gelişmesine fırsat tanımaktadırlar (Thomas, 1996, s.16).

Etkili bir antrenör–sporcu iletişimi kuramayan bir sporcunun memnuniyet düzeyi düşmekte, yaptığı sporda ve sosyal yaşantısında ki eğlence faktörü de buna bağlı olarak azalmaktadır. Pek çok sporcu bu nedenlerden dolayı sporu bırakabilmektedir. Bu durum sporculardaki kaygı düzeyinin yükselmesini sağlamaktadır. Böylece sporcuların hata yapma oranları yükselmektedir. Başarısızlık korkusunu ortaya çıkaran bu durumlarda sporcular risk almaktan çekinirler. Sonuç olarak istenmeyen pek çok davranış örüntüsü ve disiplin problemleri ortaya çıkmaktadır.

2.5. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri

Beklenti, sosyal ilişkilerin en yaygın formu değil fakat aynı zamanda grup ve toplumun sürekliliği ve dayanıklılığı için çok önemli ve vazgeçilmezdir. Kuşkusuz, karşılıklı bir ilişkidir. Beklentinin, her iki taraf için de tümüyle eşit düzeyde bir çabayı ne kapsamasına ne de gerektirmesine karşın, tek yanlı olduğu söylenememektedir. Kişilerin birlikte hareket ettikleri, bir hedefin elde edilmesi için az veya çok aynı anda ve birlikte çaba göstermeleri olarak kabul edilebilmektedir (Joseph, 1994, s.110).

Sporcular ve antrenörlerde oluşturdukları spor ortamında sosyal bir ilişki içerisinde bulunmaktadır. Bu ilişkiler doğrultusunda karşılıklı beklentiler ortaya çıkmakta ve bu beklentilerin gerçekleşmediği süreçte ise sporcunun performansında düşüşler görülmektedir. Sporcuların antrenörlerinden beklentileri ise maddeler halinde şu şekilde sıralanabilir;

2.5.1. Etik İlkelerle Sahip Olmalı

Spor, insan - toplum – kültür düzlemlerinde çok farklı boyut, anlam ve değerler ile sosyal bilimlerin konusu olurken; spora sosyolojik olarak bakmanın spor, sporcu ve başarı kavramlarının var olmalarında diğer toplumlar ve kültürler arasında seçkin bir konuma gelmelerinde son derece önemli olduğu görülmektedir (Erkal, v.d. 1998, s. 17).

Sporcular, spora katılan herkese antrenörlerinin saygı duyması gerektiğine inanmaktadırlar. Spora her katılan kendine özgü bir değerdir ve saygıya layıktır. Sporcular antrenörlerinden cinsiyet, ırk ve köken ayrımı yapmamalarını beklemektedirler. Ayrıca antrenörlerin mesleki bir yeterliğe sahip olması, kişisel öğrenme çabası, araştırmalarda bulunması, davranımları, tutumları, ilkeleri ve inançları sporcunun antrenöründen beklediği etik ilkeler arasındadır. Sporcu için antrenör dürüst olmalıdır. Sporun bireylerde, takımlarda ve genelde toplumda gelişimi için çaba harcamalıdır. Antrenörlük ve spor için ifade edilen değerleri korumalı ve geliştirmelidir (Tiryaki, 2000, s. 145-146).

2.5.2. Güvenilir Olmalı

Antrenörler bazen farkında olmadan sadece performans geliştirmeye ve sürekli en iyi olmaya odaklanmaktadırlar. Sporcusunun en iyi çaba ve performansı elde etmesi için ona güven ve cesaret vermelidirler. Sorumluluk almaya özendirmeli, kendine güvenmesini sağlamalıdır. Antrenörler, gerektiğinde iş bilgisini ve insan ilişkileri becerisini, yerinde ve dengeli bir şekilde kullanarak sporcusunun kişisel gelişmesini güven ortamı yaratarak desteklemelidirler.

Sayma ve değer verme, sporcularla etkili iletişim kurmada en önemli etkenlerdendir. Kurulan iletişimde değer verme, sayma, sporcuların antrenörlerin söylediklerine ne kadar güvenecekleri üzerinde etkili olmaktadır. Antrenörler, sporcularına olumlu yaklaşımlar göstererek sporcular tarafından kendilerine

karşı saygı, saygırlık ve güven kazandırır. Olumsuz davranışlar gören sporcular ise kendilerine olan saygılarını yitirmektedirler. Bu tür davranış sergileyen antrenörlerine olan güveni ve saygıyı yitirmektedirler (Konter, 1995, s. 60-61).

2.5.3. Zeki Olmalı

Gardner’a göre; “insanlarda tek bir zekâ yoktur. IQ ve zeka testleri sadece sözel ve mantıksal ve matematiksel yetenekleri ölçmektedir. Oysa bireylerde birbirinden farklı sekiz yetenek alanı vardır. Bunlar; dilsel-sözel, mantıksal-matematiksel, görsel-uzamsal, bedensel-kinestetik, müziksel-ritmik, sosyal-kişilerarası, içsel-içedönük ve doğacı zekâdır (Gardner,1983, s.25).

Antrenör bedensel-kinestetik zekâ ile ilgili etkinlikler planlarken, etkinlikler arasında dilsel - sözel, mantıksal - matematiksel, görsel - uzamsal, bedensel - kinestetik, ve sosyal-kişilerarası zekâyı kullanabilmek için, diğer antrenörler ile iletişim kurma ve fikir alma gereksinimi duyabilmektedir (Muhvic, 2001, s.79). Bir antrenörün çözüm odaklı fikirlere açık olan kişisel görüşleri olması gerekmektedir. Antrenörün, kendini geliştirmesi, yeni fikirler ortaya koyması sonucunda spor zekâsı da gelişim gösterecektir. Antrenörler, spor bilimcilerinden, spor hekimlerinden ve spor psikologlarından aldıkları bilgileri yorumlayarak kendi deneyimleri ve fikirleri ile karşılaştırdıktan sonra sporcuya aktarmalıdır. Antrenörler, bir taraftan araştırma sonucu aldığı bilgileri uygulanabilir hale getirip, sporcularına iletirken, diğer taraftan da performansı yükseltmek için yapılması gerekenleri belirleyebilmelidirler.

2.5.4. Organizatör Olmalı

Organizasyon, bireylerin tek başlarına gerçekleştiremeyecekleri amaçlarını başka bireylerle bir araya gelerek grup halinde -çaba, bilgi ve yeteneklerini birleştirmeleri yoluyla- gerçekleştirmelerini mümkün kılan işbölümü ve düzendir. İyi bir organizasyon yapısı başarılı sonuçlar almak için gerekli, ama yalnız başına yeterli olmamaktadır. Buna karşılık organizasyon

yapısının kötü olması durumunda, bu yapı içindeki kişiler ne kadar nitelikli olursa olsun, başarılı sonuçlar almak imkansız hale gelmektedir (Şimşek, 1999, s.28).

Sporcu, antrenörünün organizasyon edebilme yeteneğinin de etkin olmasını ve kendisini antrenmanlara, müsabakalara karşı iyi organize edebilmesini beklemektedir. Zhang, Wall, Smith (2000), müsabaka programının uygunluğu, maçın oynanacağı gün, saat, hava durumu, seyirci ile ilişkili değişkenlerin müsabakaya katılan sporcunun performansı ile pozitif yönde ilişkili olduğunu belirtmektedirler (Zhang, Wall, Smith, 2000, s.200-226).

Sporcu; antrenörünün eğlenceleri, çevre gezileri, bazı serbest zaman aktiviteleri, sporla ilgili bazı araç ve gereçleri organize etmesini, kamp, müsabaka gibi ortamlarda oda arkadaşlarını seçme, organizasyonlarını en iyi şekilde gerçekleştirmesini beklemektedir. Ayrıca antrenörün ulaşımı kolay ve zaman almayan yerleri antrenman alanı olarak seçmesi de sporcuların performansları açısından etkili olmaktadır (Konter, 1995, s. 167-169).

2.5.5. Dikkatli ve Çalışkan Olmalı

Sporcuların tek başına başarılı olma şansı olmadığından, antrenörler sporcuların başarısında değişik oranlarda pay sahibi olmaktadır. Bu nedenle çoğu zaman takımın ya da sporcuların başarısı ya da başarısızlıklarından daha çok antrenörün başarısı ve çalışma sistemi tartışma konusu olarak ele alınmaktadır. Takım içinde antrenörün yetki ve sorumluluklarının sınırları ve ölçüleri bu noktada belirlenmektedir (Freischlag, 1985, s. 65).

Başarılı antrenörler; yüksek iletişim becerilerine sahip, duygu ve düşüncelerini açıklıkla ifade edebilen, alçak gönüllü, esnek, uyumlu, zeki, sporcularına ve diğer insanlara saygılı, açık ve dürüst, kendisini işine, spora ve sporcularına adanmış bir kişilerdir. Duruma göre sonuca ve sürece odaklanmayı bilen, olumlu ilişkilerin gücünü kullanan, cezalardan çok olumlu pekiştirme ile

sporcularını etkileyen liderlerdir. Duygusal olarak dengeli, kendisini ve karşısındakini iyi tanıyan ve yöneten kişilerdir.

Sporcuları başarıya yönlendirmede motivasyonun önemi bilinmekte ve motivasyon çeşitlerinin spora yönlendirmede nasıl bir etki yapabilecekleri sürekli olarak araştırılmaktadır. Bu motivasyon çeşitleri arasında ödüllendirme de önemli bir unsur olarak ele alınmaktadır. Ödüllendirme, motive eden unsurlar içerisinde en etkili olanlarındandır. Antrenörler sporcularına verdikleri ceza ve ödüllerde dikkatli davranmalıdır. Yanlış verilen ödül ve cezalar sporcuların performanslarını olumsuz şekilde de etkileyebilmektedir (Wampbell, Jones, 1994, s. 404-415).

2.5.6. Mizah Duygusu Olmalı

Neşe ve mutluluk içerisinde çalışmaya başlayan antrenörlerde görülen pozitif etkiler doğrudan sporculara yansımaktadır. Aynı şekilde somurtkanlık ve sinirli görünüm ise kişinin veya takımın havasına etki etmektedir. Başlangıçtaki neşe ve mutluluğu ise ortadan kaldırmaktadır (Baumann, 1994, s. 124).

2.5.7. Kendini Kontrol Edebilmeli

Antrenörün davranışları; sporculara, branşın gerektirdiği beceri ve kurallarından çok daha fazlasını öğretebilir. Galibiyet veya mağlûbiyetten sonra takımları veya sporcu ve antrenörleri kutlamakta sporcularına örnek olmalıdır. Sporcular iyi veya kötü oynadıktan, kazandıktan veya kaybettikten sonra nasıl davranmalarını istediğini antrenörler belirlemektedir. Takıma veya sporcuya adil davranılmadığını düşünen bir antrenörün de tepkinin ne zaman ve ne şekilde verilecek olmasını bilmesi gerekmektedir.

Sporcunun doğuştan getirdiği bütün kalıtsal özelliklerinin başarıda etkisinin büyük ölçüde olduğu görülmektedir. Fakat bütün bu özelliklerini biçimlendirerek sporcuya şekil veren kişi antrenördür. Antrenörle beraber

takımın uyumlu hale gelmesi, sporcuların istenilen yönde davranışlar sergilemesi de antrenör tarafından sağlanmaktadır (Singer, 1972, s. 361).

Antrenörler, hareketleriyle insanlara, sporculara ve spora duyduğunu sevgi ve saygıyı göstermektedirler. Yürüyüşü, rakiplere yaklaşımı, jestleri ve hem de söylediği sözleri nasıl söylediği çok büyük önem taşımaktadır. Antrenöre saygı duyan duygusal ve hassas sporcular antrenörlerinin her davranışından etkilenmektedirler.

2.5.8. Sabırlı Olmalı

Sporcular müsabakalara yoğun baskılar altına girmekte ve müsabaka ortamından fazlaca etkilenmektedirler. Yapılan sporun özelliklerine bağlı olarak spor ortamında, sporcu gerek yarışmadan önce gerekse yarışma sırasında ve sonrasında zaman zaman ya da sürekli olarak gerginlik ve huzursuzluk yaşayabilir. Yarışma, sporcuların uzun süre fiziksel ve psikolojik hazırlık döneminin ardından, tüm fiziksel ve ruhsal kapasitesini sergilemeye çalıştığı ve kendisini sınapdığı bir tür etkinliktir (Başer, 1986, s.85).

Fiziksel uygunluk (dayanıklılık, kuvvet, sürat, esneklik, koordinasyon), beslenme, motivasyon, sporcu seçimi ve antrenman periyotlaması gibi konular performansı belirlemektedir. Sporcunun organik altyapısını motorik özellikleri temellendirmektedir. Bu yapının üstüne ruhsal ve sosyal yapı gelişmektedir. Çevresel şartlar içinde sporcunun yönelimleri bir yanıt bulur ise belirli bir gelişimden söz etmek mümkün olabilmektedir. Bu gelişimsel süreç her sporcuda farklı zamanlarda meydana gelebilmektedir. Spora yönelme nedenleri; aile, çevre, dünya görüşü, macera, ün kazanma ya da para kazanma isteği de olabilmektedir. Karakter özellikleri, sosyal ve psikolojik gereksinimler kişisel olarak farklılıklar gösterebilmektedir. Sporcular bu gelişim süreçlerinde antrenörlerinden anlayışlı ve sabırlı olmalarını beklemektedirler (Kanbir, 2006, s. 40- 45).

Sporcular antrenörlerinden kendileriyle ilgili olarak gerçekçi beklentilere sahip olmalarını istemektedirler. Bu sadece sporcuların performanslarıyla ilişkili olarak değil, onların duygusal ve sosyal davranışlarında da önem taşımaktadır. Gerçekçi beklentilere sahip olma ve insanların mükemmel olmadıklarını unutmamak, antrenörlerin negatiften çok pozitif davranışı benimsemelerine yardımcı olmaktadır (Konter, 1995, s.63).

2.5.9. İnatçı ve Israrcı Olmamalı

Spor yoluyla ve belli kurallar çerçevesinde bir dizi etkinlik içinde, “toplumsallaşma”nın (bireyin toplumdaki geçerli gelenek, görenek ve kuralların benimsenmesinin) daha kolay olacağını, kimi spor dallarında sporla ilgilenen kişiler (kesimler) arasında etkili bir iletişim (tanıma, tanıtma, sorunların karşılıklı çözümü ve işbirliği) sağlayabileceği belirtilmiştir (Başer, 1998, s.104-109).

Sporcuların kişisel hedefleri başarmaları her aksadığında, algılanan yeterlikte azalmalar, aynı şekilde içsel güdülenmede azalma meydana gelecektir. Bununla beraber, bu güdüsel süreçte daha fazla kendine yeterliğin, sporcuların içsel güdülenmesini artırdığı ve zor hedefler oluşturup bu hedefleri başardığı ve bunun yanı sıra başarısızlıklar esnasında güdülenmeyi sürdürmek için direnç gösterdiği görülmektedir (Hardy, Jones ve Gould, 1997, s. 72-80).

Sporcular yenilgilerinde en büyük desteği antrenörlerinden beklemektedirler. Antrenörlük yaparken istikrarlı bir iletişim sürdürmek gerekmektedir. Antrenörler; olaylara sporcu açısından bakarak fikirlerinde ve davranışlarında inatçı ve ısrarcı olmamalıdır.

2.5.10. Yenilikçi Olmalı

Günümüzde sporcuyu yarışmalara hazırlamak ve yapılan spor branşında en üst seviyede sportif verimi elde etmek için değişik antrenman modelleri ve teknikleri kullanılmaktadır. Spor veriminin üst seviyeye istenilen zamanda

çıkarılabilmesi, değişik antrenman çalışmaları ile mümkün olmaktadır. Sporcular antrenörlerinden yeni antrenman modellerini, branşlarıyla ilgili gelişmeleri takip etmelerini beklemektedirler. Değişim ve yenilenmeye açık olan antrenörlerin sporcuları antrenörlerine karşı daha çok güven duymaktadırlar.

Antrenörler, müsabakalarda zafer kazandıkları veya ağır mağlubiyet aldıkların da saygıyı, affetmeyi, şefkat ve sevecenliklerini hiçbir zaman kaybetmemelidirler (Hannula, Thornton, 2000, s.123).

2.5.11. Tarafsız Olmalı

Performansta, gelişimi sağlamak için becerinin öğretimi ve antrene edilmesinde kapsamlı bir analize ihtiyaç duyulmaktadır. Sporcunun motorsal, teknik ve taktik gibi kriterlere göre hangi seviyede olduğu, eksiklerinin ne olduğu, başarısızlığının nedenlerinin tespiti ve ona göre antrene edilmesi gerekliliği sistematik bir analizi gerektirir (Eniseler, 1995, s.24-26).

Antrenör; sporcunun hangi yönde yetenekli olduğunu keşfedebilecek kapasitede olmalıdır. Çeşitli kişilikteki sporcuların psikolojik sorunlarını, ustaca bir yaklaşımla düzenleyebilmelidir. Bazı antrenörler, sadece kendilerini eğiten antrenörleri taklit etmekle kalabilirler. Değişen şartlara ve zamanın içinde gelişen tekniklere ayak uyduran sporcunun performansına karşı yanlış bir davranış sporcuyu iyi bir seviyeye getirmenin aksine uzaklaşmasına neden olabilir. Bir antrenör inatçı bir sporcu ile anlaşabilirken diğeri bunun imkansız olduğunu düşünebilir. Sabır, kararlılık ve bilinçli yaklaşımlar antrenörü başarıya yaklaştırmaktadır (Singer, 1972, s. 359).

Antrenörlerin asıl amacı mevcut performansı geliştirmek olduğundan antrenörlük sürecinde başlanacak en iyi noktalardan biri belirli olaylarda tüm takımın ve bireyin müsabaka performansını incelemektir (TNCF, 1986, s.59).

2.5.12. İlgı Göstermeli

Her sağlıklı insan hareket edebilme yeteneğine sahiptir fakat bu yeteneğini geliştirebilme ölçüsü farklıdır. Bu gelişimin ölçüsünü belirleyen kişinin sensomotorik yapısının kalitesidir. Bu gelişmenin üst sınırlarını belirleyen yapısal kalitenin yanı sıra eğitimle onu oldukça erken yaşlardan itibaren desteklemeye başlanması, giderek artan sportif başarının temelini oluşturmaktadır (Kalyon, 1997, s.54).

Sporcular, antrenörlerinden sporcular arasında ayırım yapmadan yeterli ilgiyi görmek ve antrenörlerinin sürekli olarak ilerlemelerini ve gelişmelerini izlemeye açık olmalarını istemektedirler. Antrenörlerin sporcularına karşı ilgi düzeyleri ne kadar yüksek olursa, sporcunun da performansı olumlu olarak yükselecektir. Antrenör çalıştırdığı sporcuların her birine eşit ve yeterli ilgiyi göstermek zorundadır. Bu ilgi sporcunun özel yaşantısında da sürmelidir. Antrenör sporcularına gösterdiği ilgiden çok fazlasını mesleğine karşı göstermeli, sürekli olarak mesleğinde ilerlemek ve yeni gelişmeleri izlemek için çaba harcamalı ve bu çabayı sporcularına hissettirmelidir.

Sporcuların kendi yaşamlarında daha sorumlu ve bağımsız olmalarını başaran antrenörler, kendilerinde olan kontrolü sporcularına kaydırmayı başarırlar. Böylelikle sporcular kendi yaşamlarına, kapasitelerine ve gelişimlerine yabancılaşmazlar, kendi yaşantılarını kendileri kontrol altına almasını öğrenirler ve birbirlerini özgürleştirirler (Konter, 1996, s.30).

2.5.13. Vizyon Sahibi Olmalı

Başarılı antrenörler, düşünce ve davranışlarıyla sporcularının ihtiyaçlarını karşılayacak sečenekleri üretirler. Sporcuların kendilerini açık ve dürüst bir şekilde ifade edebilmelerine fırsat verirler ve açık ve dürüst iletişime uygun ortamı yaratırlar. Sporcuları değerli görürler, düşüncelerine önem verir, kararlarına ve davranışlarına saygılı ve anlayışlı yaklaşırlar. Sporcudan

beklenenler konusunda net ve açık ifadeler kullanırlar. Böylece, kendilerinin ve sporcularının beklentilerinin de gerçekleşmesini sağlarlar.

Antrenörlerin açık bir vizyonu ve planı olmaksızın sporcunun ve kendisinin başarılı olması mümkün değildir. Antrenörler açık bir vizyon belirlemeyi çok önemli görmektedirler, sporcular da bu vizyonda pay sahibi olmayı önemsemektedirler. Sporcular, antrenörlerinin vizyon ve planlarına katılarak gerekli becerilere sahip olduklarını ve bu becerileri kullanmak istediklerini, başarılı sonuçlara ulaşarak da göstermek istemektedirler (Bloom, 1997, s. 11).

2.5.14. Bilgili Olmalı

Counsilman'a göre antrenör; “bir amaç için mücadele eden sporcuların eğitimi yöneticisidir. Antrenör, bu amaca doğru sporcularına zekice yönlendiricilik yapmaktadır” (Terry, 1991, s. 103-107).

Sporcular, hem motorsal hem de zihinsel ve duygusal olarak antrenörlerinin ne öğrettiği ile ilgili yapılan öğretimin içine daha çok girerek bilgi sahibi olmayı istemektedirler. Antrenörlüğün en güç yönlerinden birisi de sporcuların öğrenmelerine izin vermeyi çok iyi bilmektir. Sporcular öğrenme girişimlerinde bulunma fırsatlarına, hatalar yapmaya ve hatalardan öğrenme denemelerinde bulunmaya gereksinim duymaktadırlar (Konter, 1996, s. 30).

Sporcunun bir çok konuda danışmanlığını yapmakta olan antrenörün yetersiz bilgiye sahip olması, kendisine örnek olarak antrenörü seçen sporcuyu olumsuz yönde etkileyecektir (Güneş ve Çağlar, 1998, s.23-27).

2.5.15. Motive Edici Olmalı

Performans ve kazanmaya koşullandırılmış sporcu yarışma öncesi büyük bir stres ile karşı karşıyadır. Çünkü yarışma artık yalnızca bedensel bir zorlanma değil aynı zamanda ruhsal ve toplumsal bir zorlanmadır. Müsabaka kaygısının oluşturduğu sıkıntı sporcu performansını olumsuz yönde etkileyen etmenlerdendir. Bu etmenlerle başa çıkmada spor psikolojisi devreye girer. Müsabaka stresi hem sporcuların hem de antrenörlerin güvenli bir şekilde becerilerini ortaya koymada bozulmalara yol açabilir (Dolu, 1994, s.9-10).

Sporcuların yapmış oldukları spor faaliyetlerinde süreç içerisinde beklentileri vardır. Onları motive etmek için bu beklentilerinin çok iyi bilinmesi gerekmektedir. Çünkü motiv sporcuya amaçları doğrultusunda hareket edebilmesi için güç verir (Mungan, 1995, s.28).

Sporcularda, yarışma stresini ortaya çıkaran en önemli bedensel şikayetler şu şekilde sıralanabilir: Boyun bölgesinde gerginlik hissi, mide rahatsızlıkları, sinirlilik hali, kalp atışlarının farkında olma, kulak çınlaması, çok fazla esneme, titreme, kusmak, terleme ve kas ağrıları gibi risk faktörleriyle sporcu karşı karşıya kalabilmektedir (Kroll, 1982, s. 1-10).

Antrenör sporcularıyla ilgili görüşler elde etmek için onlarla konuşmalı, sorular yönelmeli, dinlemeli ve yanıtlar aramalıdır. Antrenörün çevresinde olanlar, içinde bulunulan durumlar antrenörün düşündüğü gibi olmayabilir. Sporcuların spora katılımları için belirli motivlere ihtiyaçları vardır. Sporcular bu motivleri ilk önce antrenörlerinden almak isterler. Ancak bu motivler sporcudan sporcuya fark gösterebilirler. Antrenörler, sporcuların yaptıkları sporlara katılım nedenlerini ve spor aracılığıyla ne aradıklarını bilmelidirler (Terry, 1991, s.103).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evren ve örneklem, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada; mevcut durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel ve taramaya yönelik bir yöntem kullanılmıştır. Çalışma teorik ve uygulamalı olarak iki aşamadan oluşmuştur. İlk aşamada konu ile ilgili literatür taranmış, daha önce yapılmış olan araştırma sonuçları incelenmiş ve elde edilen bilgilerle, incelenecek değişkenler açısından tezin konusuyla ilgili detaylı bir teorik çerçeve hazırlanmıştır. İkinci aşamada ise, bu teorik çerçevenin ışığı altında veri toplama araçları geliştirilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

3.2.1. Evren

Araştırmanın evrenini, 2006–2007 Spor sezonunda Ankara’da lisanslı olarak spor müsabakalarına katılan, 10.175 amatör sporcu oluşturmaktadır (Tablo: 1).

3.2.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemine; Ankara İli’nde 2006-2007 spor sezonunda lisanslı olarak spor yapan ve spor müsabakalarına iştirak eden 15 farklı spor branşındaki 300 bayan ve 300 erkek olmak üzere toplam 600 amatör sporcu oluşturmaktadır.

Örneklem büyüklüğü, %99 güvenirlik aralığında ve $d = \pm 1$ sapma miktarı göz önünde bulundurularak 835 (üst sınır) olarak hesaplanmıştır. Örneklem sayısının belirlenmesinde; ‘verilerin sürekli olduğu ve ortalamaların incelenmesi durumu’nda kullanılan aşağıdaki formül kullanılmıştır.

$$n = N t^2 \sigma^2 / d^2 (N-1) + t^2 \sigma^2$$

n: Örneklem sayısı

N: Hedef kitledeki birey sayısı (10.175)

t: Belirli bir güvenirlik aralığı (%99)’nda ‘alfa’ düzeyindeki değer (2,58)

d: Ortalamaya göre tolere edilebilir sapma miktarı (± 1)

σ : Pilot çalışma sonucu bulunan standart sapma değeri (11,32)

Bu çalışmada örnekleme yöntemi olarak; tabakalı orantılı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle amatör spor branşları tespit edilmiş daha sonra her branştan eşit sayıda bayan ve erkek sporcuya ölçek uygulanmıştır.

Tablo 1 : Evren ve Örneklemi Oluşturan Amatör Sporculara İlişkin Sayısal Dağılım

Branş	Evreni Oluşturan Bayan Sporcu Sayısı	Evreni Oluşturan Erkek Sporcu Sayısı	Evreni Oluşturan Toplam Sporcu Sayısı	Örneklemi Oluşturan Bayan Sporcu Sayısı	Örneklemi Oluşturan Erkek Sporcu Sayısı	Örneklemi Oluşturan Toplam Sporcu Sayısı
Atletizm	89	194	283	20	20	40
Badminton	49	62	111	20	20	40
Basketbol	276	2100	2376	20	20	40
Boks	22	100	122	20	20	40
Cimnastik	68	32	100	20	20	40
Futbol	48	1053	1101	20	20	40
Güreş	23	437	460	20	20	40
Halter	43	277	320	20	20	40
Hentbol	285	584	869	20	20	40
Judo	131	956	1087	20	20	40
Karate	64	242	306	20	20	40
MasaTenisi	50	165	215	20	20	40
Taekwondo	240	580	820	20	20	40
Tenis	275	420	695	20	20	40
Voleybol	915	395	1310	20	20	40
Toplam	2578	7597	10.175	300	300	600

3.3. Veri Toplama Araçları

Konuyla ilgili teorik bilgilere ulaşıldıktan sonra araştırmada kullanılacak veri toplama araçları araştırmacı tarafından geliştirilmiş olup, bu veri toplama araçları şunlardır:

1. “Açık Uçlu Soru Formu”nun hazırlanması.
2. “Kişisel Bilgi Formu”nun hazırlanması.
3. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nin hazırlanması.

3.3.1. “Açık Uçlu Soru Formu”nun Hazırlanması

“Açık Uçlu Soru Formu”nda amatör sporculara “Çalışmakta olduğunuz antrenörünüze yönelik beklentilerinizden, sizce önemli bulduklarınızı yazınız ” ifadesi yöneltilerek bu konudaki düşüncelerini yazmaları istenmiştir (EK-1). “Beklenti Ölçeği” ham ifadelerinin oluşturulması aşamasında amatör sporculara uygulanan “Açık Uçlu Soru Formu”ndan asıl uygulama safhasında da veri toplamak amacıyla tekrar yararlanılmıştır.

3.3.2. Kişisel Bilgi Formunun Hazırlanması

Amatör sporcular hakkında bilgi toplamak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” hazırlanmıştır (EK- 2). Araştırmanın bağımlı değişkenlerini “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” (ASABÖ) oluştururken, araştırmanın bağımsız değişkenlerini ise; *yaş, cinsiyet, spor branşı, spor yaşı, spordaki millilik durumu, antrenörün cinsiyeti, öğrenim durumu, yapılan spordan ekonomik kazanç sağlama durumu, sportif performansı değerlendirme durumu, ailenin gelir durumu, annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, ailenin spor yaşamını destekleme durumu ve antrenörün başarılı bulunma durumu* oluşturmaktadır.

3.3.3. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”nin Hazırlanması

Ölçeğin hazırlık aşamasında, çalışma alanındaki tesadüfî olarak belirlenen 15 amatör sporcuyla karşılıklı görüşmeler yapılarak notlar alınmış, daha sonra 60 amatör sporcuya beş açık uçlu sorudan oluşan anket formu ile uygulama yapıp, sporcuların konu ile ilgili görüşleri yazılı olarak alınmıştır. Toplanan açık uçlu anket formları tasnif edilip incelendikten sonra ölçeğin ham ifadeleri oluşturulmuştur.

Oluşturulan ham ölçek ifadeleri alanında uzman öğretim elemanlarının görüş ve değerlendirmelerine sunulup daha önce konu ile ilgili yapılan çalışmalarda anket ifadeleriyle kıyaslanmıştır. Burada öncelikle maddelerin kapsam geçerliliğinin sağlanmasına çalışılmıştır. Bu incelemeden sonra, anketin uygulanacağı örnekleme benzer 10 kişiye anketi bire-bir uygulayıp tepkileri alındıktan sonra ankete son şekli verilmiştir. Ölçek, başlangıçta 50 ifadeden oluşmuş, ancak uzman görüşleri ve sporcu dönütleriyle 40 ifadeye indirgenmiştir (EK- 3).

Amatör sporcuların, antrenör-sporcu ilişkisi içerisinde sporcuların antrenörlerinden beklentilerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek, 5’li Likert tipindedir. Ölçek ifadelerinin seçenekleri “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “orta derecede katılıyorum”, “katılmıyorum”, “hiç katılmıyorum” şeklinde sıralanmış ve 5,4,3,2,1 şeklinde puanlanmıştır. Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması için beşli ölçek aralıkları 0,80 ($5-1=4$, $4/5=0,80$) oranında eşit aralıklar şekliyle belirlenmiştir. Buna göre aralıklar; Tamamen Katılıyorum (4,20-5,00), Katılıyorum (3,40-4,19), Orta Derecede Katılıyorum (2,60-3,39), Katılmıyorum (1,80-2,59), Hiç Katılmıyorum (1,00-1,79) şeklindedir.

Ölçeğin geçerlik-güvenirlik çalışması 15 değişik spor branşından 200 amatör sporcu üzerinde yapılmıştır. Çalışma kapsamına alınan sporcuların 95 (%47,5)'i bayan ve 105 (%52,5)'i erkektir. Sporcuların 59 (%29,5)'u ortaokul mezunu, 103 (%51,5)'i lise mezunu, 38 (%19)'i de üniversite mezunudur. Çalışmaya katılan sporcuların yaşlara göre dağılımı da şu şekildedir: 112 (%56) sporcu 16-18 yaş, 38 (%19) sporcu 19-21 yaş, 26 (%13) sporcu 22-24 yaş arasında ve 24 (%12) sporcu da 25 yaş ve üstünde yer almaktadır.

Daha sonra Ankara il merkezindeki 200 amatör sporcuya 40 maddeden oluşan ölçeğin ön deneme uygulaması yapılmasıyla elde edilen verilerle ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizi yapılmıştır.

3.3.4. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”nin Geçerlik Çalışması

Ölçeğin kapsam geçerliği uzman görüşleriyle sağlanmış, yapı geçerliğini test etmek amacıyla ise faktör analizi yapılmıştır.

Çalışma kapsamına alınan örneklemin yeterliliğini belirlemek amacıyla yapılan ilk analiz sonuçlarına göre KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri 0,799, Barlett Testi anlamlı (3310,745) bulunmuştur. Yapılan analiz sonucunda işler durumda bulunan 26 madde için tekrar faktör analizi işlemi yapılmıştır. İkinci analiz sonucunda KMO 0,791, Barlett Testi sonucu ise anlamlı (1641,657) bulunmuştur. Bu test sonuçları da verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

“Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nde bulunan 40 maddeye ilişkin ilk faktör analiz sonuçlarına göre faktör sayısı 11 olarak belirlenmiştir. Daha sonra yapılan analizlerde faktör sayısı 6'ya madde sayısı da 26'ya indirilmiştir. I. Faktörde 8 (4, 5, 10, 12, 13, 14, 15, 16, nolu ifadeler), II. Faktörde 4 (25, 28, 29, 30 nolu ifadeler), III. Faktörde 5 (19, 20, 21, 23, 31 nolu ifadeler), IV. Faktörde 3 (36, 37, 38, nolu ifadeler), V. Faktörde 3 (1, 2, 9 nolu

ifadeler) ve VI. Faktörde de 3 (11, 34, 35 nolu ifadeler) madde bulunmaktadır (Tablo:2).

Çalışmada faktör yapısını belirlemek amacıyla, döndürülmemiş ve asal eksenlere göre döndürülmüş (Varimax) temel bileşenler analizinden yararlanılmıştır. Faktörlere, maddelerin içerikleri dikkate alınarak isim verilmeye çalışılmıştır. I.Faktörde yer alan maddeler antrenör davranışlarıyla ilgili olduğundan bu faktöre “Davranış Boyutu” ismi verilmiştir. II.Faktörde yer alan maddeler yönlendirme-destekle ilgili olduğundan bu faktöre “Yönlendirme-Destek Boyutu”, III.Faktörde yer alan maddeler antrenörlük modeliyle ilgili olduğundan bu faktöre “Antrenörlük Modeli Boyutu”, IV.Faktörde yer alan maddeler spor dışı yaşamla ilgili olduğundan bu faktöre “Spor Dışı Yaşam Boyutu”, V.Faktörde yer alan maddeler antrenörün kişilik özellikleriyle ilgili olduğundan bu faktöre “Kişilik Boyutu” ve VI.Faktörde yer alan maddeler sporcu haklarını korumayla ilgili olduğundan bu faktöre de “Koruma Boyutu” ismi verilmiştir. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”nin son analiz sonuçları aşağıda Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: incelendiğinde, faktör döndürme sonrasında, ölçeğin birinci faktörü 8, ikinci faktörü 4, üçüncü faktörü 5, dördüncü faktörü 3, beşinci faktörü 3 ve altıncı faktöründe 3 maddeden oluştuğu belirlenmiştir. Birinci faktörde yer alan maddelerin faktördeki yük değerleri 0,513-0,756 arasında değişmektedir. Aynı değerler, ikinci faktörde yer alan maddeler için 0,577-0,783, üçüncü faktörde yer alan maddeler için 0,507-0,668, dördüncü faktörde yer alan maddeler için 0,683-0,796, beşinci faktörde yer alan maddeler için 0,572-0,768 ve altıncı faktörde yer alan maddeler için de 0,606-0,713 arasındadır.

**Tablo 2 : Faktör Analizi (Döndürülmüş Temel Bileşenler Analizi)
Sonuçları**

İfadeler	Faktör Ortak Varıansı	Faktör I Yük Değeri	Döndürme Sonrası Yük Değeri					
			Faktör I.	Faktör II.	Faktör III.	Faktör IV.	Faktör V.	Faktör VI.
Faktör I. Davranış Boyutu								
14. Sporcularına karşı dürüst olmalı.	,658	,569	,756					
5. Sporcularına güven duymalı.	,479	,368	,649					
16. Güler yüzlü olmalı, sporcularına karşı sevecen tavırlar sergilemeli.	,562	,509	,598					
4. Sporcularının başarılarını maddî ve manevî olarak ödüllendirmeli.	,491	,440	,575					
13. Özel sorunlarını sporcularına yansıtmamalı.	,435	,537	,572					
10. Sporcularına saygı duymalı.	,555	,530	,568					
12. Sporcuları arasında ayırım yapmamalı, sporcularına adil davranmalı.	,395	,494	,562					
15. Hedef belirlemede sporcularına yardımcı olmalı.	,401	,417	,513					
Faktör II. Yönlendirme-Destek Boyutu								
30. Sporcularını spor ortamında şiddete yöneltmemeli.	,656	,455		,783				
25. Davranışlarıyla sporcularına örnek olmalı.	,693	,439		,765				
29. Kendisini sürekli geliştirmeli ve bunları sporcularına aktarmalı.	,617	,585		,636				
28. Sporcularını yarışma veya müsabaka esnasında desteklemeli.	,588	,663		,577				
Faktör III. Antrenörlük Modeli Boyutu								
21. Sporcularını bir araç olarak kullanmamalı.	,576	,523			,668			
23. Sporcularının kişilik özelliklerini öğrenmeye çalışmalı.	,586	,576			,622			
20. Sporcularını motive edebilmeli.	,503	,587			,597			
19. Makul bir disiplin anlayışı olmalı.	,449	,354			,586			
31. Spor dalıyla ilgili teorik konularda sporcularını bilgilendirmeli.	,485	,601			,507			
Faktör IV. Spor Dışı Yaşam Boyutu								
36. Toplumda saygın biri olarak tanınmalı.	,689	,427				,796		
38. Sporcularının spor yaşamı dışındaki yaşamları hakkında bilgi sahibi olmalı.	,630	,395				,754		
37. Siyasi düşüncesini sporcularına benimsetmeye çalışmamalı.	,600	,422				,683		
Faktör V. Kişilik Boyutu								
1. Davranışlarında tutarlı olmalı.	,633	,372					,768	
2. Eleştirilere açık olmalı.	,573	,430					,695	
9. Gerginlikleri azaltabilen bir yapısı olmalı.	,449	,484					,572	
Faktör VI. Koruma Boyutu								
35. Sporcularına şiddet uygulamamalı.	,611	,491						,713
34. Sporcularını küçük düşürmemeli.	,632	,524						,667
11. Sporcularının haklarını savunabilmeli.	,485	,474						,606

Ölçek aynı zamanda tek faktörlüdür. Başka bir anlatımla, maddelerin döndürülme öncesindeki 1.Faktör yük değerlerinin (0,354-0,663) yüksek olması ve tek başına açıkladığı varyansın (%24,35) yüksek olması ölçeğin genel bir faktöre de sahip olduğunu göstermektedir. Ölçeğin altı faktörlü olarak kullanılmasının yanı sıra tek faktörlü de kullanılması uygun görülmektedir. Aşağıdaki tabloda ölçeği oluşturan altı faktöre ilişkin özdeğerler, varyans yüzdeleri ve toplam varyans yüzdelerine ait sonuçlar Tablo 3’de verilmiştir.

**Tablo 3 : “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”
Faktör Yapısı**

Faktörler	Özdeğer	Varyans Yüzdesi(%)	Toplam Varyans Yüzdesi (%)
Faktör I (Davranış Boyutu)	6,331	24,350	24,350
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	2,278	8,760	33,110
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1,761	6,773	39,883
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1,510	5,806	45,688
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1,368	5,261	50,949
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1,184	4,555	55,504

Tablo 3: incelendiğinde; ölçek, altı (6) faktörlüdür. Önemli olarak belirlenen faktörlerden birincisi, ölçeğe ilişkin toplam varyansın %24,35’ini (öz değer: 6,331), ikinci faktör %8,76’sını (öz değer: 2,278), üçüncü faktör %6,77’sini (öz değer: 1,761), dördüncü faktör de %5,80’ini (öz değer: 1,510), beşinci faktör %5,26’sını (öz değer: 1,368) ve altıncı faktör de %4,55’ini (öz değer: 1,184) açıklamaktadır. Altı faktörün açıkladıkları toplam varyans %55,50’dır.

3.3.5. “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”nin Güvenirlik Çalışması

Ölçeğin uygulanması ile elde edilen puanların güvenirliliği Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ile test edilmiştir. Ölçeğin güvenirliğini test etmek amacıyla yapılan analiz sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4 : Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach Alfa
	0,8644
Faktör I (Davranış Boyutu)	0,7764
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	0,7564
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	0,7109
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	0,7235
Faktör V (Kişilik Boyutu)	0,6351
Faktör VI (Koruma Boyutu)	0,6070

Tablo 4: incelendiğinde analizin başında tüm maddeler (40 madde) için ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,9010’dur. Tablo’da görüldüğü üzere envanterdeki 26 madde için Cronbach Alfa 0,8644, I.Faktör (4, 5, 10, 12, 13, 14, 15, 16, nolu ifadeler) için 0,7764, II.Faktör (25, 28, 29, 30 nolu ifadeler) için 0,7564, III.Faktör (19, 20, 21, 23, 31 nolu ifadeler) için 0,7109, IV.Faktör (36, 37, 38, nolu ifadeler) için 0,7235, V.Faktör (1, 2, 9 nolu ifadeler) için 0,6351 ve VI.Faktör (11, 34, 35 nolu ifadeler) için de 0,6070 olarak hesaplanmıştır.

3.3.6. Veri Toplama Araçlarının Saha Uygulama Süreci

Araştırmada kullanılan “Kişisel Bilgi Formu” ve “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” 2006 – 2007 Spor sezonunda 15 Şubat – 5 Nisan 2007 tarihleri arasında çalışma örneklemini oluşturan amatör sporculara bizzat araştırmacı tarafından antrenman öncesi veya antrenman sonrası, ilgili yönetici ve antrenörlerden izin alınarak uygulanmıştır. Uygulama başlamadan önce amatör sporculara araştırmanın amacı ile ilgili gerekli açıklamalar

anlatılmış ve anket formu hakkında bilgi verilmiştir. Anket formları amatör sporcular tarafından gönüllü olarak doldurulmuş olup, her sporcu için yaklaşık 10 dakika sürmüştür. Doldurulan anketler daha sonra araştırmacı tarafından bizzat toplanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması, Kodlanması ve Bilgisayar Ortamına Aktarılması

“Kişisel Bilgi Formu” ve “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği”, araştırma evrenindeki 10.175 amatör sporcudan 630 amatör sporcuya uygulanmıştır. Araştırmacı tarafından toplanan anketler kontrol edilerek, eksik veya yanlış doldurulanlar araştırmanın dışında tutulmuştur. Böylece toplam 600 anketin kullanılabilir olduğu belirlenmiştir. Kullanılan anket formu yolu ile geçerli anketlerden elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

3.5. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada; “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” verilerinin değerlendirilmesinde istatistikî yöntem olarak; frekans, yüzde dağılımları, bağımsız gruplar için T-Testi, bağımsız gruplar için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve korelasyon yöntemleri kullanılmıştır. T-Testi ve tek yönlü varyans analizinde; parametrik testin sayıltılarından varyansların eşitliği ilkesi esas alınmış, varyansların eşit olmaması durumunda ‘p’ değeri anlamlılık düzeyinden küçük olsa bile gruplar arasında anlamlı bir farklılık aranmamıştır. Ayrıca tek yönlü varyans analizi (Anova)’nde, birimler arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla da Tukey HSD testi yapılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi $\alpha = 0,05$ olarak alınmıştır.

“Açık Uçlu Soru Anketi” verilerinin değerlendirilmesinde nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Kategoriler analiz esnasında oluşturulmuş, analiz birimi olarak da “tema” kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde; amaçlar doğrultusunda elde edilen veriler analiz edilerek elde edilen bulgular sunulmuştur.

3.1. Amatör Sporcuların Demografik Özellikleri

Araştırmada ilk olarak, araştırmaya katılan amatör sporcuların demografik niteliklerine ilişkin veriler analiz edilerek sonuçlar Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5 incelendiğinde; amatör sporcuların %56,5’ inin 16-18 yaşında, %18,8’inin 19-21 yaşında, %13,2’sinin 22-24 yaşında, %11,5’inin 25 yaş ve üzerinde olduğu görülmektedir. Amatör sporcuların cinsiyet durumlarına göre dağılımı incelendiğinde %50’sinin bayan, %50’sinin erkek olduğu görülmektedir. Amatör sporcuların spor yaşları %31,7’sinin 1-5 yıl, %45,7’sinin 6-10 yıl, %19,8’inin 11-15 yıl, %2,8’inin 16 yıl ve üzerinde spor yaşı bulunmaktadır. Araştırmaya katılan amatör sporcuların %50,2’sinin millî sporcu olduğu, %49,8’inin millî sporcu olmadığı görülmektedir.

Amatör sporcuların antrenörlerinin cinsiyeti incelendiğinde ise %15,3’ünün bayan, %84,7’sinin erkek antrenöre sahiptir. Amatör sporcuların öğrenim durumlarına göre dağılımında ise; %41,7’sinin Ortaokul mezunu, %40,2’sinin Lise mezunu, %16,7’sinin Yüksekokul/Fakülte mezunu, %1,5’inin Lisansüstü Eğitim mezunudur. Amatör sporcuların %66,3’ü yaptıkları spordan ekonomik kazanç sağlarken, %33,7’si ise yaptıkları spordan ekonomik kazanç sağlamamaktadır.

Tablo 5 : Amatör Sporculara Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler		f	%
Yaş	16-18 yaş	339	56,5
	19-21 yaş	113	18,8
	22-24 yaş	79	13,2
	25+	69	11,5
	Toplam	600	100,0
Cinsiyet	Bayan	300	50,0
	Erkek	300	50,0
	Toplam	600	100,0
Spor Yaşı	1-5	190	31,7
	6-10	274	45,7
	11-15	119	19,8
	16 ve +	17	2,8
	Toplam	600	100,0
Millîlik Durumu	Evet	301	50,2
	Hayır	299	49,8
	Toplam	600	100,0
Antrenörün Cinsiyeti	Bayan	92	15,3
	Erkek	508	84,7
	Toplam	600	100,0
Öğrenim Durumları	Ortaokul Mezunu	250	41,7
	Lise Mezunu	241	40,2
	Yük. Okul-Fak. Mez.	100	16,7
	Yük. Lis.-Dok. Mez.	9	1,5
	Toplam	600	100,0
Ekonomik Kazanç Sağlama Durumları	Evet	398	66,3
	Hayır	202	33,7
	Toplam	600	100,0
Performanslarını Değerlendirme Durumları	Yüksek	271	45,2
	Orta	272	45,3
	Düşük	57	9,5
	Toplam	600	100,0
Aile Gelir Durumu	Yüksek	95	15,8
	Orta	419	69,8
	Düşük	86	14,3
	Toplam	600	100,0
Annenin Öğrenim Durumu	Okur-yazar değil	5	0,8
	Okur - yazar, ilkokul mezunu değil	45	7,5
	İlkokul mezunu	109	18,2
	Ortaokul mezunu	144	24,0
	Lise mezunu	198	33,0
	Yük. Okul/Fak. Mez.	86	14,3
	L.üstü eğitim mezunu	13	2,2
	Toplam	600	100,0
Babanın Öğrenim Durumu	Okur-yazar değil	1	0,2
	Okur - yazar, ilkokul mezunu değil	6	1,0
	İlkokul mezunu	24	4,0
	Ortaokul mezunu	104	17,3
	Lise mezunu	271	45,2
	Y. Okul/Fak. Mezunu	161	26,8
	L.üstü eğ. Mezunu	33	5,5
	Toplam	600	100,0
Ailelerinin Spor Yaşamlarını Destekleme Durumları	Evet	363	60,5
	Hayır	149	24,8
	Fikrim Yok	88	14,7
	Toplam	600	100,0
Antrenörlerini Başarılı Bulma Durumları	Evet	360	60,0
	Hayır	163	27,2
	Fikrim Yok	77	12,8
	Toplam	600	100,0

Amatör sporcuların performanslarını değerlendirme durumları ise %42,5'nin performanslarını yüksek, %45,3'ünün performanslarını orta, %9,5'nin performanslarını düşük olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Amatör sporcuların ailelerinin gelir durumları incelendiğinde, %15,8'inin yüksek gelir seviyesinde, %69,8'inin orta gelir seviyesinde, %14,3'ünün düşük gelir seviyesindeki ailelere sahiptirler.

Amatör sporcuların annelerinin öğrenim durumlarına bakıldığında; %0,8'inin okur-yazar olmadığı, %7,5'inin Okur- yazar, ilkokul mezunu olmadığı, %18,2'sinin İlkokul mezunu olduğu, %24,0'ünün Ortaokul mezunu olduğu, %33,0'ünün Lise mezunu olduğu, %14,3'ünün Yüksekokul/Fakülte Mezunu olduğu, %2,2'sinin Lisansüstü eğitim mezunu (Y.Lisans/Doktora) olduğu, sporcuların babalarının öğrenim durumlarına bakıldığında 0,2'sinin okur-yazar olmadığı, %1,0'inin Okur-yazar, ilkokul mezunu olmadığı, %4,0'ünün İlkokul mezunu olduğu, %17,3'ünün Ortaokul mezunu olduğu, %45,2'sinin Lise mezunu olduğu, %26,8'inin Yüksekokul/Fakülte mezunu olduğu, %5,5'inin Lisansüstü eğitim mezunu (Y.Lisans/Doktora) olduğu görülmüştür.

Amatör sporcuların ailelerinin spor yaşamlarını destekleme durumlarına verdikleri cevapta %60,5'inin ailesinin spor yaşamını desteklediği, %24,8'inin ailesinin spor yaşamını desteklemediği, %14,7'sinin ailesinin spor yaşamını destekleyip desteklemediği hakkında fikrinin olmadığı görülmektedir. Amatör sporcuların antrenörlerini başarılı bulma durumları incelendiğinde %60'nın antrenörlerini başarılı bulduğu, %27,2' sinin antrenörlerini başarılı bulmadığı, %12,8' inin fikri olmadığı görülmektedir.

Araştırmada ilk olarak, amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “Yaş” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 6’ da verilmiştir.

Tablo 6 : Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Yaş” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

	Grup	Yaş	N	$\bar{X}$	S	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	16-18	339	32,32	2,97	Gruplararası	24,338	3	8,113	,869	,457	-
	2	19-21	113	31,93	3,24	Gruplariçi	5565,950	596	9,339			
	3	22-24	79	32,01	3,31	Toplam	5590,289	599				
	4	25+	69	31,82	2,81							
	Toplam	600	32,15	3,05								
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	1	16-18	339	14,85	1,49	Gruplararası	12,747	3	4,249	1,856	,136	-
	2	19-21	113	15,00	1,45	Gruplariçi	1364,201	596	2,289			
	3	22-24	79	14,68	1,51	Toplam	1376,948	599				
	4	25+	69	14,50	1,66							
	Toplam	600	14,81	1,51								
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	16-18	339	18,71	2,27	Gruplararası	7,228	3	2,409	,520	,668	-
	2	19-21	113	18,88	1,91	Gruplariçi	2759,408	596	4,630			
	3	22-24	79	18,87	1,94	Toplam	2766,637	599				
	4	25+	69	18,52	2,10							
	Toplam	600	18,74	2,14								
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	16-18	339	9,96	1,85	Gruplararası	37,713	3	12,571	3,943	,008	2-4
	2	19-21	113	10,37	1,46	Gruplariçi	1900,176	596	3,188			
	3	22-24	79	10,10	1,70	Toplam	1937,889	599				
	4	25+	69	9,45	1,98							
	Toplam	600	10,00	1,79								
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	16-18	339	10,31	1,24	Gruplararası	5,699	3	1,900	1,190	,313	-
	2	19-21	113	10,37	1,32	Gruplariçi	951,098	596	1,596			
	3	22-24	79	10,32	1,23	Toplam	956,797	599				
	4	25+	69	10,03	1,25							
	Toplam	600	10,29	1,26								
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	16-18	339	10,87	1,03	Gruplararası	9,093	3	3,031	2,546	,055	-
	2	19-21	113	10,55	1,17	Gruplariçi	709,570	596	1,191			
	3	22-24	79	10,72	1,21	Toplam	718,664	599				
	4	25+	69	10,71	1,06							
	Toplam	600	10,77	1,09								

* p< 0,05 düzeyinde anlamlı

Gruplar: 1:16-18 yaş, 2:19-21 yaş, 3: 22-24 yaş, 4: 25+ yaş

Tablo 6’ daki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*” nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Yaş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(3-596)} = ,869$; $p > 0,05$]. Araştırma kapsamındaki amatör sporcuların “*Yönlendirme - Destek Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ise “*Yaş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(3-596)} = 1,856$; $p > 0,05$]. Araştırmanın diğer bir boyutu olan “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”nda amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Yaş*” değişkenine göre de anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$F_{(3-596)} = ,520$; $p > 0,05$].

Araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Yaş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir [$F_{(3-596)} = 3,943$; $p < 0,05$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre; 19-21 yaş grubundaki sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X} = 10,37$) ile 25+ yaş grubundaki sporcuların görüşlerinin ortalaması arasında ($\bar{X} = 9,45$) 19-21 yaş grubu sporcuları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Amatör sporcuların “*Kişilik Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde ise “*Yaş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(3-596)} = 1,190$; $p > 0,05$]. Amatör sporcuların “*Koruma Boyutu*”ndaki görüşleri incelendiğinde ise antrenörlerinden beklentilerine ilişkin yaş değişkenine göre aldıkları puanlarda anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(3-596)} = 2,546$; $p > 0,05$].

Araştırmanın ikinci alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “Cinsiyet” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7 : Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Cinsiyet” Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	Bayan	300	32,03	3,06	,929	,353
	Erkek	300	32,27	3,04		
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	Bayan	300	14,78	1,51	,609	,543
	Erkek	300	14,85	1,51		
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	Bayan	300	18,68	2,09	,708	,479
	Erkek	300	18,81	2,20		
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	Bayan	300	9,99	1,74	,098	,922
	Erkek	300	10,00	1,85		
Faktör V (Kişilik Boyutu)	Bayan	300	10,27	1,24	,536	,592
	Erkek	300	10,32	1,28		
Faktör VI (Koruma Boyutu)	Bayan	300	10,75	1,13	,554	,579
	Erkek	300	10,80	1,05		

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı

Tablo 7’deki t-testi sonuçlarına göre; Amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(598)} = -0,929$; $p > 0,05$]. Amatör sporcuların “*Yönlendirme-Destek Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(598)} = -0,609$; $p > 0,05$]. Amatör sporcuların “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerindeki görüşlerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$t_{(598)} = -0,708$; $p > 0,05$].

Amatör sporcuların “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ise cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(598)} = -0,098$; $p > 0,05$]. Amatör sporcuların “*Kişilik Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(598)} = -0,536$; $p > 0,05$].

Amatör sporcuların başka bir boyut olan “*Koruma Boyutu*”ndaki görüşleri ise antrenörlerinden beklentilerine ilişkin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık ortaya koymamaktadır [$t_{(598)} = -0,554$; $p > 0,05$].

Araştırmanın üçüncü alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Branş*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8 : Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Branş” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	P	Anlamlı Fark (Tukey)
Faktör I (Davranış Boyutu)	Gruplararası	34,326	14	2,452	,258	,997	
	Gruplariçi	5555,963	585	9,497			
	Toplam	5590,289	599				
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	Gruplararası	47,670	14	3,405	1,499	,106	
	Gruplariçi	1329,278	585	2,272			
	Toplam	1376,948	599				
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	Gruplararası	39,386	14	2,813	,603	,863	
	Gruplariçi	2727,251	585	4,662			
	Toplam	2766,637	599				
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	Gruplararası	63,347	14	4,525	1,412	,142	
	Gruplariçi	1874,542	585	3,204			
	Toplam	1937,889	599				
Faktör V (Kişilik Boyutu)	Gruplararası	11,814	14	,844	,522	,921	
	Gruplariçi	944,983	585	1,615			
	Toplam	956,797	599				
Faktör VI (Koruma Boyutu)	Gruplararası	43,730	14	3,124	2,707	,001	4-9 5-7 5-9 9-12 9-13
	Gruplariçi	674,933	585	1,154			
	Toplam	718,664	599				

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı

Tablo 8’ deki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırma kapsamına alınan amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentileriyle ilgili görüşlerinde “*Branş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(14-585)} = ,258; p>0,05$]. Araştırmadaki amatör sporcuların “*Yönlendirme-Destek Boyutu*”nda da antrenörlerinden beklentilerine ilişkin düşünceleri “*Branş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(14-585)} = 1,499; p>0,05$]. Amatör sporcuların “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”ndaki aldıkları puanlar incelendiğinde ise antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Branş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$F_{(14-585)} = ,603; p>0,05$]. “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Branş*” değişkenine göre de anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(14-585)} = 1,412; p>0,05$]. Araştırmanın “*Kişilik Boyutu*” nda ise amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ise “*Branş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir [$F_{(14-585)} = ,522; p>0,05$]. Araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Koruma Boyutu*” nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Branş*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir [$F_{(14-585)} = 2,707; p>0,05$]. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre; boks branşındaki amatör sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=11,10$) ile hentbol branşındaki sporcularının görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=10,22$) arasında boks branşındaki sporcuların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Cimnastik branşındaki amatör sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=11,21$) ile güreş ($\bar{X}=10,38$) ve hentbol branşındaki sporcularının görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=10,22$) arasında cimnastik branşındaki sporcuların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Yine, Hentbol branşındaki amatör sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=10,22$) ile taekwondo ($\bar{X}=10,50$) ve masa tenisi branşındaki sporcularının görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=11,04$) arasında taekwondo ve masa tenisi branşındaki sporcuların lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Tablo 9 : Branş Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

	Sıra	Branş	N	$\bar{X}$	S
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	atletizm	40	31,96	3,61
	2	badminton	40	32,24	2,85
	3	basketbol	40	32,15	3,72
	4	boks	40	32,36	2,62
	5	cimnastik	40	32,35	3,18
	6	futbol	40	32,32	2,74
	7	güreş	40	31,70	2,88
	8	halter	40	31,96	3,60
	9	hentbol	40	31,82	3,47
	10	judo	40	32,61	2,58
	11	karate	40	32,12	3,27
	12	taekwondo	40	32,10	2,70
	13	m.tenis	40	32,23	2,96
	14	tenis	40	31,92	3,05
	15	voleybol	40	32,42	2,57
		Toplam	600	32,15	3,05
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	1	atletizm	40	14,57	1,66
	2	badminton	40	14,93	1,06
	3	basketbol	40	14,45	1,73
	4	boks	40	15,22	1,31
	5	cimnastik	40	15,02	1,50
	6	futbol	40	14,96	1,60
	7	güreş	40	15,06	1,39
	8	halter	40	14,34	1,68
	9	hentbol	40	14,35	1,47
	10	judo	40	14,58	1,66
	11	karate	40	14,99	1,61
	12	taekwondo	40	14,76	1,57
	13	m.tenis	40	14,91	1,38
	14	tenis	40	14,86	1,49
	15	voleybol	40	15,20	1,27
		Toplam	600	14,81	1,51
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	atletizm	40	18,87	2,55
	2	badminton	40	18,69	1,98
	3	basketbol	40	18,25	2,88
	4	boks	40	18,93	1,70
	5	cimnastik	40	19,22	2,11
	6	futbol	40	18,82	1,95
	7	güreş	40	18,48	1,93
	8	halter	40	18,50	2,41
	9	hentbol	40	18,39	2,44
	10	judo	40	18,67	2,17
	11	karate	40	18,86	2,08
	12	taekwondo	40	18,64	2,31
	13	m.tenis	40	18,94	1,97
	14	tenis	40	18,84	1,86
	15	voleybol	40	19,09	1,59
		Toplam	600	18,74	2,14

Tablo 9 devamı: Branş Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

	Sıra	Branş	N	$\bar{X}$	S
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	atletizm	40	9,68	1,95
	2	badminton	40	10,02	1,59
	3	basketbol	40	9,45	2,30
	4	boks	40	10,64	1,34
	5	cimnastik	40	10,45	1,53
	6	futbol	40	10,21	1,71
	7	güreş	40	10,13	1,55
	8	halter	40	9,96	1,87
	9	hentbol	40	9,52	2,02
	10	judo	40	10,17	1,78
	11	karate	40	9,97	1,86
	12	taekwondo	40	9,56	1,92
	13	m.tenis	40	10,19	1,76
	14	tenis	40	9,92	1,72
	15	voleybol	40	10,07	1,69
		Toplam	600	10,00	1,79
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	atletizm	40	10,46	,96
	2	badminton	40	10,34	1,26
	3	basketbol	40	10,28	1,31
	4	boks	40	10,19	1,42
	5	cimnastik	40	10,63	1,03
	6	futbol	40	10,24	1,24
	7	güreş	40	10,22	1,47
	8	halter	40	10,22	1,42
	9	hentbol	40	10,20	1,15
	10	judo	40	10,36	1,39
	11	karate	40	10,17	1,25
	12	taekwondo	40	10,23	1,25
	13	m.tenis	40	10,39	1,14
	14	tenis	40	10,04	1,12
	15	voleybol	40	10,44	1,43
		Toplam	600	10,29	1,26
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	atletizm	40	10,81	1,03
	2	badminton	40	10,87	1,15
	3	basketbol	40	10,80	,99
	4	boks	40	11,10	,87
	5	cimnastik	40	11,21	,85
	6	futbol	40	10,61	1,19
	7	güreş	40	10,38	1,29
	8	halter	40	10,72	1,01
	9	hentbol	40	10,22	1,25
	10	judo	40	10,87	,98
	11	karate	40	11,10	,89
	12	taekwondo	40	10,50	1,16
	13	m.tenis	40	11,04	1,00
	14	tenis	40	10,74	1,17
	15	voleybol	40	10,60	1,09
		Toplam	600	10,77	1,09

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Spor Yaşı*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 10’de verilmiştir.

Tablo 10 : Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Spor Yaşı” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Grup	Spor Yaşı	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	1-5	190	32,11	3,08	Gruplararası	94,714	3	31,571	3,424	,017	2-3
	2	6-10	274	32,42	2,99	Gruplariçi	5495,574	596	9,221			
	3	11-15	119	31,45	3,14	Toplam	5590,289	599				
	4	16 ve +	17	33,32	2,41							
	Toplam	600	32,15	3,05								
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	1	1-5	190	14,81	1,60	Gruplararası	23,360	3	7,787	3,429	,017	
	2	6-10	274	14,97	1,40	Gruplariçi	1353,589	596	2,271			
	3	11-15	119	14,55	1,52	Toplam	1376,948	599				
	4	16 ve +	17	14,11	1,81							
	Toplam	600	14,81	1,51								
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	1-5	190	18,64	2,11	Gruplararası	53,927	3	17,976	3,949	,008	2-3
	2	6-10	274	18,97	2,17	Gruplariçi	2712,710	596	4,552			
	3	11-15	119	18,26	2,05	Toplam	2766,637	599				
	4	16 ve +	17	19,50	2,15							
	Toplam	600	18,74	2,14								
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	1-5	190	10,18	1,74	Gruplararası	20,757	3	6,919	2,151	,093	
	2	6-10	274	9,97	1,83	Gruplariçi	1917,132	596	3,217			
	3	11-15	119	9,88	1,72	Toplam	1937,889	599				
	4	16 ve +	17	9,13	2,12							
	Toplam	600	10,00	1,79								
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	1-5	190	10,30	1,26	Gruplararası	3,761	3	1,254	,784	,503	
	2	6-10	274	10,35	1,29	Gruplariçi	953,036	596	1,599			
	3	11-15	119	10,19	1,23	Toplam	956,797	599				
	4	16 ve +	17	10,00	,88							
	Toplam	600	10,25	1,26								
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	1-5	190	10,01	1,08	Gruplararası	2,616	3	,872	,726	,537	
	2	6-10	274	10,78	1,09	Gruplariçi	716,047	596	1,201			
	3	11-15	119	10,66	1,14	Toplam	718,664	599				
	4	16 ve +	17	11,01	,75							
	Toplam	600	10,77	1,09								

* p< 0,05 düzeyinde anlamlı

Grup: 1:1-5 yıl, 2:6-10 yıl, 3:11-15 yıl, 4:16+ yıl

Tablo 10'daki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmaya katılan amatör sporcuların "*Davranış Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri "*Spor Yaşı*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(3-596)} = 3,424$; $p < 0,05$]. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre; spor yaşı 6-10 olan sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X} = 32,42$) ile 11-15 grubundaki sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X} = 31,45$) arasında spor yaşı 6-10 olan amatör sporcuların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Araştırma dahilindeki amatör sporcuların "*Yönlendirme - Destek Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin düşünceleri "*Spor Yaşı*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$F_{(3-596)} = 3,429$; $p > 0,05$]. Araştırmanın "*Antrenörlük Modeli Boyutu*" incelendiğinde ise örneklemdeki amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri "*Spor Yaşı*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$F_{(3-596)} = 3,949$; $p > 0,05$]. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre; spor yaşı 6-10 olan sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X} = 18,97$) ile 11-15 grubundaki sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X} = 18,26$) arasında spor yaşı 6-10 olan amatör sporcuların lehine anlamlı farklılık bulunmaktadır. Araştırma kapsamındaki amatör sporcuların "*Spor Dışı Yaşam Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde "*Spor Yaşı*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(3-596)} = 2,151$; $p > 0,05$]. "*Kişilik Boyutu*" puanları hesaplandığında ise araştırmadaki amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin düşünceleri "*Spor Yaşı*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(3-596)} = ,784$; $p > 0,05$]. Araştırmaya katılan amatör sporcularda "*Koruma Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ise "*Spor Yaşı*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir [$F_{(3-596)} = ,726$; $p > 0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Millîlik*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11 : Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “*Millîlik*” Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

	Millîlik Durumu	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	Evet	301	32,21	2,95	,480	,631
	Hayır	299	32,09	3,16		
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	Evet	301	14,88	1,53	1,074	,283
	Hayır	299	14,75	1,49		
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	Evet	301	18,82	2,03	,857	,392
	Hayır	299	18,67	2,25		
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	Evet	301	10,06	1,79	,885	,377
	Hayır	299	9,93	1,80		
Faktör V (Kişilik Boyutu)	Evet	301	10,34	1,26	,928	,354
	Hayır	299	10,24	1,26		
Faktör VI (Koruma Boyutu)	Evet	301	10,77	1,09	,091	,927
	Hayır	299	10,77	1,09		

*p <0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 11’deki t-Testi sonuçlarına göre; Amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*”ndaki antrenörlerinden beklentileri ile ilgili görüşleri millî olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(598)}=,480$; $p>0,05$]. Amatör sporcular “*Yönlendirme-Destek Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde millî olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$t_{(598)}=1,074$; $p>0,05$].

“*Antrenörlük Modeli Boyutu*” nda amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileriyle ilgili görüşleri ve aldıkları puanlara göre millî olma durumlarında anlamlı bir farklılık görülememektedir [$t_{(598)}=,857$; $p>0,05$].

Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda millî olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(598)}=,885$; $p>0,05$]. “*Kişilik Boyutu*” incelendiğinde sporcuların aldıkları puanlar sonucunda; araştırmadaki amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileriyle ilgili görüşleri millî olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık

göstermemektedir [$t_{(598)} = ,928$; $p > 0,05$]. “*Koruma Boyutu*” incelendiğinde ise Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri millî olma durumları da t-Testi sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir; [$t_{(598)} = ,091$; $p > 0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Antrenör Cinsiyeti*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Antrenör Cinsiyeti” Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

	Antrenör Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	Bayan	92	31,51	3,45	2,192	,029
	Erkek	508	32,27	2,96		
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	Bayan	92	14,91	1,42	,670	,503
	Erkek	508	14,80	1,53		
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	Bayan	92	18,67	2,02	,336	,737
	Erkek	508	18,76	2,17		
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	Bayan	92	10,10	1,63	,626	,531
	Erkek	508	9,98	1,82		
Faktör V (Kişilik Boyutu)	Bayan	92	10,39	1,09	,831	,406
	Erkek	508	10,27	1,29		
Faktör VI (Koruma Boyutu)	Bayan	92	10,75	1,11	,174	,862
	Erkek	508	10,77	1,09		

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı

Tablo 12’deki t-Testi sonuçlarına göre; Amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Antrenör Cinsiyeti*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir [$t_{(598)} = 2,192$; $p < 0,05$].

Antrenörü erkek olan sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=32,27$) iken antrenörü bayan olan sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=31,51$) olarak gerçekleşmiştir. Aradaki sayısal fark antrenörü erkek olan sporcuların lehine anlamlı bulunmuştur. “*Yönlendirme - Destek Boyutu*”nda t-Testi sonuçlarına göre; Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Antrenör Cinsiyeti*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(598)}= ,670$; $p> ,05$].

Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri t-testi sonuçlarına göre; “*Antrenörlük Modeli Boyutu*” nda “*Antrenör Cinsiyeti*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya koyamamaktadır [$t_{(598)}= ,336$; $p>0,05$]. Araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Antrenör Cinsiyeti*” değişkenine göre aldıkları puanlarda anlamlı bir farklılık görülememektedir [$t_{(598)}=,626$; $p>0,05$].

Amatör sporcuların “*Kişilik Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri antrenör cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(598)}=,831$; $p>0,05$].

“*Koruma Boyutu*”nda incelendiğinde; örnekleme oluşturan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Antrenör Cinsiyeti*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(598)}= ,174$; $p>0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Öğrenim Durumu*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Grup	Öğrenim Durumu	N	$\bar{X}$	S	Varyansın Kaynağı	K T	sd	Karelerin Ort.	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	Ortaokul	250	32,26	3,04	Gruplararası	19,071	3	6,357	,680	,564	-
	2	Lise	241	32,13	3,00	Gruplariçi	5571,218	596	9,348			
	3	Y.okul/Fak.	100	31,85	3,17	Toplam	5590,289	599				
	4	L.üstü Eğitim	9	33,01	3,44							
		Toplam	600	32,15	3,05							
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	1	Ortaokul	250	14,85	1,47	Gruplararası	26,444	3	8,815	3,890	,009	1-4 2-4 3-4
	2	Lise	241	14,89	1,51	Gruplariçi	1350,504	596	2,266			
	3	Y.okul/Fak.	100	14,66	1,53	Toplam	1376,948	599				
	4	L.üstü Eğitim	9	13,25	1,85							
		Toplam	600	14,81	1,51							
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	Ortaokul	250	18,65	2,20	Gruplararası	10,126	3	3,375	,730	,534	-
	2	Lise	241	18,90	2,07	Gruplariçi	2756,510	596	4,625			
	3	Y.okul/Fak.	100	18,60	2,05	Toplam	2766,637	599				
	4	L.üstü Eğitim	9	18,71	3,29							
		Toplam	600	18,74	2,14							
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	Ortaokul	250	9,91	1,85	Gruplararası	51,012	3	17,004	5,371	,001	1-4 2-4 3-4
	2	Lise	241	10,21	1,70	Gruplariçi	1886,876	596	3,166			
	3	Y.okul/Fak.	100	9,88	1,72	Toplam	1937,889	599				
	4	L.üstü Eğitim	9	7,96	2,17							
		Toplam	600	10,00	1,79							
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	Ortaokul	250	10,15	1,31	Gruplararası	14,656	3	4,885	3,090	,027	1-2
	2	Lise	241	10,47	1,18	Gruplariçi	942,141	596	1,581			
	3	Y.okul/Fak.	100	10,25	1,26	Toplam	956,797	599				
	4	L.üstü Eğitim	9	9,92	1,35							
		Toplam	600	10,29	1,26							
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	Ortaokul	250	10,77	1,11	Gruplararası	2,373	3	,791	,658	,578	-
	2	Lise	241	10,82	1,04	Gruplariçi	716,290	596	1,202			
	3	Y.okul/Fak.	100	10,65	1,14	Toplam	7	599				
	4	L.üstü Eğitim	9	10,88	1,19							
		Toplam	600	10,77	1,09							

* p <0,05 düzeyinde anlamlı **Grup:1:**Ortaokul,**2:**Lise,**3:**Yüksekokul/Fakülte,**4:**Lisansüstü Eğitim

Tablo 13’deki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Eğitim Durumu*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(3-596)} = ,680$; $p > 0,05$]. Araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Yönlendirme-Destek Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Eğitim Durumu*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir [$F_{(3-596)} = 3,890$; $p < 0,05$]. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre; lisansüstü eğitim mezunu sporcuların

görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=13,25$) ile ortaokul mezunu ($\bar{X}=14,85$), lise mezunu ($\bar{X}=14,89$) ve yüksekokul-fakülte mezunu ($\bar{X}=14,66$) sporcuların görüşlerinin ortalaması arasında ortaokul, lise ve yüksek okul-fakülte mezunu sporcuların lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu bulgu ortaokul, lise ve yüksek okul-fakülte mezunu amatör sporcularının, antrenörlerinin sporcularını yönlendirme konusunda daha olumlu görüşe sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir. Araştırmanın örneklemi oluşturarak amatör sporcuların “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentileriyle ilgili görüşlerinde “*Eğitim Durumu*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(3-596)}=,730$; $p>0,05$]. “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*” incelendiğinde ise örneklemdeki amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerindeki görüşlerinde “*Eğitim Durumu*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmaktadır [$F_{(3-596)}=5,371$; $p<0,05$].

Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre; lisansüstü eğitim mezunu sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=7,96$) ile ortaokul mezunu ($\bar{X}=9,91$), lise mezunu ($\bar{X}=10,21$) ve yüksekokul-fakülte mezunu ($\bar{X}=9,88$) sporcuların görüşlerinin ortalaması arasında ortaokul, lise ve yüksek okul-fakülte mezunu sporcuların lehine anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. “*Kişilik Boyutu*”nda ise araştırmadaki amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileriyle ilgili olarak aldıkları puanlarda “*Eğitim Durumu*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(3-596)}=3,090$; $p>0,05$]. Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre; ortaokul mezunu sporcuların görüşlerinin ortalaması ($\bar{X}=10,15$) ile lise mezunu ($\bar{X}=10,47$) sporcuların görüşlerinin ortalaması arasında lise mezunu sporcuların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Koruma Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Eğitim Durumu*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(3-596)}=,658$; $p>0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Sportif Kazanç*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 14: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Sportif Kazanç” Değişkenine Göre Farklılığı için t-Testi Sonuçları

	Sportif Kazanç	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	Evet	398	32,25	2,99	1,139	,255
	Hayır	202	31,95	3,16		
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	Evet	398	14,81	1,52	,054	,957
	Hayır	202	14,82	1,51		
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	Evet	398	18,77	2,12	,515	,606
	Hayır	202	18,68	2,20		
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	Evet	398	9,94	1,81	1,099	,272
	Hayır	202	10,11	1,77		
Faktör V (Kişilik Boyutu)	Evet	398	10,34	1,23	1,264	,207
	Hayır	202	10,20	1,31		
Faktör VI (Koruma Boyutu)	Evet	398	10,76	1,10	,184	,854
	Hayır	202	10,78	1,07		

* p < 0,05 düzeyinde anlamlı

Sportif Kazanç: 1:Evett, 2:Hayır

Tablo 14’ deki t-Testi sonuçlarına göre; Amatör sporcuların “*Yönlendirme-Destek Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Sportif Kazanç*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(598)} = ,054$; $p > 0,05$]. “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”nda “*Sportif Kazanç*” değişkeni incelendiğinde; Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin düşüncelerinden aldıkları puanlar hesaplandığında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$t_{(598)} = ,515$; $p > 0,05$]. “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerine göre; “*Sportif Kazanç*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t_{(598)} = 1,099$; $p > 0,05$]. Araştırma kapsamındaki Amatör sporcuların “*Kişilik Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde; “*Sportif Kazanç*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır [$t_{(598)} = 1,264$; $p > 0,05$]. Amatör sporcuların “*Koruma Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Sportif Kazanç*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$t_{(598)} = ,184$; $p > 0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Sportif Performans*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Sportif Performans” Değişkenine Göre Farklılığı İçin TekYönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Grup	Seçenek	N	$\bar{X}$	S	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	Yüksek	271	32,36	2,94	Gruplararası	30,832	2	15,416	1,655	,192
	2	Orta	272	32,06	2,99	Gruplariçi	5559,457	597	9,312		
	3	Düşük	57	31,61	3,73	Toplam	5590,289	599			
		Toplam	600	32,15	3,05						
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	1	Yüksek	271	14,83	1,59	Gruplararası	,151	2	0,076	,033	,968
	2	Orta	272	14,80	1,45	Gruplariçi	1376,798	597	2,306		
	3	Düşük	57	14,80	1,48	Toplam	1376,948	599			
		Toplam	600	14,81	1,51						
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	Yüksek	271	18,82	2,04	Gruplararası	6,450	2	3,225	,698	,498
	2	Orta	272	18,63	2,27	Gruplariçi	2760,187	597	4,623		
	3	Düşük	57	18,92	2,05	Toplam	2766,637	599			
		Toplam	600	18,74	2,14						
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	Yüksek	271	10,16	1,67	Gruplararası	13,991	2	6,995	2,171	,115
	2	Orta	272	9,85	1,85	Gruplariçi	1923,898	597	3,223		
	3	Düşük	57	9,88	2,05	Toplam	1937,889	599			
		Toplam	600	10,00	1,79						
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	Yüksek	271	10,32	1,28	Gruplararası	4,967	2	2,484	1,558	,211
	2	Orta	272	10,22	1,24	Gruplariçi	951,830	597	1,594		
	3	Düşük	57	10,53	1,24	Toplam	956,797	599			
		Toplam	600	10,29	1,26						
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	Yüksek	271	10,83	1,05	Gruplararası	3,373	2	1,687	1,408	,246
	2	Orta	272	10,69	1,13	Gruplariçi	715,291	597	1,198		
	3	Düşük	57	10,86	1,10	Toplam	718,664	599			
		Toplam	600	10,77	1,09						

* p <0,05 düzeyinde anlamlı

Grup: 1:Yüksek, 2: Orta, 3:Düşük

Tablo 15’deki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Sportif Performans*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(2-597)}=1,655$; $p>0,05$]. Araştırmanın bir başka boyutu olan “*Yönlendirme - Destek Boyutu*”nda amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileriyle ilgili aldıkları puanlara göre “*Sportif Performans*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(2-597)}=,033$; $p>0,05$]. “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”nda amatör sporcuların görüşleri incelendiğinde antrenörlerinden beklentilerine ilişkin “*Sportif Performans*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamaktadır [$F_{(2-597)}=,698$; $p>0,05$]. Araştırma kapsamındaki amatör sporcuların “*Sportif Performans*” değişkenine göre

“*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerindeki görüşleri yorumlandığında ise aldıkları puanlar sonucunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(2-597)} = 2,171$; $p > 0,05$]. Araştırmada örneklemini oluşturan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde “*Kişilik Boyutu*”nda “*Sportif Performans*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır [$F_{(2-597)} = 1,558$; $p > 0,05$]. “*Sportif Performans*” değişkenine göre “*Koruma Boyutu*”nda amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri ise anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(2-597)} = 1,408$; $p > 0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Aile Geliri*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Aile Geliri” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Grup	Seçenek	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	Yüksek	95	32,18	3,12	Gruplararası	2,754	2	1,377	,147	,863
	2	Orta	419	32,18	2,95	Grupları içi	5587,534	597	9,359		
	3	Düşük	86	31,98	3,45	Toplam	5590,289	599			
		Toplam	600	32,15	3,05						
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	1	Yüksek	95	14,72	1,54	Gruplararası	5,314	2	2,657	1,156	,315
	2	Orta	419	14,79	1,51	Grupları içi	1371,634	597	2,298		
	3	Düşük	86	15,04	1,51	Toplam	1376,948	599			
		Toplam	600	14,81	1,51						
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	Yüksek	95	18,80	2,11	Gruplararası	4,853	2	2,427	,525	,592
	2	Orta	419	18,69	2,15	Grupları içi	2761,783	597	4,626		
	3	Düşük	86	18,94	2,15	Toplam	2766,637	599			
		Toplam	600	18,74	2,14						
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	Yüksek	95	9,83	1,88	Gruplararası	5,730	2	2,865	,885	,413
	2	Orta	419	10,06	1,74	Grupları içi	1932,158	597	3,236		
	3	Düşük	86	9,87	1,93	Toplam	1937,889	599			
		Toplam	600	10,00	1,79						
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	Yüksek	95	10,41	1,07	Gruplararası	1,498	2	,749	,468	,626
	2	Orta	419	10,28	1,29	Grupları içi	955,299	597	1,600		
	3	Düşük	86	10,25	1,29	Toplam	956,797	599			
		Toplam	600	10,29	1,26						
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	Yüksek	95	10,75	1,13	Gruplararası	1,352	2	,676	,563	,570
	2	Orta	419	10,75	1,10	Grupları içi	717,312	597	1,202		
	3	Düşük	86	10,89	1,00	Toplam	718,664	599			
		Toplam	600	10,77	1,09						

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı

Grup: 1: Yüksek, 2: Orta, 3: Düşük

Tablo 16’ daki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Aile Geliri*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(2-597)} = ,147$; $p > 0,05$]. Araştırmanın “*Yönlendirme - Destek Boyutu*”nda “*Aile Geliri*” değişkenine göre amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileriyle ilgili aldıkları puanlar sonucunda anlamlı bir farklılık görülememektedir [$F_{(2-597)} = 1,156$; $p > 0,05$].

“*Aile Geliri*” değişkenine göre “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”nda örneklemini oluşturan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$F_{(2-597)} = ,525$; $p > 0,05$].

Örneklemini oluşturan amatör sporcuların “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Aile Geliri*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(2-597)} = ,885$; $p > 0,05$]. “*Aile Geliri*” değişkenine göre amatör sporcuların “*Kişilik Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerindeki aldıkları puanlarda anlamlı bir farklılık görülmemiştir [$F_{(2-597)} = ,468$; $P > ,05$].

Araştırmanın bir başka boyutu olan “*Koruma Boyutu*”nda “*Aile Geliri*” değişkeni incelendiğinde amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(2-597)} = ,563$; $p > 0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “Anne Eğitim Durumu” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 17’ de verilmiştir.

Tablo 17: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Anne Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Grup	Anne Eğitim Durumu	N	$\bar{X}$	S	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	159	32,20	3,10	Gruplararası	22,520	4	5,630	,602	,662
	2	Ortaokul	144	32,32	2,78	Gruplariçi	5567,768	595	9,358		
	3	Lise	198	32,19	3,16	Toplam	5590,289	599			
	4	Y.okul/fak.	86	31,80	3,05						
	5	L.üstü eğit.	13	31,41	3,85						
	Toplam	600	32,15	3,05							
Faktör II (Yönlendirme- Destek Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	159	14,96	1,42	Gruplararası	5,660	4	1,415	,614	,653
	2	Ortaokul	144	14,70	1,56	Gruplariçi	1371,288	595	2,305		
	3	Lise	198	14,80	1,56	Toplam	1376,948	599			
	4	Y.okul/fak.	86	14,80	1,47						
	5	L.üstü eğit.	13	14,59	1,62						
	Toplam	600	14,81	1,51							
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	159	18,71	2,16	Gruplararası	8,423	4	2,106	,454	,769
	2	Ortaokul	144	18,85	2,07	Gruplariçi	2758,213	595	4,636		
	3	Lise	198	18,62	2,23	Toplam	2766,637	599			
	4	Y.okul/fak.	86	18,82	2,13						
	5	L.üstü eğit.	13	19,24	1,62						
	Toplam	600	18,74	2,14							
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	159	10,16	1,73	Gruplararası	7,402	4	1,850	,570	,684
	2	Ortaokul	144	10,00	1,76	Gruplariçi	1930,487	595	3,245		
	3	Lise	198	9,94	1,87	Toplam	1937,889	599			
	4	Y.okul/fak.	86	9,83	1,80						
	5	L.üstü eğit.	13	9,92	1,79						
	Toplam	600	10,00	1,79							
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	159	10,30	1,38	Gruplararası	11,079	4	2,770	1,743	,139
	2	Ortaokul	144	10,30	1,23	Gruplariçi	945,718	595	1,589		
	3	Lise	198	10,42	1,14	Toplam	956,797	599			
	4	Y.okul/fak.	86	10,00	1,34						
	5	L.üstü eğit.	13	10,10	1,11						
	Toplam	600	10,29	1,26							
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	159	10,80	1,10	Gruplararası	1,876	4	,469	,389	,816
	2	Ortaokul	144	10,71	1,06	Gruplariçi	716,788	595	1,205		
	3	Lise	198	10,74	1,15	Toplam	718,664	599			
	4	Y.okul/fak.	86	10,84	1,03						
	5	L.üstü eğit.	13	11,00	,83						
	Toplam	600	10,77	1,09							

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı **Grup: 1:** Okur-yazar, İlkokul, **2:** Ortaokul, **3:**Lise, **4:** Y.okul/fak., **5:** L.üstü eğit.

Tablo 17’ deki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*” nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Anne Eğitim Durumu*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-595)} = ,602$; $p > 0,05$]. Araştırmanın “*Yönlendirme - Destek Boyutu*”nda amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Anne Eğitim Durumu*” değişkenine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-595)} = ,614$; $p > 0,05$].

Örnekleme oluşturan amatör sporcuların “*Anne Eğitim Durumu*” değişkenine göre “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri ile ilgili aldıkları puanlar sonucunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(4-595)} = ,454$; $p > 0,05$]. Araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Anne Eğitim Durumu*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-595)} = ,570$; $p > 0,05$].

“*Kişilik Boyutu*”nda “*Anne Eğitim Durumu*” değişkenine göre araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ise anlamlı bir farklılık görülmemektedir [$F_{(4-595)} = 1,743$; $p > 0,05$]. “*Anne Eğitim Durumu*” değişkenine göre örnekleme oluşturan amatör sporcuların “*Koruma Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$F_{(4-595)} = ,389$; $p > 0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Baba Eğitim Durumu*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Baba Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Grup	Baba Eğitim Durumu	N	$\bar{X}$	S	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	31	32,38	2,52	Gruplararası	7,626	4	1,907	,203	,937
	2	Ortaokul	104	32,33	2,86	Gruplariçi	5582,663	595	9,383		
	3	Lise	271	32,14	3,26	Toplam	5590,289	599			
	4	Y.okul/fak.	161	32,04	2,93						
	5	L.üstü eğit.	33	32,01	3,03						
		Toplam	600	32,15	3,05						
Faktör II (Yönlendirme-Destek Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	31	14,90	1,40	Gruplararası	1,149	4	,287	,124	,974
	2	Ortaokul	104	14,87	1,39	Gruplariçi	1375,799	595	2,312		
	3	Lise	271	14,82	1,59	Toplam	1376,948	599			
	4	Y.okul/fak.	161	14,76	1,49						
	5	L.üstü eğit.	33	14,75	1,54						
		Toplam	600	14,81	1,51						
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	31	18,50	2,09	Gruplararası	10,033	4	2,508	,541	,705
	2	Ortaokul	104	18,69	2,24	Gruplariçi	2756,604	595	4,633		
	3	Lise	271	18,87	2,06	Toplam	2766,637	599			
	4	Y.okul/fak.	161	18,68	2,19						
	5	L.üstü eğit.	33	18,43	2,39						
		Toplam	600	18,74	2,14						
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	31	10,33	1,32	Gruplararası	9,951	4	2,488	,768	,546
	2	Ortaokul	104	10,00	1,71	Gruplariçi	1927,938	595	3,240		
	3	Lise	271	9,95	1,86	Toplam	1937,889	599			
	4	Y.okul/fak.	161	10,09	1,73						
	5	L.üstü eğit.	33	9,62	2,17						
		Toplam	600	10,00	1,79						
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	31	9,78	1,67	Gruplararası	8,889	4	2,222	1,395	,234
	2	Ortaokul	104	10,37	1,16	Gruplariçi	947,908	595	1,593		
	3	Lise	271	10,32	1,29	Toplam	956,797	599			
	4	Y.okul/fak.	161	10,30	1,18						
	5	L.üstü eğit.	33	10,30	1,25						
		Toplam	600	10,29	1,26						
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	Ok.-yaz, i.okul	31	10,88	,99	Gruplararası	,818	4	,205	,170	,954
	2	Ortaokul	104	10,80	1,04	Gruplariçi	717,846	595	1,206		
	3	Lise	271	10,74	1,14	Toplam	718,664	599			
	4	Y.okul/fak.	161	10,79	1,04						
	5	L.üstü eğit.	33	10,71	1,21						
		Toplam	600	10,77	1,09						

* p <0,05 düzeyinde anlamlı **Grup:** 1: Okur-yazar, İlkokul, 2: Ortaokul, 3:Lise, 4: Y.okul/fak., 5: L.üstü eğit.

Tablo 18'deki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmaya katılan amatör sporcuların "*Davranış Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri "*Baba Eğitim Durumu*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-595)} = ,203$; $p > 0,05$].

Araştırmaya katılan amatör sporcuların "*Yönlendirme - Destek Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri "*Baba Eğitim Durumu*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-595)} = ,124$; $p > 0,05$]. "*Baba Eğitim Durumu*" değişkenine göre amatör sporcuların "*Antrenörlük Modeli Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır [$F_{(4-595)} = ,541$; $p > 0,05$].

Örneklemi oluşturan amatör sporcuların "*Spor Dışı Yaşam Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin aldıkları puanlar hesaplandığında "*Baba Eğitim Durumu*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(4-595)} = ,768$; $p > 0,05$]. Araştırmaya katılan amatör sporcuların "*Kişilik Boyutu*"nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri "*Baba Eğitim Durumu*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(4-595)} = 1,395$; $p > 0,05$].

Araştırmanın başka bir boyutu olan "*Koruma Boyutu*"nda ise amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri "*Baba Eğitim Durumu*" değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya koymamaktadır [$F_{(4-595)} = ,170$; $p > 0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “Aile Desteği” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Aile Desteği” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Grup	Seçenek	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	Evet	363	32,16	3,05	Gruplararası	22,255	2	11,128	1,193	,304
	2	Hayır	149	31,70	2,99	Gruplariçi	5568,034	597	9,327		
	3	Fikrim Yok	88	32,55	3,15	Toplam	5590,289	599			
		Toplam	600	32,15	3,05						
Faktör II (Yönlendirme- Destek Boyutu)	1	Evet	363	14,80	1,52	Gruplararası	,393	2	,196	,085	,918
	2	Hayır	149	14,86	1,47	Gruplariçi	1376,556	597	2,306		
	3	Fikrim Yok	88	14,79	1,56	Toplam	1376,948	599			
		Toplam	600	14,81	1,51						
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	Evet	363	18,68	2,22	Gruplararası	5,232	2	2,616	,566	,568
	2	Hayır	149	18,77	1,96	Gruplariçi	2761,405	597	4,625		
	3	Fikrim Yok	88	18,95	2,11	Toplam	2766,637	599			
		Toplam	600	18,74	2,14						
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	Evet	363	9,93	1,85	Gruplararası	3,562	2	1,781	,550	,577
	2	Hayır	149	10,11	1,67	Gruplariçi	1934,326	597	3,240		
	3	Fikrim Yok	88	10,06	1,77	Toplam	1937,889	599			
		Toplam	600	10,00	1,79						
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	Evet	363	10,29	1,24	Gruplararası	8,618	2	4,309	2,713	,067
	2	Hayır	149	10,15	1,34	Gruplariçi	948,179	597	1,588		
	3	Fikrim Yok	88	10,55	1,17	Toplam	956,797	599			
		Toplam	600	10,29	1,26						
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	Evet	363	10,83	1,10	Gruplararası	2,829	2	1,415	1,180	,308
	2	Hayır	149	10,69	1,08	Gruplariçi	715,835	597	1,199		
	3	Fikrim Yok	88	10,68	1,05	Toplam	718,664	599			
		Toplam	600	10,77	1,09						

* p< 0,05 düzeyinde anlamlı

Grup: 1:Evet, 2:Hayır, 3:Fikrim yok

Tablo 19; incelendiğinde; “*Davranış Boyutu*” nda varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmadaki amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Aile Desteği*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterememiştir [$F_{(2-597)} = 1,193$; $p > 0,05$].

Araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Yönlendirme Destek Boyutu*” nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Aile Desteği*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(2-597)} = ,085$; $p > 0,05$]. “*Antrenörlük Modeli Boyutu*” incelendiğinde ise örnekleme oluşturan amatör sporcuların da antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde “*Aile Desteği*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır [$F_{(2-597)} = ,566$; $p > 0,05$].

Araştırma kapsamındaki amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda “*Aile Desteği*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$F_{(2-597)} = ,550$; $p > 0,05$]. Amatör sporcuların “*Kişilik Boyutu*”ndaki aldıkları puan sonuçları incelendiğinde ise antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde “*Aile Desteği*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(2-597)} = 2,713$; $p > 0,05$].

Araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Koruma Boyutu*” nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde ise “*Aile Desteği*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(2-597)} = 1,180$; $p > 0,05$].

Araştırmanın alt probleminin analizinde araştırmaya katılan amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinin “*Antrenör Başarısı*” değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 20’ de verilmiştir.

Tablo 20: Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentilerine İlişkin Görüşlerinin “Antrenör Başarısı” Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

	Gru p	Seçenek	N	$\bar{X}$	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
Faktör I (Davranış Boyutu)	1	evet	360	32,15	3,12	Gruplararası	,218	2	,109	,012	,988
	2	hayır	163	32,17	2,92	Gruplariçi	5590,071	597	9,364		
	3	fikrim yok	77	32,11	3,02	Toplam	5590,289	599			
		Toplam	600	32,15	3,05						
Faktör II (Yönlendirme- Destek Boyutu)	1	evet	360	14,81	1,55	Gruplararası	,208	2	,104	,045	,956
	2	hayır	163	14,83	1,46	Gruplariçi	1376,741	597	2,306		
	3	fikrim yok	77	14,77	1,46	Toplam	1376,948	599			
		Toplam	600	14,81	1,51						
Faktör III (Antrenörlük Modeli Boyutu)	1	Evet	360	18,65	2,21	Gruplararası	13,888	2	6,944	1,506	,223
	2	hayır	163	18,78	2,01	Gruplariçi	2752,749	597	4,611		
	3	fikrim yok	77	19,11	2,10	Toplam	2766,637	599			
		Toplam	600	18,74	2,14						
Faktör IV (Spor Dışı Yaşam Boyutu)	1	evet	360	9,97	1,85	Gruplararası	1,392	2	,696	,215	,807
	2	hayır	163	10,01	1,78	Gruplariçi	1936,496	597	3,244		
	3	fikrim yok	77	10,11	1,58	Toplam	1937,889	599			
		Toplam	600	10,00	1,79						
Faktör V (Kişilik Boyutu)	1	evet	360	10,34	1,24	Gruplararası	3,223	2	1,612	1,009	,365
	2	hayır	163	10,17	1,28	Gruplariçi	953,574	597	1,597		
	3	fikrim yok	77	10,33	1,33	Toplam	956,797	599			
		Toplam	600	10,29	1,26						
Faktör VI (Koruma Boyutu)	1	evet	360	10,80	1,08	Gruplararası	2,426	2	1,213	1,011	,364
	2	hayır	163	10,67	1,15	Gruplariçi	716,238	597	1,200		
	3	fikrim yok	77	10,83	,98	Toplam	718,664	599			
		Toplam	600	10,77	1,09						

* $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı

Grup: 1:evet, 2:hayır, 3:fikrim yok

Tablo 20’ deki varyans analizi sonuçlarına göre; araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Davranış Boyutu*” nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri “*Antrenör Başarısı*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir [$F_{(2-597)} = ,012$; $p > 0,05$]. Örnekleme oluşturan amatör sporcuların “*Yönlendirme – Destek Boyutu*” nda “*Antrenör Başarısı*” değişkeni ile ilgili görüşlerinde antrenörlerinden beklentilerine ilişkin aldıkları puanlar sonucunda ortaya anlamlı bir farklılık çıkmamaktadır [$F_{(2-597)} = ,045$; $p > 0,05$].

“*Antrenörlük Modeli Boyutu*”nda amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde “*Antrenör Başarısı*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(2-597)} = 1,506$; $p > 0,05$].

“*Antrenör Başarısı*” değişkenine göre araştırmaya katılan amatör sporcuların “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri anlamlı bir farklılık gösterememektedir [$F_{(2-597)} = ,215$; $p > 0,05$]. Araştırma kapsamındaki amatör sporcuların “*Kişilik Boyutu*”nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşlerinde ise “*Antrenör Başarısı*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$F_{(2-597)} = 1,009$; $p > 0,05$].

Amatör sporcuların “*Koruma Boyutu*” nda antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde ise “*Antrenör Başarısı*” değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülememiştir [$F_{(2-597)} = 1,011$; $p > 0,05$].

5. TARTIŞMA

Bu bölümde, ilk olarak amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ölçeği puanları ile cinsiyetleri, yaşları, öğrenim durumları, branşları, sporculuk yaşları, millilik durumları, yaptıkları spordan ekonomik kazanç sağlama durumları, antrenörlerinin cinsiyetleri, spor performanslarını algılamaları, ailelerinin gelir durumları, annelerinin öğrenim durumları, babalarının öğrenim durumları, sporcuların ailelerinden aldıkları sosyal destek, antrenörlerinin başarı durumlarını algılamaları nedenleri arasında tespit edilen anlamlı istatistiksel ilişkilere ait bulgular tartışılmıştır.

Amatör sporcuların, “Yaş” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda 25 yaş ve üzerindeki sporcuların antrenörlerinden beklentilerinin diğer yaş gruplarına göre daha farklı geliştiği görülmüştür (tablo: 6). 25 yaş ve üzerindeki sporcuların eğitim düzeyleri, kişisel yaşam biçimlerinin diğer yaş gruplarına göre daha farklı olduğu göz önüne alındığında antrenörlerinin özel yaşamlarına müdahale etmesinde daha farklı görüşler ortaya çıkmaktadır. Ölçeğin diğer boyutlarında yaş unsuru gözetmeksizin amatör sporcuların antrenörlerinden aynı beklentiler içerisinde olduğu görülmüştür. Bu durum sporcuların yaşlarıyla; özel yaşam, spor yaşamı ve antrenörlerinden beklentilerinin farklılaştığını göstermektedir.

Amatör sporcuların, “*Cinsiyet*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçeğin altı boyutunda da amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerinin cinsiyetlerine göre amatör sporcular arasında bir farklılık olmadığı belirlenmiştir (Tablo: 7). Öztürk (2000), yaptığı çalışmada sportif beklenti ve alışkanlıkları ortaya koymaktadır (Öztürk, 2000; s. 80). Bu bulgular cinsiyet değişkeni açısından araştırmadan elde edilen bulgularla paralellik göstermektedir.

Amatör sporcuların, “*Branş*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçeğin “beş boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 8). “*Koruma Boyutu*”nda amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri branş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Mahoney ve Avenier (1977), jimnastik branşında başarılı sporcuların kendilerine ve antrenörlerine daha fazla güvendiklerini, bu sporcuların üzüntülerini kontrol altına aldıklarını ve dikkatlerini rahat toplayabildikleri belirtmişlerdir (Aktaran: William, 1987, s.83). Diğer bir çalışmada ise; Vanek ve Craaty (1970), bireysel ve takım sporu yapan sporcularla ilgili araştırmalarında, bireysel spor yapan sporcuların takım sporu yapan sporculara göre daha az kaygılı, kendine daha yeterli ve daha bağımsız olduklarını belirtmişlerdir. James ve Johnson (1983), bireysel spor yapan sporcuların yalnız başlarına antrenman yapmayı seven, becerilerini yalnız geliştirmek isteyen daha gergin ve öfkeli, kendilerine güvenen, ben merkezci ve tepkisel özellikleri yüksek kişiler olduklarını belirtmişlerdir (Aktaran: Tiryaki; 2000, s.109). Sporcuların bu tür davranışlar sergilemeleri kendilerine ve antrenörlerine olan güvenlerinin bir sonucu olarak ta kabul edilebilir. Bu doğrultuda araştırmada elde edilen bulgular, Mahoney ve Avenier (1977), Vanek ve Craaty (1970), James ve Johnson (1983) tarafından yapılan çalışmalarla desteklenmektedir.

Amatör sporcuların, “*Spor Yaşı*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçeğin “beş boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 10). “*Davranış Boyutu*”nda ve “*Antrenörlük Modeli Boyutu*” nda spor yaşı 6-10 ve spor yaşı 11-15 amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri spor yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir ($p > ,05$), (tablo: 9). Spor yaşları bakımından sporcuların “*Davranış Boyutu*”nda ve “*Antrenörlük Modeli Boyutu*”ndaki görüşlerinde farklılıkların ortaya çıkmasının nedeni yaptıkları sporu ve

antrenörlerini diğer gruplardaki sporculara göre daha farklı algıladıkları, tanıdıkları ve antrenörleriyle daha fazla zaman geçirdikleri için beklentilerinin daha farklı geliştiği söylenebilir. Araştırma kapsamındaki amatör sporcuların spor yaşları büyüdükçe antrenörlerinden beklentilerinin farklılaştığı da görülmektedir. Bunun sonucunda beklentilerin spor yaşı ile de orantılı olarak geliştiği ve değiştiği kanısına varılabilir.

Amatör sporcuların, “*Millîlik*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçeğin “altı boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 11). Araştırmada yer alan millî ve millî olmayan sporcuların antrenörlerinden beklentilerinde anlamlı bir farklılık görülemezken, antrenörlerin genellikle başarılı sporcular çalıştırmak istemeleri ve sporcuların derece sahibi olmaları onları daha çabuk başarılı antrenör kategorisinde yer alacaklarını düşünmelerine neden olacağı kanısına varılabilir.

Amatör sporcuların, “*Antrenör Cinsiyeti*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçeğin “*Davranış Boyutu*”nda anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p > ,05$), (tablo: 12). Bu fark erkek sporcuların lehine anlamlı bulunmuştur. Antrenörlerin büyük çoğunluğunun erkek olması, bayan sporcularında genellikle erkek antrenörler tarafından çalıştırıldığı düşünüldüğünde “*Davranış Boyutu*”nda bayan sporcuların erkek sporculara göre erkek antrenörlerden daha farklı beklentiler içerisinde oldukları görülmektedir ($P > ,05$), (Tablo: 12). Mamak (2000), Türk toplumunun toplumsal yapısının “erkek egemen” nitelikte olduğu, sporcu erkek öğrencilerinde egemen nitelikte olduğunu, bununla birlikte erkeklerin spora katılımının da kızlara oranla daha etkin olduğunu ortaya koymuştur (Mamak, 2000, s.139). Araştırma sonucunda ortaya çıkan sayısal veriler, 15 farklı spor branşında da erkek antrenörlerin sayısının daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Amatör olarak spor yapan sporcuların sayısı incelendiğinde de erkek sporcu sayısının bayan sporcu

sayısından yüksek olduğu görülmektedir. Mamak (2000)'ın çalışması yapılan araştırmayı destekler niteliktedir.

Amatör sporcuların, “*Eğitim Durumu*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında ölçeğin “*Yönlendirme - Destek Boyutu*” ve “*Spor Dışı Yaşam Boyutu*”nda anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Anlamlı bulunan farklılıklar sonucunda ortaokul, lise ve yüksek okul-fakülte mezunu amatör sporcular, antrenörlerinin yönlendirme- destekleme ve spor dışındaki özel hayatları konusundaki beklentilerinde olumlu görüşlere sahip oldukları, lisansüstü eğitim mezunu olan sporcuların antrenörlerini bu konularda yeterli bulmadıkları görülmüştür. Araştırmanın “*Kişilik Boyutu*”nda lise mezunu sporcuların görüşleri ile ortaokul mezunu sporcuların görüşlerinin arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür ($p > ,05$), (Tablo: 13). Lise mezunu sporcuların “*Kişilik Boyutu*”nda, antrenörlerinden daha farklı beklentiler içerisinde oldukları görülmektedir. Sonuç olarak, amatör sporcuların beklentilerinin eğitim durumlarına göre antrenörlerinden beklentilerinin değiştiği söylenebilir.

Amatör sporcuların, “*Sportif Kazanç*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçeğin “altı boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 14). Ülkemizde amatör sporcuların sportif kazanç açısından desteklenmediği düşünüldüğünde; sponsorların, kulüplerin, federasyonların ve okulların amatör sporcuları maddî açıdan gereken seviyeye ulaştıramadıkları görülmektedir.

Amatör sporcuların, “*Sportif Performans*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçeğin “altı boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 15). Rossenthal ve Jacobson (1976), sporcunun performansında beklentilerinin büyük önem taşıdığını ortaya koymuşlardır. Çalışmalar sonucunda sporcuların beklentilerinin gelişmesi

çalışma hissini perçinlediğini belirtmişlerdir (Baumann, 1994, s.38). Sporcuların beklentileri geliştiği sürece başarılı olabilme durumları ortaya çıkmaktadır. Sporcuların en büyük beklentileri, kendilerini çalıştıran antrenörler olmaktadır.

Amatör sporcuların, “*Aile Geliri*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında ölçeğin anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; “altı boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 16). Araştırmaya katılan amatör sporcuların aile geliri seviyeleri farklı olduğu halde antrenörlerinden beklentileri değişmemektedir. Ortaya çıkan sonuca göre; sporcular başarılı olmak için maddî destekten çok manevî olarak destek ve ilgi beklemektedirler. Antrenörlerin davranışları, farklı aile gelir seviyesindeki sporcuları aynı ölçüde etkilemekte ve beklentilerinde aynı ölçüde gelişmekte olduğu söylenebilir. Sporcuların başarılı olabilmesi için sadece manevî destek yeterli olmayıp, bunun yanında amatör sporcuların da beslenmesinde ve sosyal açıdan gelişmesinde aile gelirinin de iyi seviyede olması düşünülmektedir.

Amatör sporcuların, “*Anne Eğitim Durumu*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; ölçeğin “altı boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo:17). Nelson ve Kagan (1972), kültürel farklılıkların çocuk yetiştirme modeline bağlı olduğunu öne sürerek Amerikalı annelerin, çocuklarını başarıya bağlı olarak ödüllendirirken, Meksikalı anneler bir şeye bağlı olmadan başarıları gözetmeksizin çocuklarını övüp teşvik ettiklerini ortaya koymuşlardır (Aktaran: Tavacıoğlu; 1999, s. 45-46). Araştırmada, anne eğitim durumları farklılık gösterse bile amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri ile ilgili düşüncelerinde anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülemediği. Bu açıdan bakıldığında spor yapan kişilerin kendilerini bir birey olarak kabul ettikleri ve kendi yaşamlarında sporunda etkisiyle karar verebildikleri düşünülebilir.

Amatör sporcuların, “*Baba Eğitim Durumu*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında ölçeğin anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; “altı boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 18). Türk toplumunda aile reislerinin genellikle baba olduğu düşünülürse, babanın çocuğuna sevgi, beğeni ve takdir gibi olumlu duyguları ile kızgınlık, öfke gibi olumsuz duyguları da yansıtmaları sporcuların beklentilerinde bir sınır belirleyecektir. Fakat araştırmada baba eğitim durumları farklı olsa bile sporcuların antrenörlerinde beklentilerinin farklılık göstermediği ortaya çıkmaktadır.

Amatör sporcuların, “*Aile Desteği*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında ölçeğin anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; “altı boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 19). 1991 yılında Kuzey İrlanda’da, ortaöğretim öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada, kız ve erkek öğrencilerin verdikleri anket cevaplarına göre spor yapmaya teşvik eden unsurlar: spordan hoşlanma, aile, okul ve arkadaş çevresi olarak sınırlandırılırken, spordan ayrılmaya sebep olarak ta yine aile desteğinin eksilmesi ve aile ilgisinin azalması olarak belirtilmiştir (Aktaran: Thomas, 1991, s.15). Sporcular yaptıkları sporda ilk önce ailelerinden destek görmek istemektedirler. Genellikle aile desteği ile spora başlayan sporcular bunun yanında antrenör desteğini de beraberinde gördüklerinde başarılı olmaktadır. Antrenörü ve ailesinden destek göremeyen sporcuların başarıya ulaşmaları ve yaptıkları spor da mutlu olma oranları düşük olmaktadır. Yapılan bu çalışma araştırmayı “*Aile Desteği*” değişkenine göre desteklemektedir.

Amatör sporcuların, “*Antrenör Başarısı*” değişkenine göre antrenörlerinden beklentileri arasında ölçeğin anlamlı bir farklılık olmadığını test etmek amacıyla yapılan analizler sonucunda; “altı boyut”unda da anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p > ,05$), (Tablo: 20). Canocott ve Hutslar (1979), antrenör tutumlarını karşılaştırmışlardır. Antrenörler başarılı olacağına inandıkları

sporcularını ödüllendiren bir tutum izlerken, güvenmedikleri sporcularına karşı daha çok teknik bilgi verdikleri görülmüştür (Aktaran: Akyüz, 1998, s. 46). Wortruba ve Golden (1968), araştırmalarında “Antrenör, iyi bir antrenör ise her zaman olumlu görüşe sahip olmalıdır. Antrenör aynı zamanda somut ve konusunda uzman olmak zorundadır. Bu tipteki antrenörler dinlemeye ve öğrenmeye istekli olan bir sporcuyu gerçek şampiyon yapacak antrenörlerdir. Sporcuya antrenör tarafından olumlu bir atmosfer sağlamadığı zaman kendisini bir kişi olarak gerçekten kabul edildiğini hissetmemesi halinde, onun başarılı olması mümkün değildir” görüşünü savunmaktadırlar (Aktaran: Singer, 1972, s. 358). Antrenörlerin bu tarz tavırlar ve davranışlar sergilemeleri sporcular açısından beklentilerine karşılık bulamamaları anlamına gelecektir. Antrenörün sürekli başarılı sporcu yanında yer alması, başarısız gördüğü sporcuyu desteklemeyerek önemsememesi gelecek olan başarıları da engellemesine neden olacaktır. Araştırmanın antrenör başarısı değişkenine göre de başarılı antrenör her sporcu için aynı anlama gelmektedir. Bu nedenledir ki amatör sporculara göre başarılı antrenör hiçbir boyutta anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Antrenörlerin de büyük bir çoğunluğunun antrenörlüğü ikinci bir meslek olarak yapması da antrenör başarısını etkileyecek bir durum olarak görülmektedir. Antrenörün sadece antrenörlük mesleğine odaklanmaması sonucu ortaya çıkacak olumsuzluklar, sporcuların başarısını etkileyecek ortamlar yaratabilmektedir.

6.SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Yapılan araştırmada Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeğinden aldıkları puanların, bireylerin kişisel bilgilerinden elde edilen bağımsız değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmanın sonuçları, kısaca şu şekilde özetlenebilir;

Amatör sporcuların cinsiyet değişkenine göre, antrenörlerinden beklentilerinde; “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nin 6 boyutunda da, anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bunun sonucunda, Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerinde cinsiyetlerine göre bir farklılık duymadığı tespit edilmiştir.

Amatör sporcuların yaş değişkenine göre, antrenörlerinden beklentilerinde; “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nin spor dışı yaşam boyutunda, 25 yaş ve üzerindeki sporcuların diğer yaş gruplarına göre, antrenörlerinden beklentilerinde önemli farklılıklar olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda, 25 yaş ve üzeri yaş grubundaki sporcuların spor dışı yaşam boyutunda antrenörlerinin denetiminde kalmak istemedikleri tespit edilmiştir.

Amatör Sporcuların eğitim durumu değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nde yönlendirme destek boyutu ve spor dışı yaşam boyutunda anlamlı farklılıklar görülmüştür. Bunun sonucunda, Üniversite eğitimi alan veya almış sporcuların, bireysel gelişimlerinin ve toplumda varolma yeteneklerinin, daha gelişmiş olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kişilik boyutunda eğitim durumlarına göre, amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerinde anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda, sporun eğitimi desteklemesinin bireyi topluma kazandırmada çok büyük bir rol üstlendiği tespit edilmiştir.

Amatör sporcuların branş değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nin koruma boyutunda anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda, farklı branşlardaki sporcuların antrenörlerini kendilerine şiddet uygulamaması, küçük düşürmemesi ve sporcularının haklarını savunması gerektiği ortaya çıkmıştır.

Amatör sporcuların spor yaşı değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nin davranış ve antrenörlük modeli boyutlarında, anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda, farklı spor yaşlarındaki sporcuların antrenörlerinin davranışları ve antrenörlük modelinde farklı tercihlere sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Amatör sporcuların millîlik değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nin herhangi bir boyutunda millî olma durumlarına göre, herhangi bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bunun sonucunda, sporcunun millî olmasının yada olmamasının antrenörlerinden beklentilerini değiştirmedeği görülmüştür.

Amatör Sporcuların sportif kazanç değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nde, herhangi bir boyutunda anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bunun sonucunda, amatör sporcularda sportif kazancın, antrenörlerinden beklentilerini değiştirmedeği tespit edilmiştir.

Amatör sporcuların antrenör cinsiyeti değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nin davranış boyutunda, anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda, bayan sporcuların, bayan antrenörler ile çalışmalarına devam etmek istedikleri tespit edilmiştir.

Amatör sporcuların sportif performans değişkenine göre “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nde, amatör sporcular arasında, anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bunun sonucunda, sporcuların performans durumlarının antrenörlerinden beklentilerini etkilemediği tespit edilmiştir.

Amatör sporcuların aile geliri değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nde, farklı aile gelirine sahip sporcular arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bunun sonucunda, farklı aile gelirlerine sahip amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerinin benzer olduğu tespit edilmiştir.

Amatör sporcuların anne ve baba eğitim durumu değişkenlerine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bunun sonucunda, amatör sporcuların anne ve baba eğitim durumlarının, antrenörlerinden beklentilerini etkilemediği tespit edilmiştir.

Amatör sporcuların aile desteği değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bunun sonucunda, amatör sporcuların aile destek durumlarının antrenörlerinden beklentilerini değiştirmedeği tespit edilmiştir.

Amatör sporcuların antrenör başarısı değişkenine göre, “Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği” nde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bunun sonucunda, antrenör başarısının amatör sporcuların antrenörlerinden beklentilerini değiştirmedeği tespit edilmiştir.

6.2. Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. Antrenörler çalıştırdıkları sporcuların eğitim durumlarını dikkate almalı, çalışmalarda öğrencilerin bilgi ve anlama düzeylerini göz önünde bulundurmalıdır.
2. Antrenörler çalıştırdıkları sporcuların kişilik özelliklerini göz önünde bulundurmalıdırlar.

3. Antrenörler çalıştırdıkları branşlardaki sporcularını şiddet uygulamamaya özen göstermelidirler.
4. Antrenörler sporcularının milli olup olmamasını göz önünde bulundurmaksızın onların beklentilerini milli olma yada olmamalarına göre değişmediğini akıllarından çıkarmamalıdır.
5. Antrenörler çalıştırdıkları sporcuların spordaki deneyimlerini ve spor yaşlarını çalışmalarında göz önünde bulundurmalıdırlar.
6. Antrenörler sporcuların para kazanma durumlarını göz önünde bulundurmadan, çalışmalarında farklı sportif kazançlara sahip sporcular arasında ayırım yapmamalıdır.
7. Antrenörler karşı cinsiyetteki sporcuları ile çalışmalarında farklı bir cinsiyete sahip olduğunu her zaman göz önünde bulundurmalıdırlar.
8. Antrenörler sportif performansa göre farklılık gösteren sporcular arasında farklı beklentilere cevap vermeye çalışmamalıdırlar. Antrenörler sporcularının sportif performanslarına göre davranmamalıdırlar.
9. Antrenörler farklı aile gelir düzeyine sahip sporcularına eşit mesafede olmalıdırlar.
10. Antrenörler sporcularının anne ve babaların eğitim durumlarına bakmadan bütün sporcularına eşit davranmalıdırlar.
11. Antrenörler sporcularının aile desteği alıp almamasına bakmadan sporcularına eşit yaklaşım göstermelidirler.

7. KAYNAKÇA

1. AKKAYA, İ. (22.01.2008). “Kız Güreşçiye Atılan Tokat Şiddet Amaçlı Değilmiş”, Hürriyet Gazetesi, s.4, süt:1-2.
2. AKYÜZ, U. (1998). 1. Lig Bayan ve Erkek Takımlarında Antrenör-Oyuncu Etkileşimi ve Performansa Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
3. ALPER, Y. (1998). Voleybolda Antrenör-Sporcu İlişkisi ve Voleybolcuların Müsabaka Öncesi Kaygı Düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
4. ARDUÇ, K., (16.02.2008), “Basketi Kaçırđı Diye Tokatladı”, Sabah Gazetesi, s.6, sü: 1.
5. BAŞER, E. (1986), **Uygulamalı Spor Psikolojisi**. Yayın no 133.Ankara: M.E.G.S.B. Yayınları.
6. BAŞER E. (1998),**Uygulamalı Spor Psikolojisi**, 3.Baskı, Ankara: Bağırđan Yayınevi.
7. BAUMANN, S. (1994), **Uygulamalı Spor Psikolojisi**, (Çeviren: Can İkizler) Alfa Basım.
8. BLOOM, G. A. (1997), **The Sport Psychologist**, Canada.
9. BUCHER, Charles A. ve C.R.Koenig. (1983). **Methods and Materials for Secondary School Physical Education**. London: The C.V.Mosby Company.
10. ÇAKIROĞLU, T. (1987), Antrenör – Sporcu İlişkileri ve Başarıda Spor Psikolojisinin Önemi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
11. CİVİL, Y. (2002), Türkiye Profesyonel 3. Futbol Ligi B Grubunda Bulunan Futbol Kulüplerinin Yönetici ve Taraftarlarının Kulüple İlgili Görüş ve Beklentilerinin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
12. DEMİRCİ, R. (16.02.2008), “Kulak Çeken Antrenör”, Posta Gazetesi, s.4, sü:1-3.
13. DOLU, E. (1994), Performansı Arttırmak İçin Psikolojik Peridizasyon, Atletizm Bilim Teknolojisi Dergisi 3, Sayı:15.

14. DONUK, B. (2006), Türkiye Profesyonel Futbol Ligleri Antrenörlerinin Liderlike Tarzlarının İncelenmesi ve Bir Model Yaklaşım, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
15. DOUGE, B., Hasti, P.(1993), **Coach Effectivenessess. Sport Science Review**,(14-27). Champain. Human Kinetics.
16. DÖNMEZER, S. (1984). **Sosyoloji**, Ankara, Savaş Yayınları.
17. DPT,IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1979.
18. ERKAL, M., Güven, Ö., Ayan, D., (1998), **Sosyolojik Açıdan Spor**. İstanbul, Der Yayınları.
19. ERKAN, M., (2002), Sporda iletişimin önemi ve takım performansına etkisi üzerine bir araştırma (Türkiye Birinci Profesyonel Futbol Süper Ligi Örneği 2001-2002 Futbol Sezonu). Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Sağlık Bilimleri Enstitüsü..
20. ENİSELER, N., (1995), **Futbolda Sistematik Maç Analizi**, Hacettepe Üniversitesi Futbol Bilim ve Teknoloji Dergisi, Sayı 4.
21. FICHTER, J. (1996), **Sosyoloji Nedir?**,(çev. Nilgün ÇELEBİ), Ankara, Atilla Kitabevi.
22. FİŞEK, K., (1980), Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi, Ankara, Ankara Üniversitesi Yayınları.
23. FREISCHLAG, J. (1985). **Team Dynamics**, Journal of Physical Edution Recreation and Dance.
24. GARDNER, H. (1983), **Frames of Mind**, NewYork: Basic Books.
25. GİBLİN, L., (1995), **İnsan İlişkilerinde Kendine Güven Ve Güç Elde Etmenin Yolları**, Ankara, Sistem Yayıncılık.
26. GSGM, (Gençlik Spor Genel Müdürlüğü), **Antrenör Eğitim Yönetmeliği**, 1. Bölüm Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar: Madde 4, Ankara.
27. GÜÇLÜ, M. (2000). Kulüplerde Aktif Spor Yapan Üniversite Öğrencilerinin Problemleri ve Beklentilerini Belirlemesi (Ankara İli Örneği), Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
28. GÜÇLÜ, N. (2000). “Sınıfta Etkili Öğrenci- Öğretmen İletişiminin Kurulması”. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt:18. Sayı: 2.

29. GÜNEŞ, Z. Ve Çağlar, A.H. (1998) “Amatör Futbol Çalıştırıcılarının Sporcu Beslenme Bilgi Düzeylerinin Değerlendirilmesi” Futbol-Bilim ve Teknoloji Dergisi, 98/2.
30. GÜVEN, Ö. (1992). Spor Anlayışımız ve Sporun Sosyo-Psikolojik İşlevi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 8 (1).
31. GÜVEN, Ö. (1996). 12-16 Yaş Grubu Sporcuların Müsabaka Motivasyonu ve Antrenör Davranışları Konusunda Karşılaştıkları Bazı Sorunlar, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Sayı: 1, Ankara.
32. HERGÜNER, G. (2001) Farklı liselerdeki Sporcu Öğrencilerin Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi ve Karşılaştırılması (Ankara İl Örneği), Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
33. HANNULA D. (Editor), Thornton N. (Editor) " (2000), **Antrenörün Kutsal Kitabı, The Swim Coaching Bible (Paperback)** (Çeviren : Ömür Sönmez), İstanbul.
34. HARDY, L., JONES, G., & GOULD, D. (1997). **Understanding Psychological Preparation for Sport: Theory and Practice of Elite Performers**. Chichester, West Sussex: John Wiley & Sons.
35. HOLLAND, J. L. (1997). **Making Vocational Choices** (5th edition). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
36. IŞILAR (Ertekin) N. (1988). 12-18 Yaş Grubu Öğrenci Voleybolcuların Başarılarını Etkileyen Bazı Faktörler Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
37. JONES, V.F., JONES, L.S. (1998), **Comprehensive Classroom Management**. Boston: Allyn and Bacon.
38. JOSEPH, F. (1994), **Sosyoloji Nedir?**, Çev. N. Çelebi, Ankara, Atilla Kitabevi.
39. KALYON, T. A., (1997)., G.A.T.A. Spor Hekimliği. **Sporcu Sağlığı ve Spor Sakatlıkları**. Ankara, Gata Basımevi.
40. KAVLU, M. (2002). Spor Eğitim –Öğretiminde Antrenör Davranışlarının Araştırılması (Judo Modeli), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

41. KANBİR, O. (2006), **Sporda Performans Kriterleri**, Bursa Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Sporcu Eğitim Sağlık ve Araştırma Derneği Paneli.
42. KROLL, W. (1982). Competitive Athletic Stress Factors in Athletes and Coaches. **Stress Management For Sport**, edited by L. D. Zaichkowsky and W. E. Sime. AAHPERD.
43. KONTER, E . (1995). **Sporda Motivasyon**, Saray Medikal Yayıncılık, İzmir.
44. KONTER, E . (1996). **Bir Lider Olarak Antrenör**, Alfa Basım, İstanbul.
45. KOİVULA, N., Hassmen, P., Fallyb, J. (2002). **Self-esteem And Perfectionism In Elite Athletes: Effects on Competitive Anxiety and Self-Confidence**. Personality and Individual Differences.
46. KÖKNEL, Ö. (1982). **Kaygıdan Mutluluğa Kişilik**, Altın Kitaplar Yayınevi.
47. MAMAK, H. (2000). Zonguldak İlinde Spora Katılımın Sosyo-Ekonomik Boyutu (Orta Öğretim Gençliği Üzerine Yapılan Bir Araştırma), Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
48. MARTENS, R. (1998). **Başarılı Antrenörlük**, Çeviri: (Tuncer, B.) Beyaz Yayınları, İstanbul.
49. MUHVİC, M. (2001). **Multiple Intelligence Lesson Plan**, Journal Articles Line.
50. MUNGAN A. S., (1995). Sporda Motivasyon Faktörü Olarak Ödül ve Ceza, Yayınlamamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul.
51. MUTLU, E., (1994). **İletişim Sözlüğü**, Ark Yayınevi, İstanbul.
52. MORGAN, C. T. (1999). **Psikolojiye Giriş**. (Çev. H.Arıcı ve Ark.) Meteksan Yayınları.13. Baskı. Ankara.
53. ÖCEL, H. (2002). Takım Sporunu Yapan Oyuncuların Kollektif Yeterlik, Öz Yeterlik ve Saygınlık ile Başarı Algı ve Beklentileri Arasındaki İlişkiler, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

54. ÖZTÜRK, F. (1998). **Toplumsal Boyutlarıyla Spor**, Bağırhan Yayıncılık, Ankara.
55. ÖZKAL, N., Kılıç, A. G., Yıldız, V. (2002). **Öğrenci Adlarının Öğretmen Beklentisine Öğrencilerin Akademik Başarıları Üzerindeki Etkileri**. Eğitim Araştırmaları Dergisi, Sayı 7.
56. PETEK, H., (2002). **Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi**. Ankara: Yetkin Yayınları.
57. SEVİM Y, Tuncer, F., Erol E, Sunay H., (2001). **Antrenör Eğitimi ve İlkeleri**, Gazi Kitabevi, Ankara.
58. SINGER, N. R. (1972). **Coaching Athletichs and Psychlogy**, (Çev: N. Öztan), Florida.
59. SUNAY, H., (1998). **Spor Eğitim Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi**, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Sayı: 2.
60. ŞİMŞEK, Ş. (1999). **Yönetim ve Organizasyon**, İstanbul, Nobel Yayın Dağıtım.
61. TAVACIOĞLU, L., (1999). **Spor Psikolojisi Bilişsel Değerlendirmeler**, Bağırhan Yayınevi, Ankara.
62. TERRY, P. (1991). **The Psychology Of The Coach-Athlete Relationship**, London.
63. The Coach At Work: T.N.C.F. (1986). **Coaching Handbook No:1**, The Notational Coaching Foundation, Leeds.
64. THOMAS, Jerry. R., A. M. LEE (1991), **Pyhsical Education for Children**. U.S.A Human Kinetics Books.
65. THOMAS, G. (1996), **E.Ö.E. (Etkili Öğretmenlik Eğitimi)**, SistemYayıncılık, İstanbul.
66. THOMAS, G., (1998) . **Etkili Öğretmenlik Eğitimi**, (Çev:Emel Aksay), SistemYayıncılık, 6. Basım, İstanbul.
67. TIRYAKİ, Ş., (2000). **Spor Psikolojisi: Kavramlar, Kuramlar ve Uygulama**, Eylül Kitabevi, Ankara.
68. TUTKO, A. Thomas, R., Jack, W., (1971). **Psychology of Coaching Boston**.

69. Türk Dil Kurumu. (1998). **Türkçe Sözlük**, Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara.
70. USLUATA, A., (1991). **İletişim**, İletişim Yayınları, Ankara.
71. USLU, S., (2005). Ortaöğretim Sporcu Öğrencilerinin Problemleri, Spordan ve Beden Eğitimi Dersinden Beklentilerinin İncelenmesi ve Karşılaştırılması : (Zonguldak İl Örneği) Yüksek Lisans, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı.
72. YAKUPOĞLU, S. (1997). **Basketbol ve Hentbol Antrenörlerinin Benzer ve Farklı Kişilik Özelliklerinin Araştırılması**. 1. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu (10-12 Ekim) Mersin.
73. YETİM, A.,(2000). **Sosyoloji ve Spor**, Ankara.
74. ZHANG, J.J., WALL, K.A., SMİTH, D.W. (2000). **To Go or Not? Relationship of Selected Variables to Game Attendance of Professional Basketball Season Ticket Holders**. International Journal of Sport Management. 1.
75. ZILLIOĞLU, M.,(1993). **İletişim Nedir?**, İstanbul.
76. WAMPBELL, E., and E. Jones. (1994). **"Psychological Well-being in Wheelchair Sport Participants and Nonparticipants."** Adapted Physical Activity Quarterly 11.
77. WEINBERG, R., GOULD, D. (1995). **Foundations Of Sport and Exercise Psychology**, Human Kinetics.
78. WEINBERG, R. S., GOULD, D. (1999). **Foundations of Sport and Exercise Psychology**. Champaign, IL: Human Kinetics.
79. WILLIAM, J.W. (1987). **Cognitif Sport Psychology**.
80. WOODMAN, L.(1993). **An Art, An Emerging Profession**. Sport Science Review,(111)Champaign.Human Kinetics.

8. EKLER

- 1. Açık Uçlu Soru Formu**
- 2. Kişisel Bilgi Formu**
- 3. Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği**

Ek.1 Açık Uçlu Soru Formu

Sevgili Sporcu Arkadaşlar,

Çalışmakta olduğunuz antrenörünüze yönelik beklentilerinizden, sizce önemli bulduklarınızı lütfen yazınız. Anket sonuçları, “Amatör Sporcuların Antrenörleriyle İlgili Beklentileri” konulu araştırmada kullanılacaktır. Düşüncelerinizi samimi olarak yazmanız araştırmanın objektifliği açısından oldukça önemlidir.

Anketin sonunda elde edilecek olan bilgiler, araştırma amacı dışında kullanılmayacağından ankete isim yazmanıza gerek yoktur.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

İlksen İrem GÜZEL

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı

- 1)
-
-
- 2)
-
-
- 3)
-
-
- 4)
-
-
- 5)
-
-

Ek.2 Kişisel Bilgi Formu

Değerli Sporcu Arkadaşlar;

Bu anket, sporcuların antrenörlerinde bulunmasını istedikleri özellikleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Anket sonuçları, yalnızca bu konudaki düşüncelerinizi belirlemek için kullanılacak, kişisel amaçlar için anket sonuçlarından yararlanılmayacaktır. Bu nedenle **isim** yazmanıza gerek yoktur.

Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

İlksen İrem GÜZEL
Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

I. BÖLÜM - KİŞİSEL BİLGİLER Boşlukları doldurunuz/seçenekleri daire içerisine alarak işaretleyiniz ve lütfen cevaplanmamış soru bırakmayınız:

1. Yaşınız? a) 16-18 b) 19-21 c) 22-24 d) 25 ve üstü

2. Cinsiyetiniz? a) Bayan b) Bay

3. Branşınız?

4. Kaç yıldır lisanslı olarak spor yapıyorsunuz?

a) 1-5 b) 6-10 c) 11-15 d) 16 ve üstü

5. Millî takımlarda görev yaptınız mı?

a) Evet b) Hayır

6. Antrenörünüzün cinsiyeti?

a) Bayan b) Bay

7. Öğrenim durumunuz nedir?

a) İlkokul mezunu b) Ortaokul mezunu c) Lise mezunu

d) Yüksekokul/Fakülte mezunu e) Lisansüstü eğitim mezunu

(Y.Lisans/Doktora)

8. Yaptığınız spordan ekonomik bir kazanç sağlıyor musunuz?

a) Evet b) Hayır

9. Sportif performans durumunuzu nasıl değerlendiriyorsunuz?

a) Yüksek b) Orta c) Düşük

10. Ailenizin gelir durumu?

- a) Yüksek b) Orta c) Düşük

11. Annenizin öğrenim durumu?

- a) Okur – yazar değil b) Okur – yazar, ilkokul mezunu değil
c) İlkokul mezunu d) Ortaokul mezunu
e) Lise mezunu f) Yüksekokul/Fakülte mezun
g) Lisansüstü eğitim mezunu (Y.Lisans/Doktora)

12. Babanızın öğrenim durumu?

- a) Okur – yazar değil b) Okur – yazar, ilkokul mezunu değil
c) İlkokul mezunu d) Ortaokul mezunu
e) Lise mezunu f) Yüksekokul/Fakülte mezun
g) Lisansüstü eğitim mezunu (Y.Lisans/Doktora)

13. Aileniz spor yaşamınızı destekliyor mu?

- a) Evet b) Hayır c) Fikrim Yok

14. Antrenörünüzü başarılı buluyor musunuz?

- a) Evet b) Hayır c) Fikrim Yok

Ek.3 Amatör Sporcuların Antrenörlerinden Beklentileri Ölçeği (ASABÖ)*

II. BÖLÜM - ÖLÇEK (Aşağıdaki ölçekte antrenörlerle ilgili bazı ifadeler verilmiştir. Her bir ifadeyi dikkatli bir şekilde okuduktan sonra, buna ne derece katıldığınızı ya da katılmadığınızı, ifadenin altındaki kutucukları aşağıda verilen örnekteki gibi doldurarak belirtiniz. Lütfen her ifadeyi bir kez işaretleyiniz ve cevaplanmamış hiçbir ifade bırakmayınız.):

Örnek:

	Sporcusuna güven duymalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum • Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>

	İfadeler
1	Davranışlarında tutarlı olmalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
2	Eleştirilere açık olmalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
3	Sporcularını performansları hakkında sık sık bilgilendirmeli. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
4	Sporcularının başarılarını maddi veya manevi olarak ödüllendirmeli. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
5	Sporcularına güven duymalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
6	Sporcularına özel olarak ilgi göstermeli, sorunlarıyla ilgilenmeli. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
7	Alçakgönüllü olmalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
8	Başarısızlıkta sporcularını cezalandırmamalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
9	Gerginlikleri azaltabilen bir yapısı olmalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
10	Sporcularına saygı duymalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
11	Sporcularının haklarını savunabilmeli. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
12	Sporcuları arasında ayırım yapmamalı, sporcularına adil davranmalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
13	Özel sorunlarını sporcularına yansıtmamalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
14	Sporcularına karşı dürüst olmalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
15	Hedef belirlemede sporcularına yardımcı olmalı. <i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
16	Güler yüzlü olmalı, sporcularına karşı sevecen tavırlar sergilemeli.

* Ek-2 ve Ek-3 (ASABÖ) araştırmacının yazılı izni olmadan kullanılamaz.

	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
17	Sporcularını yarışma veya müsabaka esnasında yapması gerekenler konusunda yönlendirmeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
18	Sporcu psikolojisinden anlamalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
19	Makul bir disiplin anlayışı olmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
20	Sporcularını motive edebilmeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
21	Sporcularını bir araç olarak kullanmamalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
22	Realist (gerçekçi) olmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
23	Sporcularının kişilik özelliklerini öğrenmeye çalışmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
24	Güvenilir olmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
25	Davranışlarıyla sporcularına örnek olmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
26	Sporcuları arasındaki ilişkileri gözlemlemeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
27	Sporcularının spor dışında da bir yaşamları olduğunu unutmamalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
28	Sporcularını yarışma veya müsabaka esnasında desteklemeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
29	Kendisini sürekli geliştirmeli ve bunları sporcularına aktarmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
30	Sporcularını spor ortamında şiddete yöneltmemeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
31	Spor dalıyla ilgili teorik konularda sporcularını bilgilendirmeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
32	Sporcularının performansı düştüğünde bunu anlayışla karşılamalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
33	Sporcularına karşı onur kırıcı sözler sarf etmemeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
34	Sporcularını küçük düşürmemeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
35	Sporcularına şiddet uygulamamalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
36	Toplumda saygın biri olarak tanınmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
37	Siyasi düşüncesini sporcularına benimsetmeye çalışmamalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
38	Sporcularının spor yaşamı dışındaki yaşamları hakkında bilgi sahibi olmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
39	Sporcularının özel yaşamına müdahale etmemeli.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>
40	Program ve kurallarında esnek olmalı.
	<i>O Tamamen Katılıyorum O Katılıyorum O Orta Derecede Katılıyorum O Katılmıyorum O Hiç Katılmıyorum</i>